

Uchwała Nr 1306/15
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 19 listopada 2015 r.

w sprawie: zatwierdzenia rocznego programu działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu na 2016 rok.

Na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 474) Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się roczny program działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu na rok 2016 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Marszałek Województwa
Marek Woźniak*

UZASADNIENIE
do uchwały Nr 1306/15
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 19 listopada 2015 r.

Uchwała wynika z zapisów ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego. Art. 12. 1. wyżej wymienionej ustawy mówi, iż Dyrektor jednostki doradztwa rolniczego przedkłada do zatwierdzenia organowi, któremu ta jednostka podlega: roczny program działalności jednostki doradztwa rolniczego. Przedstawiony program zawiera działania związane z rolnictwem jak i rozwojem obszarów wiejskich, których realizacja przyczyni się do modernizacji rolnictwa jak i unowocześnienia wsi wielkopolskiej. Przedstawiony do zatwierdzenia roczny program działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione

Krzysztof Grabowski
Wicemarszałek

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI WIELKOPOLSKIEGO OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO W POZNANIU NA 2016 ROK

Dyrektor WODR w Poznaniu

Ryszard Jaworski

Poznań, 2015 r.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

ul. Sieradzka 29, 60-163 Poznań

tel. 61 868 52 72, 61 863 04 11

fax. 61 868 56 60

www.wodr.poznan.pl

wodr@wodr.poznan.pl

Dyrektor: Ryszard Jaworski

Z-ca dyrektora: Elżbieta Kaczmarek

Z-ca dyrektora: Rafał Gil

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Planowanie działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	7
1.1 Założenia UE jako podstawa programowania działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	9
1.2 Założenia rozwoju rolnictwa wpisane w strategię rozwoju województwa wielkopolskiego	14
1.3 Potrzeby doradcze rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich	15
1.3.1 Badanie potrzeb doradczych	16
1.3.2 Porady indywidualne.....	17
1.3.3 Ankiety badawcze	18
1.3.4 Konsultacje z rolnikami	19
1.4 Zadania realizowane przez Działy Merytoryczne, Zespoły Doradcze w powiatach, Centra	20
1.5 Centra Edukacyjne Integrowanej Ochrony Roślin w CWS Sielinko, CEW w Marszewie oraz CWE w Gołaszynie.....	22
2. Priorytety oraz zadania doradcze realizowane przez WODR w Poznaniu w 2016 roku	23
2.1 Zadania realizowane w WODR w Poznaniu w ramach głównych priorytetów	25
2.2 Działalność informacyjna – wydawnicza	64
2.3 Platforma internetowa	65
2.4 Lokalne Grupy Dyskusyjne	66
2.5 Centrum Przetwórstwa Rolno – Spożywczego.....	67
2.6 Sieć gospodarstw demonstracyjnych	67
2.7 Praktyki dla studentów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu	70
2.8 Imprezy masowe	72
2.9 Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich SIR	76
3. Metody doradcze w liczbach	78
3.1 WYKŁADY SPECJALISTY.....	80
3.2 POKAZY	82
3.3 DEMONSTRACJE.....	83
3.4 WYJAZDY STUDYJNE.....	85
3.5 KONKURSY	86
3.6 SEMINARIA	87
3.7 KONFERENCJE.....	88
3.8 WYKŁADY	90
3.9 DODATKOWE METODY DORADCZE.....	92

3.10	PORADY	98
3.10.1	Porady indywidualne	98
3.10.2	Porady w Gospodarstwie Demonstracyjnym.....	100
3.11	DOKSZTAŁCANIE KADRY	101
3.12	WYDAWNICTWA	105
3.13	DZIAŁALNOŚĆ CENTRÓW	107
3.14	SZKOLENIA KOMERCYJNE	120
3.15	DZIAŁALNOŚĆ DORADCZA KOMERCYJNA.....	120
3.16	Działalność nieodpłatna WODR w Poznaniu w ujęciu ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego	121
3.17	Działalność odpłatna WODR w Poznaniu w ujęciu ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego	153
4.	Współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz obszarów wiejskich i rolnictwa	155
4.1	Współpraca z Samorządem Województwa Wielkopolskiego	155
4.2	Współpraca z samorządem terytorialnym gmin i powiatów	156
4.3	Współpraca z Wielkopolską Izbą Rolniczą	157
4.4	Współpraca z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwem Środowiska	157
4.5	Współpraca z Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim	159
4.6	Współpraca z innymi instytucjami pracującymi na rzecz wsi i rolnictwa.....	159
4.7	Współpraca z placówkami naukowymi i oświatowymi	163
	Wykaz skrótów	167
	Załącznik1	168

Wstęp

Model rolnictwa, który został wypracowany przez Unię Europejską w ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej ma zmierzać do zapewnienia rozwoju produkcji rolnej w zgodzie z wymogami środowiskowymi, jak również ma uwzględniać potrzeby w zakresie ochrony przyrody, jakości żywności oraz zróżnicowania produktów.

W roku 2016 program działania Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w znacznej części odnosi się do perspektywy unijnego programowania na lata 2014 – 2020. Nowa perspektywa wnosi wiele modyfikacji, z tego względu najistotniejszymi okazały się rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi regulujące szczegółowe kwestie przekazywania dotacji.

Dodatkowo, WODR w Poznaniu, zamierza położyć silny nacisk na działalność doradczą w aspekcie doradztwa technologicznego. Gospodarstwa rolne na terenie województwa wielkopolskiego charakteryzują się wysokim poziomem produkcji i wymagają profesjonalnego wsparcia na najwyższym poziomie. Do realizacji zaplanowane zostały przedsięwzięcia mające wzmocnić potencjał rozwojowy obszarów wiejskich poprzez wykorzystanie nowych technologii w gospodarce rolnej, jak również upowszechnić zrównoważony rozwój poprzez m.in. produkcję energii z odnawialnych źródeł w aspekcie ochrony środowiska. Istotne znaczenie w pracy doradczej odgrywać będą zadania z zakresu ekonomii, związane głównie z analizą ekonomiczną gospodarstwa rolnego oraz prowadzeniem rachunkowości w systemie Polski FADN.

Mając na uwadze powyższe oraz uwzględniając kierunki rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich wyznaczone w krajowych i unijnych politykach rozwoju WODR w Poznaniu w swojej pracy doradczej w 2016 r. zwróci szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- popularyzację informacji i doradztwo w zakresie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- upowszechnianie informacji w zakresie dopłat bezpośrednich, w tym zagadnienie „zazieleniania”,
- ułatwianie transferu wiedzy i innowacji z nauki do praktyki rolniczej oraz podejmowanie współpracy z instytutami badawczymi,

- propagowanie szerszego wykorzystania energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii,
- upowszechnianie rolnictwa ekologicznego jako systemu gospodarowania najlepiej wpisującego się w strategię zrównoważonego rozwoju,
- edukowanie rolników w zakresie integrowanej ochrony roślin,
- upowszechnienie problematyki przedsiębiorczości wiejskiej (w tym pozarolniczych źródeł dochodu),
- działania na rzecz wdrażania Programów rolnośrodowiskowo-klimatycznych,
- doskonalenie technologii produkcji rolniczej ze szczególnym uwzględnieniem jej efektywności ekonomicznej, jak również poprawy jakości produkowanej żywności przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa energetycznego i ekologicznego.

Skutecznie prowadzone doradztwo rolnicze obok zagadnień technologiczno-organizacyjnych zajmuje się przekazywaniem wiedzy na temat istniejących możliwości pozyskiwania środków unijnych np. w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Działalność WODR w Poznaniu przyczynia się do maksymalizacji transferów finansowych z UE, jak również spełnienia standardów nowoczesnego rolnictwa dotyczących środowiska, bezpieczeństwa żywności, zdrowia i dobrostanu zwierząt składających się na mechanizm cross-compliance.

1. Planowanie działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu (WODR) jest samorządową wojewódzką osobą prawną, prowadzącą doradztwo rolnicze na obszarze województwa wielkopolskiego. Działa na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. nr 251, poz. 2507 ze zm.) oraz statutu nadawanego przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3174/2013 Zarządu z dnia 22 marca 2013 roku. Szczegółową strukturę organizacyjną Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu stanowiący załącznik do uchwały Nr 3682/2013 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 lipca 2013 roku.

WODR w Poznaniu kierowany jest przez Dyrektora przy pomocy dwóch Zastępców Dyrektora, Głównego Księgowego oraz Kierowników Komórek Organizacyjnych.

WODR w Poznaniu tworzą następujące komórki organizacyjne:

1. Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa
2. Dział Ekologii i Ochrony Środowiska
3. Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki
4. Dział Ekonomiki
5. Dział Metodyki Doradztwa
6. Dział Informacji i Wydawnictw
7. Dział Administracyjno-Gospodarczy
8. Dział Zastosowań Teleinformatyki
9. Dział Projektów i Zadań Komercyjnych
10. Dział Księgowości
11. Dział Kadr i Organizacji Pracy
12. Stanowisko do spraw Obsługi Prawnej
13. Stanowisko do spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
14. Stanowisko do spraw Zarządzania Jakością
15. Stanowisko do spraw Kontroli
16. Stanowisko Koordynatora Sieci Innowacji w Rolnictwie SIR

17. Stanowisko Brokera innowacji
18. Zespoły Doradcze w powiatach
19. Centrum Wystawowo – Szkoleniowe Sielinko
20. Centrum Edukacyjno – Wystawowe w Marszewie
21. Centrum Wystawowo – Edukacyjne w Gołszynie

Ustawa o jednostkach doradztwa rolniczego stanowi, że jednostki doradztwa rolniczego realizują działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, programując działalność na 2016 rok, uwzględnia założenia krajowych polityk rozwoju, w tym wytyczne zawarte w „Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku”, jak również cele strategiczne wyznaczające kierunki rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich zawarte w dokumentach wspólnotowych. Tworzenie programu działalności Ośrodka obejmuje zatem analizę dokumentów strategicznych z punktu widzenia rozwoju rolnictwa, dodatkowo uwzględnia sugestie środowisk rolniczych o konieczności podejmowania zadań statutowych oraz istotnych kwestii dla rolnictwa wielkopolski. Kluczowa jest również analiza badań własnych przeprowadzanych przez Ośrodek w zakresie potrzeb doradczych zgłaszanych przez rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich.

Program działalności WODR w Poznaniu został utworzony w oparciu o programy działalności Zespołów Doradczych w powiatach, programy Działów Merytorycznych oraz Centrum Edukacyjno-Wystawowego w Marszewie, Centrum Wystawowo-Szkoleniowego Sielinko i Centrum Wystawowo-Edukacyjnego w Gołszynie.

Wypracowany został on wspólnie z Radą Społeczną Doradztwa Rolniczego, jako organem opiniodawczo – doradczym Dyrektora Ośrodka. W skład Rady wchodzi przedstawiciele środowiska rolniczego (samorząd rolniczy, związki zawodowe rolników), administracji rządowej; administracji samorządowej; nauki i szkół rolniczych oraz samorządu rolniczego.

1.1 Założenia UE jako podstawa programowania działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Reforma Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) w nowym okresie programowania na lata 2014-2020 w praktyce oznacza realizację projektów w latach 2015-2023. Nowa perspektywa ma na celu pobudzenie dynamiki i konkurencyjności europejskiego sektora rolnego-żywnościowego oraz skuteczniejszą realizację strategii Europa 2020. Przyczynić się ma również do stymulowania rozwoju zrównoważonego, bazującego na wiedzy i innowacjach oraz efektywnym transferze wiedzy z jednostek naukowych do producentów rolnych. Proponowane zmiany wprowadzają nowe obowiązki dla rolników, zmieniając równocześnie zakres zadań dla instytucji wspierających realizację Wspólnej Polityki Rolnej w państwach członkowskich. Polityka rozwoju obszarów wiejskich, jako element WPR wpisuje się w Umowę Partnerstwa. W ramach tej umowy przewiduje się odpowiednie wsparcie dla obszarów wiejskich w obszarze polityki spójności. Natomiast cele WPR zostały określone w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Określono 6 priorytetów UE w zakresie rozwoju obszarów wiejskich:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i leśnictwie, i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmiany klimatu w sektorze rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększenie włączenia społecznego, ograniczenie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Celem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny

obszarów wiejskich. Wskazano również cele przekrojowe, tj. innowacyjność, środowisko oraz klimat.

Nowy okres programowania Wspólnej Polityki Rolnej daje szerokie możliwości wzmocnienia roli doradztwa rolniczego w zakresie upowszechniania wiedzy i stymulowania innowacyjności produkcji. Do zagadnień doradztwa odnosi się pierwszy z sześciu zasadniczych priorytetów Unii. Dotyczy on rozwoju obszarów wiejskich. Osiągnięcie wyznaczonych celów WPR będzie możliwe poprzez m.in. ułatwianie transferu wiedzy i innowacji, promowanie doksztalcania i szkolenia zawodowego.

Istotnym zakresem zadań doradztwa w kontekście założeń Wspólnej Polityki Rolnej będzie upowszechnianie innowacyjności w rolnictwie w ramach europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI), które ustanowiła Strategia UE Europa 2020. Mając na uwadze konieczność przyspieszenia tempa innowacyjnych rozwiązań przeciwdziałających negatywnym skutkom tzw. globalnych wyzwań społecznych (takich jak: zmiany klimatyczne, zmiany demograficzne, niedobór surowców) niezbędne jest ograniczenie fragmentacji działań i mobilizacja podmiotów w całym cyklu innowacyjnym. W tym celu, istotne będzie stworzenie transferu wiedzy między najnowszymi badaniami, najlepszymi dostępnymi technologiami a producentami rolnymi.

Działalność Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu opiera się na realizacji zadań zgodnie z ustawą o jednostkach doradztwa rolniczego przy uwzględnieniu zapisów systemu programowania –strategii na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym. Cele zawarte w krajowych strategiach korespondują z celami rozwojowymi określanymi na poziomie wspólnotowym.

- **Strategia „Europa 2020”**

Jest to strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia we wszystkich krajach członkowskich. Strategia „Europa 2020” zapoczątkowana została w roku 2010, a przyjęta w kontekście kryzysu gospodarczego i obawy o utratę globalnej konkurencyjności UE w obliczu szybkiego rozwoju innych gospodarek.

W Strategii zawarto 3 powiązane ze sobą cele działań (priorytety):

- rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- zrównoważony rozwój gospodarki korzystającej z zasobów naturalnych, gospodarki przyjaznej środowisku i konkurencyjnej,
- wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W celu lepszego dostosowania do strategii „Europa 2020”, zwłaszcza pod względem efektywności wykorzystania zasobów, istotne jest zwiększenie wydajności rolnictwa przez wykorzystanie badań, transferu wiedzy i wspieranie współpracy oraz innowacyjności. Wspieranie innowacyjności ma być dokonane za pośrednictwem europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (EPI).

Europejskie partnerstwo innowacyjne będzie obejmowało wiele etapów: od podstawowego procesu badawczego i upowszechniania wyników badań po opracowanie produktów i technik oraz ich wprowadzenie do procesu produkcyjnego. Ważną rolę odegrają też procesy certyfikacji potwierdzające zwiększoną wartość dodaną produktów będących przedmiotem badań. W celu przenoszenia innowacji do praktyki rolniczej partnerstwo wykorzysta szereg istniejących obszarów polityki, w szczególności politykę rozwoju obszarów wiejskich w ramach WPR i politykę Unii w zakresie badań i innowacji.

Partnerstwo innowacyjne będzie realizowane przez grupy operacyjne, stanowiące podmiot wykonawczy, w skład których będą wchodzić rolnicy, naukowcy, doradcy, organizacje pozarządowych lub przedsiębiorstwa.

Kluczowymi obszarami badań i innowacji będą działania związane m.in. z:

- większą wydajnością produkcji i bardziej efektywnym gospodarowaniem zasobami w rolnictwie,
- rozwiązaniami wspierającymi gospodarkę ekologiczną i różnorodnością biologiczną,
- zapewnieniem wysokiej jakości żywności i bezpieczeństwa biologicznego.
- **Krótko i długookresowa strategia rozwoju kraju, Strategia Rozwoju Kraju 2020**

Strategia Rozwoju Kraju 2020 wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy

rozwojowe. Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne – *Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna*, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. Jednym z głównych priorytetów jest zwiększenie innowacyjności gospodarki poprzez m.in. zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych. W ciągu dekady ma być przeprowadzona głęboka przebudowa systemu wspierania innowacji oraz B+R. Wzmacniane będą działające w nich ośrodki wzrostu oraz tworzone warunki do rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych. Podjęty zostanie wysiłek polegający na wspieraniu rozwoju produktów i usług w dziedzinach, w których Polska może stać się liderem w skali europejskiej i światowej. Dotyczy to branż o potencjalnie wysokim popycie. Jedną z takich specjalności mogą być eko-innowacje. W ciągu najbliższych lat rosnąć będzie ich znaczenie w racjonalizacji zużycia energii, a także w rozwoju czystych i bezpiecznych jej dostaw (m.in. odnawialne źródła energii i czysta energia oparta na paliwach kopalnych).

Zadania Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego skoncentrowane będą w ramach priorytetu „Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich” a realizowane zadania związane będą z odnawialnymi źródłami energii oraz rolnictwem ekologicznym.

- **Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020**

Głównym celem opracowania Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa jest wskazanie istotnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich i rybactwa w perspektywie do 2020 r., a więc właściwe kierowanie interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych. Długookresowy cel główny działań służących rozwojowi obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa zdefiniowano w strategii w następujący sposób: *poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju*. Działania związane z osiągnięciem celu głównego będą związane z pięcioma celami szczegółowymi:

- Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,

- Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej,
- Bezpieczeństwo żywnościowe,
- Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego,
- Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Okres obowiązywania Strategii to lata 2012-2020, tak więc strategia obejmie całą perspektywę finansową UE 2014-2020 i będzie wyznaczać rozdysponowanie środków Unii Europejskiej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa.

WODR będzie realizował cele zawarte w Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 poprzez działania w zakresie zadań skupionych w ramach priorytetów – „Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych”, „Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym” oraz „Wielofunkcyjny, inteligentny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich”.

Szczególnie istotną rolę odgrywać będą działania z zakresu: wspierania przedsiębiorczości, zespołowych form gospodarowania, rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, a także podnoszenia wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, ochrony środowiska, rolnictwa ekologicznego oraz podniesienia konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wykorzystanie postępu biologicznego i technologicznego w produkcji roślinnej i zwierzęcej.

WODR w Poznaniu realizację zadań wynikających z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego opiera także na wytycznych przedstawionych w „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju – Trzecia Fala Nowoczesności 2030”, „Strategii Rozwoju Kraju 2020”, a także „Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020”. W programowaniu działalności ujmowane są działania wynikające ze „Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki – Dynamiczna Polska 2020”; „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”; „Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego”; „Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego”; „Strategii Sprawne Państwo 2020”; „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 – Regiony Miasta – Obszary Wiejskie”.

Zbiór wszystkich dokumentów powstających na szczeblu Wspólnotowym dotyczących rolnictwa, jak również polityk związanych z realizacją krajowej polityki

rozwoju obszarów wiejskich i sektora żywnościowego, determinuje określanie celów i zadań związanych z zaspokajaniem potrzeb doradczych.

1.2 Założenia rozwoju rolnictwa wpisane w strategię rozwoju województwa wielkopolskiego

- **Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r. „Wielkopolska 2020”**

Strategia rozwoju województwa jest elementem systemu programowania, przygotowywanego na różnych poziomach – wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. Generalnym celem strategii rozwoju województwa wielkopolskiego jest poprawa jakości życia mieszkańców województwa w warunkach zrównoważonego rozwoju. Cel operacyjny 5.2 strategii „Rozwój obszarów wiejskich”, realizowany jest za pośrednictwem następujących działań, m.in.:

- wzmocnienie kapitału ludzkiego i rozwój edukacji,
- stymulowanie rozwoju lokalnego oraz inicjatyw lokalnych,
- rozwój turystyki, w tym turystyki wiejskiej i agroturystyki,
- promocję i ochronę dziedzictwa kulturowego wsi.

Cel strategiczny 2 „Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami” obejmuje cele operacyjne związane z m.in. ochroną krajobrazu, ochroną zasobów leśnych i racjonalnym ich wykorzystaniem, poprawą przyrodniczych warunków dla rolnictwa oraz promocja postaw ekologicznych.

Program działalności Ośrodka na rok 2016 jest spójny z głównymi założeniami wynikającymi z przedmiotowej Strategii. WODR celem zapewnienia prawidłowego rozwoju obszarów wiejskich oraz doradztwa rolniczego realizuje wskazane w przedmiotowym dokumencie cele tj.:

- edukację w zakresie inwestycji w gospodarstwach rolnych,
- propagowanie rozwoju i promocji rolnictwa ekologicznego,
- wspieranie tworzenia grup producentów rolnych,
- pomoc w przekwalifikowywaniu zawodowym osób pracujących w rolnictwie,
- wspieranie rozwoju sieci sprzedaży produktów tradycyjnych i regionalnych.

Cele zawarte w strategii są zintegrowane z działaniami podejmowanymi przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w obszarze realizowanych

zadań w ramach trzech głównych priorytetów: „Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych”, „Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym” oraz „Wielofunkcyjny, inteligentny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich”.

1.3 Potrzeby doradcze rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich

Działalność instytucji doradczej podlega zmianom wynikającym z konieczności dostosowania programów doradczych do zmieniających się warunków gospodarowania na obszarach wiejskich.

Dla skutecznego działania doradców rolniczych konieczne jest ich przygotowanie do kompetentnego wykonywania swoich zadań zawodowych i przekazywania rolnikom rzetelnych informacji. Celem doradztwa publicznego jest kompleksowa obsługa nawet najbardziej wymagających przedsiębiorców rolnych. W związku z tym musi zwrócić szczególną uwagę na jak najlepsze dostosowanie swojej oferty do oczekiwań rolników, podnosząc tym samym kompetencje zawodowe swoich pracowników oraz specjalizując doradców w wybranych dziedzinach. W rezultacie pozwoli to na dotarcie doradztwa publicznego do większej liczby odbiorców z aktualną informacją. Poznanie potrzeb doradczych rolników z terenu działania danej instytucji doradczej stwarza możliwość dostosowania oferty do bieżących wymagań środowisk rolniczych.

1.3.1 Badanie potrzeb doradczych

Istotnym aspektem planowania działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu jest analiza potrzeb doradczych rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich. Metodykę planowania rocznej działalności Ośrodka ilustruje rysunek 1.

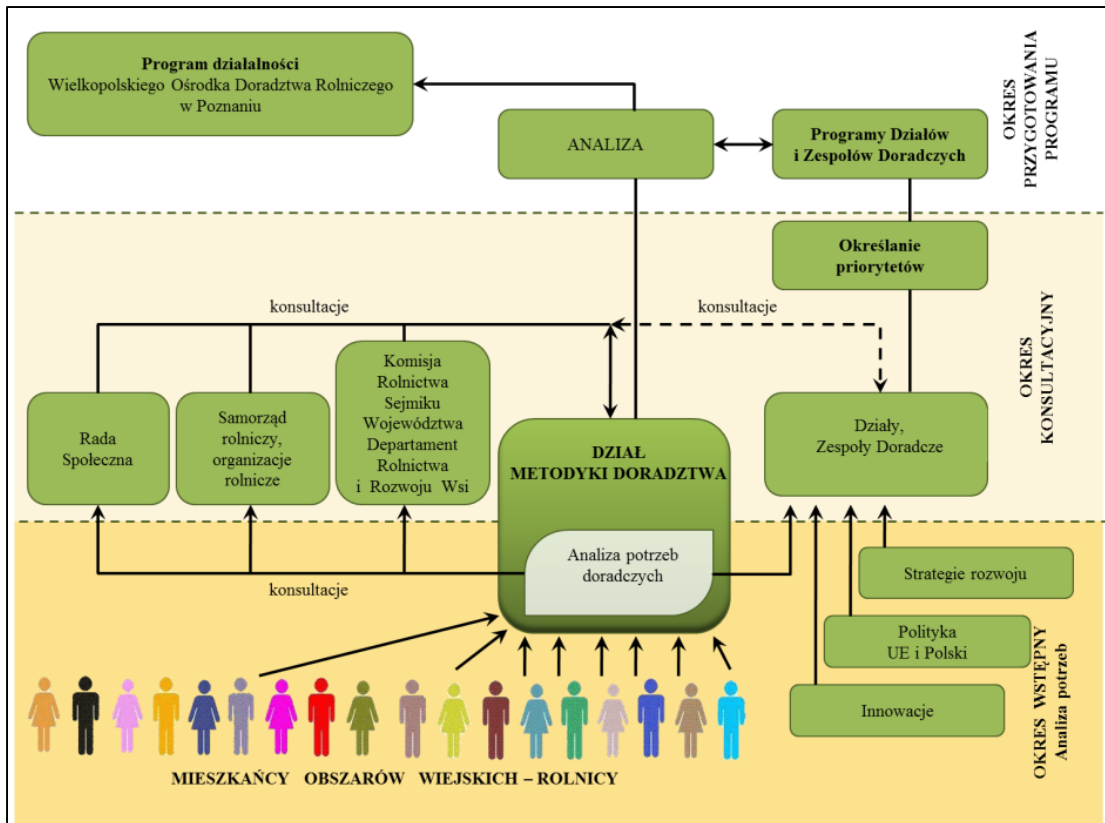
Interpretacja potrzeb doradczych środowisk rolniczych, opiera się na rozpoznaniu i zdefiniowaniu problemów doradczych i wybór najbardziej istotnych. W kontekście potrzeby doradczej można mówić o chęci zdobycia przez rolnika informacji ważnych dla podejmowania właściwych decyzji. Ma ona charakter zmienny i zróżnicowany, może ulegać przekształceniom niezależnie od ankietowanego. Czynniki wpływającymi na zmianę potrzeb może być rosnące doświadczenie zawodowe rolnika, jego wiek czy zmiana rodzaju wykonywanej pracy i zakresu obowiązków oraz zmieniające się uwarunkowania czynników zewnętrznych oraz wewnątrz gospodarstwa rolnego. Oczekiwania rolnika mogą ewoluować także w trakcie pozyskiwania i analizy informacji.

Informacje na temat potrzeb doradczych uzyskuje się na podstawie:

- zestawienia tematycznego porad – rejestrowanych elektronicznie;
- wyników ankietyzacji określających potrzeby doradcze rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Uzyskane wyniki stanowią podstawę do prawidłowego sporządzenia programu działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu uwzględniającego potrzeby producentów rolnych i mieszkańców obszarów wiejskich.

Rys. 1. Planowanie rocznej działalności WODR w Poznaniu

Źródło: opracowanie własne WODR w Poznaniu

1.3.2 Porady indywidualne

Porady udzielone rolnikom przez pracowników WODR w Poznaniu rejestrowane są w systemie elektronicznym Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu według określonej klasyfikacji, która pozwala na szczegółową ocenę potrzeb w obszarze działalności informacyjnej Ośrodka.

Tematyka udzielonych porad została poddana analizie w celu zobrazowania najczęstszych problemów doradczych występujących na terenie Wielkopolski i prawidłowego rozpoznania potrzeb doradczych wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Badaniem objęto porady udzielane przez pracowników 31 Zespołów Doradczych w powiatach oraz Działów Merytorycznych w okresie kwiecień 2014 r. – marzec 2015 r. W Wielkopolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w badanym okresie udzielono łącznie 138 254 porad rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich.

Analiza udzielonych porad wskazuje, iż największe zainteresowanie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich dotyczyło tematyki związanej z *Ochroną środowiska, Technologii oraz Ekonomiki*.

W ramach kategorii *Ochrona Środowiska*, najwięcej porad udzielono z zakresu: Programu Rolnośrodowiskowego, natomiast w kategorii *Technologia* najwięcej porad udzielono z tematyki obejmującej: Ochronę roślin. W ramach kategorii *Ekonomika* najwięcej porad udzielono z zakresu: Rachunkowości rolniczej w systemie Polski FADN. W kategorii *Rozwój obszarów wiejskich* najwięcej porad udzielono z zakresu: Przedsiębiorczości. Dodatkowo z zakresu *PROW 2007-2014* najwięcej porad pracownicy WODR w Poznaniu udzieli z kategorii: Jednolitej Płatności Obszarowej ora ułatwiania startu młodym rolnikom.

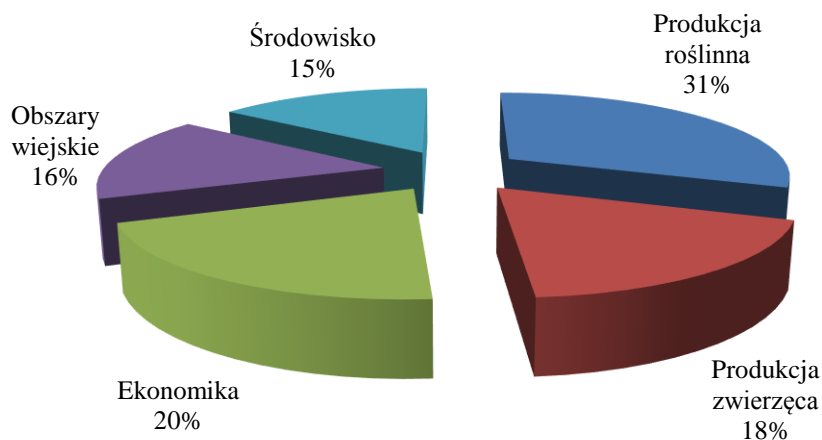
1.3.3 Ankiety badawcze

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu przeprowadził metodą ankiety rozpoznanie potrzeb doradczych wśród rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich. Badanie wykonano w okresie kwiecień 2014r. – marzec 2015r. podczas 1127 wykładów specjalisty, w których łącznie uczestniczyło 17325 osób. W wyniku przeprowadzonej ankietyzacji zebrano łącznie 10764 ankiet.

Ankieta miała charakter anonimowy. Arkusz pomiarowy zawierał 2 pytania zamknięte dotyczące zagadnień, które interesują respondenta i powinny znaleźć się w ofercie szkoleniowej Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. Pytania odnosiły się zarówno do oferty szkoleń bezpłatnych, jak i usług komercyjnych. Ankieta stanowi załącznik 1 niniejszego opracowania.

Na podstawie analizy wyników dotyczących oferty szkoleń bezpłatnych uzyskano informacje na temat opinii rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie propozycji tematycznych dotyczących 5 bloków tematycznych: *Produkcji roślinnej, Produkcji zwierzęcej, Ekonomiki, Obszarów wiejskich oraz Środowiska* (wykres1).

Wykres 1. Zestawienie procentowe zainteresowań rolników blokami tematycznymi w działalności statutowej Ośrodka

Największe zainteresowanie dotyczy bloku tematycznego *Produkcja roślinna*, w ramach której wskazano na zagadnienia dotyczące technologii produkcji zbóż, ochrony roślin oraz nawożenia. W bloku tematycznym *Ekonomia* największe zainteresowanie dotyczy zagadnień finansowania inwestycji w rolnictwie, zarządzaniem gospodarstwem rolnym i podatku VAT. W obszarze *Produkcja zwierzęca* najwięcej wskazań odnotowano w tematyce trzody chlewnej i przeżuwaczy, natomiast w bloku tematycznym *Obszary wiejskie* zagadnień związanych z pomocą unijną i rozwojem wsi, grupami producentów rolnych oraz przedsiębiorczością. W bloku tematycznym *Środowisko* zainteresowanie skupiło się na obszarze związanym z ochroną środowiska, programem środowiskowym oraz odnawialnymi źródłami energii.

W zakresie usług komercyjnych oferowanych przez Ośrodek największe zainteresowanie odnotowano w obszarach związanych z modernizacją gospodarstw rolnych, szkoleniami z zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego oraz usługami związanymi z ułatwianiem startu młodym rolnikom i programem rolnośrodowiskowym.

1.3.4 Konsultacje z rolnikami

Pracownicy Zespołów Doradczych w powiatach organizują spotkania, których celem jest omówienie potrzeb doradczych w zakresie realizowanych przez WODR w Poznaniu zadań.

Konsultacje z rolnikami, przedstawicielami samorządu rolniczego oraz instytucjami działającymi w obszarze rolnictwa są kolejnym wyznacznikiem do planowania tematyki i metod wykorzystywanych w pracy doradczej. W 2015 r. w każdym Zespole Doradczym w powiecie odbyło się spotkanie, podczas którego omawiano potrzeby doradcze rolników z danego powiatu oraz zagadnienia związane, m.in. z aktualną sytuacją w rolnictwie, ubezpieczeniami rolniczymi, systemem podatkowym, integrowaną ochroną roślin oraz dobrostanem zwierząt.

Przeprowadzanie konsultacji z wszystkimi środowiskami pracującymi w sektorze około rolniczym jest istotne ze względu na możliwość podjęcia wspólnych działań w kierunku poprawy sytuacji producentów rolnych i mieszkańców obszarów wiejskich.

1.4 Zadania realizowane przez Działy Merytoryczne, Zespoły Doradcze w powiatach, Centra

W 2016 roku pracownicy działów merytorycznych WODR w Poznaniu będą realizować zadania w ramach działalności doradczej, kształceniowej, informacyjnej upowszechnieniowej z wykorzystaniem następujących metod doradczych: wykłady specjalisty, pokazy, demonstracje, porady, wyjazdy studyjne, konkursy, seminaria, konferencje, lokalne grupy dyskusyjne, targi rolnicze i działania ekonomiczne. W gospodarstwach demonstracyjnych planuje się przeprowadzenie pokazów i demonstracji.

Zadania działów merytorycznych skupią się wokół wyznaczonych trzech głównych priorytetów działalności Ośrodka. Do I priorytetu zakwalifikowano zadania należące do Działu Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa natomiast do II– zadania Działu Ekonomiki. Priorytet III obejmuje zadania dwóch działów: Ekologii i Ochrony Środowiska oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki.

Tematyka realizowanych zadań uwzględni także uwarunkowania strategii rozwoju wsi i rolnictwa województwa wielkopolskiego oraz obserwacje pracowników WODR w Poznaniu, uzyskane w wyniku realizacji zadań w bieżącym roku.

Pracownicy Zespołów Doradczych w powiatach, będą realizować swoje zadania w ramach działalności doradczej, kształceniowej, informacyjnej

i upowszechnieniowej z wykorzystaniem takich metod doradczych jak: wykład, wykład specjalisty, pokaz, demonstracja, wyjazd studyjny, konkurs wiedzy rolniczej, dożynki, lokalna grupa dyskusyjna, targi rolnicze, działanie ekonomiczne w gospodarstwie demonstracyjnym i wiele innych.

W Centrach organizowane są narady kierowników Ośrodka, kursy i szkolenia dla doradców i rolników. Są one również miejscem realizacji targów i imprez masowych oraz licznych demonstracji i pokazów, dzięki którym możliwe jest zapoznanie rolników i mieszkańców obszarów wiejskich z nowościami rynkowymi, spotkaniami środowisk branżowych, jak również przekazywaniem bieżącej informacji.

Celem zadań realizowanych w ramach Programu działalności Ośrodka jest:

- poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz jakości produktów rolnych,
- demonstrowanie i upowszechnienie najnowszych rozwiązań technologicznych,
- wdrażanie dobrych praktyk rolniczych,
- rozwijanie przedsiębiorczości na terenach wiejskich,
- motywowanie mieszkańców wsi i zachęcanie producentów rolnych do konsolidowania się w grupy producenckie,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców terenów wiejskich,
- działanie na rzecz rewitalizacji wsi i zachowania jej dziedzictwa kulturowego.

Głównym zadaniem Ośrodka w roku 2016 będzie udzielanie wszechstronnej pomocy rolnikom w celu zwiększania dochodów gospodarstw rolnych oraz działania mające na celu poprawę warunków życia rodzin wiejskich.

Gospodarstwa rolne w Wielkopolsce oczekują wsparcia w kierunku wykorzystania swojego potencjału i efektywności energetycznej, aby w ten sposób poprawić swoją konkurencyjność w stosunku do innych gospodarstw unijnych. Rolnicy są zainteresowani budową biogazowni rolniczych, jak również chcą stawiać budynki spełniające wymogi budownictwa energooszczędnego. Dostrzegając rosnące potrzeby rolników w zakresie korzystania z odnawialnych źródeł energii, WODR w Poznaniu włączył się w inicjatywę stworzenia Wielkopolskiego Centrum Innowacji

Ekoenergetycznych, jak również stworzył w CWS Sielinko kolekcję roślin energetycznych. W pozostałych Centrach założone zostały poletka demonstracyjne, które ideą nawiązują do zadania „*Propagowanie na terenie Wielkopolski odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych*”.

1.5 Centra Edukacyjne Integrowanej Ochrony Roślin w CWS Sielinko, CEW w Marszewie oraz CWE w Gołaszynie

Na podstawie §5 ust. 2 Statutu Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu oraz na podstawie §7 pkt 2 i 3 Regulaminu Organizacyjnego Zarządzeniem Dyrektora WODR Nr 29/2014 powołano z dniem 29/04/2014 r. w ramach Działu Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa „Zespół ds. zadań realizowanych przez Centrum Edukacyjne Integrowanej Ochrony Roślin”.

Powołanie Centrum ma związek z wprowadzeniem od 1 stycznia 2014 r. obowiązku stosowania zasad integrowanej ochrony roślin przez wszystkich profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin¹. Centra Edukacji Integrowanej Ochrony Roślin w Sielinku, Marszewie oraz Gołaszynie w obszarze stosowania środków ochrony roślin planują realizację następujących działań:

Działanie 1. Upowszechnianie ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin

Zadanie 1. Upowszechnianie wiedzy z zakresu integrowanej ochrony roślin

Zadanie 2. Udostępnienie i wdrażanie do praktyki rolniczej metodyk integrowanej ochrony poszczególnych upraw

Zadanie 3. Wdrażanie systemów wspomaganie decyzji w sygnalizacji agrofagów

Zadanie 4. Udostępnienie systemów wspomaganie decyzji w ochronie roślin

Zadanie 5. Utworzenie i utrzymanie platformy internetowej poświęconej integrowanej ochronie roślin

Zadanie 6. Upowszechnianie wyników oceny prowadzonej w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

---

¹ Integrowana ochrona roślin jest sposobem ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi, polegającym na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska.

Zadanie 7. Rozwój i upowszechnienie systemu Integrowanej Produkcji

Zadanie 8. Rozwój i prowadzenie profesjonalnego doradztwa w ochronie roślin

Działanie 2. Organizacja systemu szkoleń dla osób stosujących środki ochrony roślin w rolnictwie

Działanie 3. Prowadzenie systemu okresowych badań opryskiwaczy polowych i sadowniczych

2. Priorytety oraz zadania doradcze realizowane przez WODR w Poznaniu w 2016 roku

Na schemacie 1 przedstawione zostały główne priorytety działalności Ośrodka na rok 2016. W ramach priorytetów wyróżnione zostały zadania operacyjne będące uszczegółowieniem celu głównego. Przekrój zadań operacyjnych jest bardzo szeroki, co gwarantuje szeroki zakres usług Ośrodka. Obejmuje zagadnienia dotyczące wszystkich gałęzi rolnictwa, jak również odnosi się do tematów ekonomicznych, środowiskowych oraz obszarów wiejskich.

Schemat 1. Wykaz głównych priorytetów i zadań operacyjnych realizowanych przez WODR w Poznaniu w 2016 roku

PRIORYTET I (SPD) **Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych**

Zadanie 1: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności
Zadanie 2: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Zadanie 3: Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów
Zadanie 4: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości
Zadanie 5: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego
Zadanie 6: Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej
Zadanie 7: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich
Zadanie 8: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości
Zadanie 9: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)
Zadanie 10: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych
Zadanie 11: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych
Zadanie 12: Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia
Zadanie 13: Wykorzystanie Gospodarstw Demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej
Zadanie 14: Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw

PRIORYTET II (E) **Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym**

Zadanie 1: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym
Zadanie 2: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN
Zadanie 3: Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

PRIORYTET III (EOŚ i ROW) **Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich**

Zadanie 1: Ochrona środowiska w rolnictwie
Zadanie 2: Odnawialne źródła energii
Zadanie 3: Rolnictwo ekologiczne
Zadanie 4: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski
Zadanie 5: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny
Zadanie 6: Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim
Zadanie 7: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego

PRIORYTET IV **Działania wewnętrzne promujące działalność Ośrodka oraz podnoszące jakość świadczonych usług**

Zadanie 1: Doksztalcanie kadr własnych
Zadanie 2: Współpraca ze środowiskami rolniczymi
Zadanie 3: Zarządzanie i koordynacja pracy

2.1 Zadania realizowane w WODR w Poznaniu w ramach głównych priorytetów

Priorytet I:

PROMOWANIE POSTĘPU BIOLOGICZNEGO I TECHNOLOGICZNEGO PRODUKCJI ROLNICZEJ ORAZ POPRAWA KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARSTW ROLNYCH

W związku z nową perspektywą finansową Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, WODR w Poznaniu będzie prowadzić działalność informacyjną, doradczą oraz kształceniową i upowszechnieniową zmierzającą do udzielenia jak najpełniejszej wiedzy na temat działań objętych PROW 2014-2020.

Priorytet I wpisuje się w Działanie 7.2. *Transfer wiedzy i działalność informacyjna*². Realizacja działania ma umożliwić zwiększanie innowacyjności i bazy wiedzy na obszarach wiejskich oraz wzmacnianie powiązań między rolnictwem i leśnictwem a badaniami i innowacją, a także promować uczenie się przez całe życie.

Tematyka zadań operacyjnych w przedmiotowym priorytecie wpisuje się w Działanie 7.4. *Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych*³, które opierać się będzie na wspieraniu organizacji łańcucha dostaw żywności, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, promowania dobrostanu zwierząt i zarządzania ryzykiem w rolnictwie.

Zadania operacyjne w priorytecie I wpisują się również w Działanie 7.5. *Inwestycje w środki trwałe*⁴, w ramach którego udzielane będzie

---

²Zgodnie z PROW 2014 – 2020; Priorytet 1A. Zwiększanie innowacyjności i bazy wiedzy na obszarach wiejskich; Priorytet 1C. Promowanie uczenia się przez całe życie oraz szkolenia zawodowego w sektorach rolnym i leśnym; Priorytet 2A. Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw rolnych i ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw rolnych, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek oraz zróżnicowania produkcji rolnej; Priorytet 3A. Poprawa konkurencyjności głównych producentów w drodze lepszego ich zintegrowania z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów oraz organizacje międzybranżowe; Priorytet 3B. Wspieranie zarządzania ryzykiem w gospodarstwach rolnych; Priorytet 4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa; 4A. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie różnorodności biologicznej, w tym na obszarach Natura 2000 i obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, oraz rolnictwa o wysokiej wartości przyrodniczej, a także stanu europejskich krajobrazów, 4B. Poprawa gospodarki wodnej, w tym nawożenia i stosowania pestycydów, 4C. Zapobieganie erozji gleby i poprawa gospodarowania glebą.

³Zgodnie z PROW 2014 – 2020; Priorytet 3A,

⁴Zgodnie z PROW 2014 – 2020; Priorytet 2A, 3A, 4C,

wsparcie w zakresie pierwotnej produkcji rolnej, przygotowania do sprzedaży, przetwórstwa, w wyniku którego powstaje produkt rolny oraz wprowadzania do obrotu (sprzedaż hurtowa) produktów rolnych. Wsparcie w ramach tego działania obejmuje również inwestycje materialne lub niematerialne, które dotyczą infrastruktury związanej z rozwojem, modernizacją lub dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów.

Tematyka zadań operacyjnych, ujętych w omawianym priorytecie, jest także spójna z Działaniem 7.9. *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów*⁵, którego realizacja opierać się będzie na zalesianiu i tworzeniu terenów zielonych na gruntach rolnych.

W związku z powyższym w ramach I priorytetu określono następujące zadania operacyjne.

Zadanie 1. Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i zagadnienia spełnienia zasad wzajemnej zgodności

Celem realizacji zadania jest edukacja rolników w zakresie poprawy efektywności produkcji mleka i wołowiny poprzez obniżenie kosztów jednostkowych oraz polepszenie jakości produktów z uwzględnieniem ochrony środowiska i zasad wzajemnej zgodności.

Na opłacalność produkcji mleka korzystny wpływ mają: osiągnięty przez gospodarstwa poziom specjalizacji, ich poziom technologiczny i potencjał produkcyjny. Są to elementy, które spełniają istotną rolę w stałym obniżaniu kosztów jednostkowych produkcji. Obecnie na wsi kontynuowane są procesy restrukturyzacji i koncentracji produkcji mleka. Przede wszystkim właściwe przygotowanie odpowiedniej jakości pasz objętościowych, dobór odpowiednich komponentów, zbilansowanie dawek żywieniowe oraz zastosowanie nowoczesnych technologii produkcji mleka w połączeniu z przemyślaną i właściwie prowadzoną w stadzie pracą hodowlaną - doborem buhajów i planem kojarzeń, są gwarancją produkcji mleka na najwyższym ilościowym i jakościowym poziomie. Właściwe połączenie

---

⁵ Zgodnie z PROW 2014 – 2020; 4A, 4B, 4C oraz 5E. Promowanie ochrony pochłaniaczy dwutlenku węgla oraz pochłaniania dwutlenku węgla w rolnictwie i leśnictwie). Działanie to obejmuje powiększenia obszarów leśnych poprzez zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz innych niż rolne.

wymienionych czynników pozwala na osiągnięcie wysokiej wydajności jednostkowej i generuje satysfakcjonujące wyniki ekonomiczne dzięki ujawnieniu potencjału genetycznego i wykorzystaniu pełnej zdolności produkcyjnej krów.

Niewłaściwy dobór pasz, bez optymalnego zbilansowania dawek pokarmowych oraz nieodpowiednie środowisko powodują, że w wielu indywidualnych gospodarstwach koszt produkcji mleka nadal pozostaje na zbyt wysokim poziomie i nie zapewnia rentowności w tych obiektach. Przede wszystkim w tej grupie gospodarstw (o średniej wydajności jednostkowej na poziomie 5000 – 7000 kg mleka od krowy) należy upowszechniać racjonalne i zbilansowane żywienie zwierząt oparte na nowoczesnych systemach wartościowania pasz, a przede wszystkim zapewnić zwierzętom optymalny dobrostan. Poprawa rentowności i konkurencyjności w obszarze produkcji mleka może także być osiągnięta dzięki wykorzystaniu środków finansowych uzyskanych z Programu PROW 2014-2020 w zakresie wsparcia inwestycji gospodarstwach rolnych.

W produkcji żywca wołowego Polska zajmuje 6 miejsce w Europie. Większość produkowanej w kraju wołowiny pochodzi z uboju krów mlecznych wybrakowanych ze stada podstawowego. Jakość mięsa wołowego, pozyskanego z wybrakowanych krów mlecznych rasy HF (holsztyno-fryzyjskiej) jest zdecydowanie gorsza od mięsa uzyskanego z rozbioru sztuk ras mięsnych lub opasów uzyskanych w efekcie krzyżowania towarowego. Oczekiwania i wymagania konsumentów pod względem jakości wołowiny wymuszają zmianę technologii podczas jej produkcji. Producenci wołowiny wysokiej jakości mają możliwość uzyskania certyfikatu QMP, który jednocześnie upoważnia do uzyskania wsparcia finansowego w ramach działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W wielu gospodarstwach województwa wielkopolskiego istnieje możliwość wzrostu produkcji żywca wołowego o wysokich walorach jakościowych, a dobrowolne uczestnictwo w systemie QMP może także przyczynić się do poprawy efektywności i opłacalności produkcji bydła mięsnego w gospodarstwach specjalizujących się.

W 2016 roku planowana jest również realizacja metod o tematyce innowacyjnych rozwiązań w zakresie zastosowania technologii mikrobiologicznych w chowie i hodowli zwierząt – ze szczególnym uwzględnieniem aspektu społecznego ekonomicznego i ekologicznego. Należy oczekiwać, że dzięki zastosowaniu

innowacyjnych rozwiązań i wykorzystaniu biologizacji w rolnictwie, ograniczy się w chowie zwierząt do niezbędnego minimum zużycie kosztownych leków (antybiotyków). Dzięki temu obniży się w produkcji zwierzęcej nakłady ponoszone na weterynarię, a także poprawi jakość produktów pochodzenia zwierzęcego, tj. mleka i mięsa wołowego.

Upowszechnianie nowoczesnych technologii produkcji oraz systemów zarządzania stadami bydła mlecznego i mięsnego są niezbędne i konieczne w rozwoju tej gałęzi produkcji. Mogą dodatkowo zapewnić wielu rodzinom rolniczym wyższy poziom życia, a przede wszystkim zagwarantować bezpieczeństwo żywnościowe konsumenta.

W 2016 roku szczególnie zaznaczony zostanie, podczas wykładów specjalisty, temat rentowności oraz poprawy konkurencyjności w obszarze produkcji przetwórstwa mleka, ze wskazaniem środków finansowych wspierających ten proces w programie PROW 2014-2020.

Zadanie 2. Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości

W wielkim stopniu zmniejszająca się skala uprawy ziemniaków w Wielkopolsce. Wynika to ze zmniejszających się potrzeb rynkowych na tle utrzymującego się wysokiego udziału w strukturze zasiewów zbóż kukurydzy i rzepaku świadczy o niskiej konkurencyjności ziemniaka w wykorzystaniu w gospodarce żywnościowej. Zmieniające się trendy żywieniowe i paszowe negatywnie wpływają na produkcję ziemniaków, zmniejszając ich zapotrzebowanie na rynku. Celem poprawy niekorzystnych trendów istotne są działania dotyczące polepszenia efektywności produkcji i konkurencyjności tej uprawy. Poprawa konkurencyjności i rentowności produkcji rolnej to jeden z sześciu najważniejszych priorytetów, które będzie realizował PROW 2014-2020 w ramach unijnej polityki rolnej.

Wielkopolska to region o centralnym znaczeniu w produkcji rynkowej ziemniaków w Polsce. Region o wielkich tradycjach tej uprawy. Zbiory na poziomie 800 tys. ton stanowią 10% zbiorów krajowych, tym samym plasują województwo wielkopolskie w czołówce producentów w kraju (na 3 miejscu po województwie mazowieckim

i łódzkim). Rolnictwo wielkopolskie produkuje ziemniaki skrobiowe i jadalne zarówno do bezpośredniej konsumpcji, jak i przemysłu spożywczego. Rejony surowcowe ziemniaków skrobiowych w Wielkopolsce produkują ziemniaki na potrzeby trzech zakładów przemysłu skrobiowego, wytwarzających łącznie 44% skrobi ziemniaczanej w kraju, a rejony produkcji ziemniaków jadalnych produkują na zaopatrzenie całej zachodniej i północnej części kraju. Ponadto gospodarstwa wielkoobszarowe specjalizują się w produkcji ziemniaków jako surowca do przetwórstwa spożywczego. Region dostarcza również kilkanaście procent krajowej podaży kwalifikowanych sadzeniaków.

W ostatnich latach uprawa ziemniaków w Wielkopolsce ustabilizowała się na poziomie 37 – 38 tys. ha.

Postępujące zmiany w strukturze zasiewów w produkcji roślinnej nie są korzystne dla uprawy ziemniaka. Jednak jego uprawa z punktu widzenia strategii zrównoważonego rozwoju produkcji roślinnej jest szczególnie cenna. Ziemniak należy do nielicznej grupy roślin okopowych, które mogą przeciwdziałać monokulturze zbożowej (powszechnie promowanej) i stać się bazową rośliną dla rolnictwa zrównoważonego. Powszechna w praktyce rolniczej monokultura zbożowa oraz zwiększająca się skala uprawy kukurydzy i rzepaku nie sprzyja wprowadzanej obecnie obligatoryjnej integrowanej ochronie roślin. Udział ziemniaka w płodozmianie na glebach lżejszych podnosi ich całkowitą produktywność i ułatwia stosowanie integrowanej ochrony roślin. Ziemniak należy więc do strategicznych roślin w naszym rolnictwie.

Zadanie operacyjne realizowane będzie za pomocą szkoleń, demonstracji i pokazów między innymi z zakresu nowych technik i technologii produkcji ziemniaków, dotyczące internetowego systemu wspomaganie w ochronie przed zarazą ziemniaczaną i stonką ziemniaczaną. Metody te zdecydowanie ograniczają ilość aplikacji środków ochrony roślin przy podobnym efekcie plonowania. Ma to wymiar ekonomiczny (mniejszy koszt produkcji), a także ekologiczny (ochrona środowiska jako ważnego priorytetu wspólnej polityki rolnej). Wdrażanie nowych internetowych systemów ochrony wymaga posiadania sieci polowych stacji meteorologicznych. WODR wspólnie z IOR-PIB w Poznaniu przygotowuje internetowy system ochrony ziemniaków przed stonką ziemniaczaną. Rozbudowana sieć polowych stacji meteorologicznych w Wielkopolsce obejmuje swoim zasięgiem niemal całe

województwo, co pozwala producentom ziemniaka chronić swoje plantacje ziemniaczane według wskazań programu. W tym celu w WODR Poznań utworzona została aplikacja komputerowa. Rolnicy – producenci ziemniaków mogą korzystać z komunikatów elektronicznych o zagrożeniu i zwalczaniu zarazy ziemniaczanej w swoim rejonie. Systemy wspomagające podejmowanie decyzji w rolnictwie dają nową szansę prowadzenia produkcji rolnej – czynią ją bardziej ekologiczną, mniej pracochłonną i ekonomiczniejszą. Stawia to nowe wymagania przed doradztwem rolniczym.

Ośrodek współpracuje z PIORiN w zakresie kontroli chwastów kwarantannowych.

Działania doradcze WODR w Poznaniu kierowane są do wszystkich rolników, ale w szczególności do rolników prowadzących towarową produkcję ziemniaków, ponieważ tylko taka produkcja może być konkurencyjna i opłacalna.

Zadanie 3. Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżania kosztów

Uprawa roślin oleistych i bobowatych nabiera w ostatnim czasie w Polsce bardzo dużego znaczenia. W zakresie uprawy roślin oleistych poza tradycyjnym ich wykorzystaniem przy produkcji tłuszczu roślinnych coraz większe znaczenie ma ich zastosowanie w produkcji biopaliw, śruty rzepakowej stosowanej do produkcji pasz, pozostającej po przerobieniu rzepaku oraz białka potrzebnego do produkcji pasz wolnego od GMO. Rośliny oleiste, a szczególnie rzepak jest opłacalną i rozwojową uprawą w warunkach polskich, jesteśmy jednym z największych producentów rzepaku w Europie. Uprawie roślin oleistych sprzyja również Wspólna Polityka Rolna, która wspiera dopłatami producentów tych roślin. Jednak opłacalność to nie tylko dopłaty, ale również inne czynniki wpływające na obniżanie kosztów uprawy oleistych. Realizacja zadania ma służyć wskazaniu przez doradców WODR w Poznaniu czynników, które mogą wpłynąć na obniżenie kosztów upraw roślin oleistych, a także podkreślić znaczenie integrowanej ochrony roślin oraz nowych agrotechnik uprawy rzepaku, takich jak siew punktowy czy uprawę pasową strip – till.

Doceniając dużą wartość żywieniową roślin bobowatych w użytkowaniu kośnym i pastwiskowym należy wspomnieć o ich zastosowaniu w renowacji terenów

zniszczonych przez przemysł czy gleb czasowo odłogowanych. Bobowate uprawiane w mieszankach z trawami przynoszą rolnictwu więcej korzyści niż ich uprawa w monokulturach, zarówno ze względów ekonomicznych jak i żywieniowych. Mieszanki takie charakteryzuje wyższy i bardziej stabilny poziom plonowania, większa koncentracja energii oraz bardziej zrównoważony stosunek białka do składników energetycznych.

W wyniku realizacji zadania przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:

- Efekt ekologiczny – poprzez ograniczenie do minimum ujemnych oddziaływań na środowisko gleby poprzez staranne rozważenie wszystkich dostępnych metod ochrony roślin. Przedsięwzięcie właściwych środków, mających na celu zahamowanie rozwoju populacji organizmów szkodliwych oraz utrzymanie stosowania środków ochrony roślin i innych form interwencji na ekonomicznie i ekologicznie uzasadnionym poziomie, a także zmniejszenie lub zminimalizowanie zagrożenia wynikającego ze stosowania pestycydów dla zdrowia ludzi i dla środowiska.
- Przystosowania odmian roślin strączkowych do uprawy i lepszego wykorzystania ich plonów jako źródła białka w paszach.
- Wprowadzanie do aktualnego zmianowania zbożowego większej ilości roślin strączkowych oraz stosowania uproszczonych zabiegów w uprawie roślin motylkowych.
- Efekt finansowy – osiągnięte na poziomie dochodów w gospodarstwach stosujących nowoczesne technologie uprawy.
- Wykorzystanie uprawy roślin motylkowych jako zazielenienia w dopłatach bezpośrednich od 2016 r.

Zadanie 4. Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i podniesienia jakości

Celem zadania jest edukacja rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie propagowania wymogów integrowanej ochrony roślin dla uzyskania przez gospodarstwa konkurencyjności na rynku rolnym oraz profesjonalnych wyników produkcyjnych poprzez:

- ściślejszą współpracę doradztwa rolniczego z producentami rolnymi w zakresie propagowania postępu biologicznego – nowych odmian zbóż, tolerancyjnych na zmienne warunki pogodowe, w tym okresowy niedobór wody oraz zbóż odmian przewodkowych,
- propagowanie odmian zbóż z Listy Zalecanych Odmian (LZO) do uprawy w Wielkopolsce,
- propagowanie wymogów integrowanej ochrony roślin jako systemów produkcji wykorzystujących potencjał samego gospodarstwa rolnego między innymi:
  - optymalny odczyn gleby,
  - zasobność w glebową materię organiczną,
  - efektywne gospodarowanie nawozami,
  - wykorzystanie planów nawozowych uzupełnionych korektą nawożenia z uwzględnieniem metod kolorymetrycznych,
  - wykorzystanie systemów komputerowych wspomaganie decyzji przy ochronie roślin,
  - planowanie i organizacja na każdym etapie produkcji.
- stosowanie wymogów i standardów technologicznych przy produkcji rolniczej,
- uzyskanie profesjonalnej jakości wytwarzanych produktów zgodnie z wymogami rynku.

WODR w Poznaniu w 2016 będzie pracować nad opracowaniem i wdrożeniem systemu wspomaganie decyzji w ochronie przed: suchą zgnilizną kapustnych w rzepaku, rolnicami w burakach cukrowych, skrzypionką w zbożach oraz chorobami grzybowymi pszenicy. Dodatkowo szczególnie zaznaczony zostanie temat dotyczący nowoczesnych zasad agrotechniki, doboru gatunków i odmian roślin, pozwalających minimalizować negatywne skutki wynikające z niekorzystnych warunków agrometeorologicznych, realizowany podczas wykładów specjalisty.

Zadanie 5. Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego

Produkcja żywca wieprzowego od wielu lat była najważniejszą gałęzią produkcji rolniczej w Polsce. W 2000r. stanowiła 37,6% towarowej produkcji zwierzęcej i 23,5% towarowej produkcji rolniczej, a także przewyższała o 17% wartość produkcji mleka, a ponad trzykrotnie wartość produkcji drobiu. Obecnie

sektor ten przeżywa ogromny kryzys. Stan pogłowia trzody w Polsce spadł do ok. 10,96 mln sztuk (w Wielkopolsce do 3,8 mln sztuk), a produkcja wieprzowiny do ok. 1,7 mln ton. Przewidywany jest też dalszy spadek pogłowia trzody.

Rośnie natomiast import mięsa wieprzowego, który w 2012r. wyniósł ok. 576 tys. ton wobec eksportu na poziomie ok. 362 tys. ton. Jednocześnie konsumpcja wieprzowiny utrzymuje się na dość stabilnym poziomie, a prognozy na następne lata nie przewidują jej większego spadku. Jeśli zatem utrzyma się nadal tak silny spadkowy trend krajowej produkcji, staniemy się znaczącym importerem prosiąt i wieprzowiny. Zasadniczą przyczyną tak trudnej sytuacji jest niska konkurencyjność krajowej produkcji, wynikająca z małej efektywności ekonomicznej, związanej głównie z silnym rozdrobnieniem gospodarstw i brakiem optymistycznych perspektyw. Dodatkowo, wystąpienie choroby ASF, a także nałożenie na Polskę embargo przez Federację Rosyjską na początku 2014r. znacząco pogłębiło niekorzystne trendy i nastroje hodowców i producentów. Niezbędne są zmiany w zakresie szeregu czynników wpływających na działanie branży.

Za obecny stan chowu i hodowli trzody chlewnej odpowiada wiele czynników, m.in. nie przywiązywanie uwagi do efektywności produkcji oraz lekceważenie rachunku ekonomicznego związanego z prowadzoną działalnością oraz brak profesjonalizmu w zakresie zasad organizacji i zarządzania produkcją. Istotnym czynnikiem jest również ograniczone wykorzystywanie potencjału rozrodczego stad podstawowych. Niska efektywność w tym względzie determinuje wysokie koszty produkcji prosiąt, co z kolei decyduje o braku konkurencyjności nie tylko na rynku europejskim i globalnym, ale także krajowym, i ogromnym imporcie prosiąt. Niewykorzystywanie potencjału rozrodczego i genetycznego krajowego stada podstawowego uwidacznia się m.in. w niskim wskaźniku średniej liczby prosiąt odsadzonych od lochy na rok oraz wysokim współczynnikiem wykorzystania paszy na przyrost jednostki masy ciała.

Czynnikami wpływającym na stan chowu i hodowli trzody chlewnej są również: niewykorzystywanie przez większość producentów prosiąt, mającego miejsce na świecie oraz w Polsce, postępu genetycznego; niedocenianie specjalizacji produkcji (prosięta lub tuczniki) w aspekcie obniżenia kosztów odchowu prosiąt i tuczników oraz w aspekcie ochrony ich zdrowia, poprzez przerywanie łańcucha chorobowego

oraz niepodejmowanie działań w zakresie konieczności wprowadzenia w 2013r. grupowego systemu utrzymania loch.

Realizacja zadania operacyjnego w 2016 roku będzie koncentrować się na:

- edukacji hodowców w zakresie zapisywania, gromadzenia i analizy danych produkcyjnych w celu prowadzenia na bieżąco rachunku ekonomicznego i umiejętności wyciągania wniosków niezbędnych dla obniżania kosztów produkcji,
- propagowaniu nowoczesnych metod organizacji i zarządzania produkcją,
- edukacji w zakresie wymagań dobrostanu zwierząt,
- edukacji w zakresie poprawy zdrowia hodowanych stad i szeroko rozumianego pojęcia bioasekuracji,
- edukacji w zakresie maksymalnego wykorzystania potencjału genetycznego świń – odpowiedniego doboru ras i schematów do krzyżowania towarowego lub korzystania z firm hybrydowych, wymiany stada podstawowego na wysokojakościowy materiał hodowlany, prawidłowego żywienia, organizacji i zarządzania stadem podstawowy, prawidłowego odchowu prosiąt,
- edukacji w zakresie wykorzystania najnowszych zdobyczy nauki w temacie prawidłowego żywienia wszystkich grup produkcyjnych świń i wykorzystania najnowszych technologii w celu obniżania kosztów żywienia,
- poprawie funkcjonowania sektora trzody chlewnej z wykorzystaniem środków finansowych z programu PROW 2014-2020 w zakresie wsparcia inwestycji w gospodarstwach rolnych.

Zadanie 6. Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej

Pszczelarstwo wielkopolskie cechuje się dużym rozdrobnieniem. Szacuje się, iż 97% pasiek to pasieki małe, do 80 pni, a 3% pasiek to pasieki średnie i większe liczące powyżej 80 pni. Średnią wielkość pasieki w Wielkopolsce określono na 26 rodzin pszczelich i na przestrzeni kilku lat wartość ta nie zmienia się istotnie. To sytuuje co województwo na czwartym miejscu pod względem liczby rodzin w Polsce.

Średnia wydajność miodu towarowego waha się w granicach 14 – 26 kg miodu od 1 rodziny pszczelej. W pasiekach małych i średnich średnia produkcja miodu

z rodziny pszczelej określona została na 14 kg, natomiast w pasiekach zawodowych na 26 kg.

Pszczelarstwo w obecnym czasie zmagają się z poważnym problemem dotyczącym zdrowotności pszczół, a mianowicie występowaniem w pasiekach masowych ubytków pszczół, które doprowadzają pasieki do częściowej lub całkowitej zagłady. Ocenia się, iż pszczelarze wielkopolscy z tego tytułu ponoszą ok. 17% rocznie strat stanu rodzin pszczelich w pasiekach. Zmusza to właścicieli pasiek do ponoszenia dodatkowych nakładów na odbudowę pogłowa pszczół, która odbywa się kosztem produkcji miodu towarowego.

Realizacja zadania ma na celu edukację pszczelarzy – producentów w zakresie ochrony zdrowia pszczół, pozyskiwania produktów pszczelich wysokiej jakości i poprawy wyniku ekonomicznego gospodarstwa pasiecznego.

Kontynuacja zadania z 2015 roku wynika z potrzeby doskonalenia gospodarstw pasiecznych. Ponadto dla zachowania produkcji pasiecznej istnieje potrzeba wzrostu liczby osób zainteresowanych podjęciem działalności pszczelarskiej. Zadanie będzie realizowane przez następujące metody doradcze:

- szkolenia pszczelarzy, które stanowią ważną drogę do racjonalizacji, rozwoju i podniesienia poziomu życia właścicieli gospodarstw pasiecznych i ich rodzin. Istnieje potrzeba szkolenia pszczelarzy z zakresu: doskonalenia technologii produkcji, ochrony zdrowia pszczół, promocji polskich produktów pszczelich oraz zwiększenia liczby pszczelarzy uczestniczących w Krajowym Programie Rozwoju Pszczelarstwa,
- pokazy, które przeprowadzone zostaną w gospodarstwie pasiecznym. Pszczelarze bezpośrednio w pasiece będą mogli zdobyć praktyczną wiedzę dotyczącą hodowli pszczół oraz udoskonalania pogłowa pszczelego,
- demonstracja w gospodarstwie pasiecznym,
- Wielkopolskie Forum Pszczelarzy jako masowa forma upowszechniania wiedzy w pszczelarstwie. Program forum obejmuje wykłady na temat nowoczesnej gospodarki pasiecznej, wystawę środków do produkcji pszczelarskiej oraz kiermasz materiałów i sprzętu pasiecznego dla potrzeb pszczelarzy – producentów,

- doradztwo indywidualne, instrukcje, zalecenia, wytyczne, działalność informacyjna, współpraca z jednostkami zajmującymi się działalnością pszczelarską,
- prowadzenie dydaktycznej pasieki Ośrodka, stanowiącej znaczący atut dla doradczej działalności pszczelarskiej.

Praca doradcza w zakresie realizacji zadania będzie obejmowała systematyczne podnoszenie wiedzy pszczelarzy – producentów w zakresie nowoczesnej gospodarki pasiecznej, upowszechnianie najnowszych osiągnięć nauki i techniki, pomoc w rozwiązywaniu problemów technologicznych, wspieranie decyzji o opłacalności produkcji i jej znaczeniu.

W wyniku realizacji zadania spodziewane są następujące rezultaty:

- wzrost wiedzy i umiejętności prowadzenia gospodarstwa pasiecznego,
- rozwój gospodarstw pasiecznych z tytułu pozyskiwanych funduszy unijnych na działalność pszczelarską,
- zwiększenie liczby pszczelarzy korzystających z mechanizmów wsparcia pszczelarstwa przez pomocowe fundusze UE,
- podniesienie jakości pozyskiwanych produktów pszczelich.

Zadanie 7. Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich

Celem zadania jest przekazanie podstawowych zasad dotyczących prowadzenia produkcji rolnej i dobrostanu zwierząt w gospodarstwie z uwzględnieniem obowiązujących w Polsce przepisów dotyczących różnych aspektów prowadzenia działalności zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ścieki bytowe, produkcja zwierzęca w gospodarstwach wytwarza w gospodarstwach duże ilości nawozów naturalnych zasobnych w azot, fosfor, które niewłaściwie stosowane i przechowywane stanowią źródło zanieczyszczenia środowiska. Osiągnięcie celów produkcyjnych i ekonomicznych w rolnictwie nie zawsze powiązane jest z celami środowiskowymi i ogólnospołecznymi. Celem zadania jest dalsza kontynuacja dostosowania gospodarstw do wymogów unijnych i przygotowania kompleksowego do oceny i spełniania zasad wzajemnej zgodności oraz opłacalności produkcji rolniczej.

Realizacja zadania przyczyni się do nabycia wiedzy z zakresu budownictwa, zewnętrznej infrastruktury budowlanej i ochrony środowiska w terenach wiejskich, poprawy dobrostanu zwierząt inwentarskich będących w gospodarstwie rolnika, a także poprawy opłacalności produkcji rolniczej.

Temat pokryć eternitowych, właściwa wentylacja, budowa płyt obornikowych zbiorników na gnojówkę i gnojowicę, termoizolacja budynków mieszkalnych i inwentarskich są tematami aktualnymi.

- Realizowane zadanie będzie obejmować zagadnienia związane z:
- edukacją w zakresie budowy bezobsługowych oczyszczalni ścieków bytowych i ich eksploatacja oraz rozwiązania problemu pokrycia budynków eternitem,
- wentylacją samoczynną i wymuszoną obiektów inwentarskich,
- budową płyt obornikowych i zbiorników na gnojówkę i gnojowicę, silosów na kiszonki w gospodarstwach rolnych z zbiornikami odciekowymi.
- Zadanie będzie realizowane metodami doradczymi takimi jak wykłady dla kadry doradczej, rolników, pokazy, demonstracje oraz doradztwo indywidualne.
- Spodziewane efekty wynikające z realizacji zadania dotyczą:
- wytworzenia u rolników poczucia odpowiedzialności za ochronę środowiska,
- poprawy dobrostanu zwierząt inwentarskich,
- wydłużenia okresu użytkowania budynków inwentarskich.

Zadanie 8. Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości

Realizowane od kilku lat zadanie operacyjne pod nazwą *Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości* nie traci na ważności. Konsument poszukuje produktów, które będą spełniały wszelkie parametry jakościowe. Kładąc coraz większy nacisk na produkcję z zastosowaniem integrowanych metod ochrony roślin, producenci podczas spotkań, szkoleń, demonstracji i pokazów, będą na bieżąco informowani o zmianach w ochronie roślin. Obowiązek stosowania od 1 stycznia 2014 roku zasad integrowanej ochrony roślin powoduje, że każdy zabieg chemiczny powinien być poprzedzony oceną konieczności jego wykonania, opierając się o monitoring i wskazówki wynikające ze stosowania programów wspomagania decyzji w ochronie. Jest to

szczególnie ważne w przypadku parcha jabłoni czy też innych chorób, gdzie warto korzystać ze wszystkich dostępnych metod wspomagających podjęcie trafnych decyzji. Terminowość rozpoczęcia zabiegów w zwalczaniu chorób rzutuje bardzo często na produkt finalny. Prowadzona przez Ośrodek sygnalizacja pozwoli producentom na podjęcie trafnej decyzji, związanej z ochroną upraw oraz wpłynie na ograniczenie jej kosztów.

Cel realizacji zadania związany będzie w szczególnym stopniu z upowszechnianiem Programu „Optymalizacji nawadniania upraw sadowniczych w Polsce z uwzględnieniem przebiegu pogody i zasobów wodnych gleby” opracowanym przez Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach. Zwrócona zostanie szczególna uwaga na bezpieczeństwo żywności, podkreślenie ważności dobrych praktyk rolniczych, zwiększenie konkurencyjności na rynku oraz przeszkolenie producentów w zakresie umiejętności korzystania z programów komputerowych.

Zadanie 9. Propagowanie na terenie Wielkopolski odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych

Osiągnięcie wysokiego i dobrego jakościowo plonu roślin uprawnych uzależnione jest od odpowiedniego doboru odmian. Dla przykładu, średnie plony zbóż w zależności od rodzaju uprawy stanowią 50% tego, co jest możliwe do uzyskania przy właściwym wykorzystaniu osiągnięć postępu biologicznego i właściwej technologii uprawy. W coraz większym stopniu o uprawie zbóż decyduje rynek konsumenta, gdzie mniejszy nacisk przykładają do wysokości plonu, a większy do jego jakości.

W związku z powyższym, powstało Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe, którego celem jest tworzenie Listy Odmian Zalecanych do uprawy na terenie Wielkopolski. Koordynatorem doświadczeń jest Stacja Koordynująca w Śremie Wójtostwie, która stara się dotrzeć z wynikami PDO do jak najszerszej rzeszy odbiorców na terenie województwa. Wyniki doświadczeń publikowane są w formie pokazów polowych na różnego typu imprezach związanych z rolnictwem, jak i na stronie internetowej.

Propagowanie Listy Odmian Zalecanych przez WODR ma na celu uświadomienie rolnikom, jak ważny jest odpowiedni dobór odmian roślin uprawnych dla gospodarstw położonych w różnych rejonach Wielkopolski.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu podpisał 15 lutego 2012 roku porozumienie o współpracy z COBORU, Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Słupi Wielkiej i Zakładem Doświadczalnym Oceny Odmian w Śremie, w ramach którego w Centrach wystawowych: Sielinko, Marszew i Gołaszyn co roku zakładane są poletka demonstracyjne z kolekcją odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych. Uzyskane wyniki produkcyjne mają charakter poglądowy. Tworzenie „Listy zalecanych do uprawy odmian na terenie Wielkopolski” odbywa się na podstawie art. 25 pkt. 4 ustawy o nasiennictwie z dnia 26 czerwca 2003 r. (Dz . U. Nr.137, poz. 1299; z późn. zm.). PDO jest systemem doświadczalnym tworzonym na bazie porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego (PDO), obejmującego swym zakresem nie tylko doświadczenia odmianowe, ale również odmianowo – agrotechniczne.

Tworzenie LOZ ma się również przyczynić do częstszej wymiany kwalifikowanego materiału siewnego. Obecnie średnia wymiana materiału siewnego wynosi 8-10 lat.

W efekcie realizacji przedmiotowego zadania przewiduje się osiągnięcie następujących rezultatów:

- ułatwienie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich,
- ściślejszą współpracę doradztwa rolniczego z rolnikami w zakresie propagowania postępu biologicznego,
- stosowanie wymagań standardów technologicznych przy produkcji rolniczej,
- edukacja rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie uzyskania jakości wytwarzanych produktów zgodnie z wymogami rynku,
- edukacja rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie uzyskania wyników ekonomicznych gospodarstw, pozwalających na godne życie,
- kształtowanie umiejętności konkurencyjności na rynkach rolnych,
- zwiększenie częstotliwości wymiany materiału siewnego,
- propagowanie odmian z LOZ w gospodarstwach demonstracyjnych,

- propagowanie roślin motylkowych w ramach programu *Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego, ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach* oraz ich wykorzystania w programie tzw. zazielenienia.

Zadanie 10. Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych

Nowoczesne metody ochrony roślin mają na celu podnoszenie efektywności działania środków, przy zapewnieniu ochrony środowiska i jakościowej kontroli produktów rolnych. Związane jest to z koniecznością identyfikacji bezpośrednich i pośrednich zagrożeń, jakie dla człowieka i środowiska stwarzać mogą zabiegi stosowania środków ochrony roślin. Rynkowe podejście do procesu produkcji rolniczej powinno inicjować nowe rozwiązania w nawożeniu, ochronie i innych zabiegach, które mają na celu zmniejszenie strat w potencjale plonowania roślin.

Integrowana ochrona roślin jest sposobem ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi, polegającym na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska. Integrowana ochrona roślin wykorzystuje w pełni wiedzę o organizmach szkodliwych dla roślin (w szczególności o ich biologii i szkodliwości) w celu określenia optymalnych terminów dla podejmowania działań zwalczających te organizmy, a także wykorzystuje naturalne występowanie organizmów pożytecznych, w tym drapieżców i pasożytów organizmów szkodliwych dla roślin, a także posługuje się ich introdukcją.

Obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin przez wszystkich profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin począwszy od dnia 1 stycznia 2014 r. wynika z postanowień art. 14 dyrektywy 2009/128/WE oraz rozporządzenia nr 1107/2009. Artykuł 55 rozporządzenia nr 1107/2009/WE stanowi, że środki ochrony roślin muszą być stosowane właściwie.

Decyzje o wykonaniu zabiegów ochrony roślin powinny być podejmowane w oparciu o monitoring występowania organizmów szkodliwych, z uwzględnieniem progów ekonomicznej szkodliwości. Dokonując wyboru środków ochrony roślin należy brać pod uwagę ich selektywność. Ponadto, stosowanie środków ochrony roślin powinno być ograniczone do niezbędnego minimum, w szczególności poprzez zredukowanie dawek lub ograniczenie ilości wykonywanych zabiegów.

Stosowanie ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin przez profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin zostało w Polsce uregulowane przepisami ustawy z dnia 8 marca 2013 r. *o środkach ochrony roślin* (Dz. U. poz. 455) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 r. *w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin* (Dz. U. poz. 505).

Realizowanie zasad integrowanej ochrony roślin ma na celu edukację rolników w zakresie właściwego podejścia w podejmowaniu decyzji o ochronie upraw opartej na:

- właściwym doborze odmiany uprawianej rośliny,
- stosowaniu kwalifikowanego materiału siewnego,
- rozpoznaniu organizmu szkodliwego (agrofaga),
- ocenie zasadności przeprowadzenia zabiegu ochrony roślin w określonych warunkach polowych, meteorologicznych i ekonomicznych,
- precyzyjnym ustaleniu terminu zabiegu,
- wyborze środka ochrony roślin i optymalnej dawki.

Skuteczne wdrażanie do uprawy roślin rolniczych ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin będzie uzależnione w dużej mierze od wiedzy i doświadczenia producentów rolnych oraz doradców. Te czynniki umożliwią wykorzystanie dostępnych metod, zwłaszcza tych niechemicznych opartych w głównej mierze na odpowiedniej agrotechnice, monitoringu agrofagów i korzystaniu z systemów wspomaganie decyzji jako innowacji transferu wiedzy do praktyki w zakresie ochrony uprawianych roślin. Działania te pozwalają na ograniczenie stosowania do niezbędnego minimum chemicznych środków ochrony roślin. W ten sposób zredukowana zostaje presja na środowisko naturalne oraz wzrasta ochrona bioróżnorodności środowiska rolniczego.

Przepisy ustawy o środkach ochrony roślin stanowią również, że zabiegi przy użyciu środków ochrony roślin mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby, które ukończyły stosowne szkolenie w tym zakresie. Działalność statutowa Ośrodka pozwala spełniać wymagania ustawowe dotyczące szkoleń i upowszechniania wiedzy w zakresie integrowanej ochrony roślin.

Rozwój nowoczesnych metod ochrony roślin, takich jak integrowana ochrona roślin, wymaga wsparcia ze strony nauki. Konieczne jest poszukiwanie odmian roślin uprawnych charakteryzujących się odpornością na organizmy szkodliwe oraz wysoką

wydajnością. Tak jak w przypadku biotechnologii, zadaniem nauki jest znajdowanie odpowiedzi na trudne pytania oraz poszukiwanie nowych rozwiązań zapewniających rozwój rolnictwa.

Zadanie 11. Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych

Głównym celem zadania operacyjnego jest szeroko pojęta edukacja producentów rolnych oraz mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie optymalizacji gospodarowania na użytkach zielonych różnych typów, w tym nasilenie doradztwa w zakresie poprawy stanu florystycznego runi, która ucierpiała w wyniku suszy, a także możliwości pozyskiwania dodatkowych środków finansowych poprzez realizację działania rolnośrodowiskowo – klimatycznego w ramach PROW 2014-2020, znaczenia użytków zielonych dla środowiska przyrodniczego w aspekcie tzw. usług ekosystemowych.

Stan trwałych użytków zielonych w Polsce jest nadal niezadowalający pod względem jakości uzyskiwanego plonu oraz wydajności z 1 ha. Wykorzystanie potencjału produkcyjnego łąk i pastwisk ocenia się w naszym kraju na około 60%. Ponadto, pomimo szerszego dostępu do nowych technologii zbioru i konserwacji pasz, wciąż obserwuje się zbyt duży udział zawodnej produkcji siana w stosunku do konserwacji pasz metodą zakiszania.

Poza bardzo ważnymi funkcjami produkcyjnymi użytków zielonych, istotne są również ich walory przyrodnicze i krajobrazowe, funkcje przeciwoerozyjne i ochronne w stosunku do gleby, wody i powietrza. Niestety, bioróżnorodność europejskich terenów rolniczych gwałtownie maleje, dlatego nadanie rangi ekstensywnie użytkowanym półnaturalnym łąkom nabiera dużego znaczenia, także w naszym kraju. W gospodarstwach bez produkcji zwierzęcej, łąki trwale ze względu na swoje położenie i funkcje nie powinny być zamieniane na grunty orne (szczególnie na glebach organogenicznych) ani pozostawione bez użytkowania – wpisując się w cele programu rolno-środowiskowo – klimatycznego nowej perspektywy finansowej PROW, wymogi wzajemnej zgodności oraz ochronę przyrody.

Zadanie operacyjne będzie realizowane za pomocą następujących metod doradczych: wykładów specjalisty pokazów i demonstracji, doradztwa indywidualnego, instrukcji, zaleceń oraz doskazywania kadry. Dodatkowo

podejmowana będzie współpraca z jednostkami naukowo – badawczymi oraz firmami z otoczenia rolnictwa.

Zadanie 12. Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia

Zadanie ma na celu przekazanie informacji o kluczowych parametrach w zakresie znaczenia lasów w funkcjonowaniu gospodarstw rolnych. Zarówno w zakresie organizacyjno – gospodarczym jak i ekonomicznym.

Cele przyjętego zadania to: propagowanie produkcji i wykorzystania odnawialnego źródła energii jakim jest drewno, promowanie udziału drewna z lasów niepaństwowych w bilansie energetycznym, a także propagowanie cech jakościowych drewnapochodzącego z lasów niepaństwowych w kontekście jego specyficznych właściwości.

Rozpatrując możliwości i warunki gospodarowania należy wziąć pod uwagę występujące anomalie klimatyczne. Postępujące pustoszczenie regionu powoduje, że należy temu zjawisku w sposób możliwie jak najskuteczniejszy przeciwdziałać. Jednym ze sposobów jest zapewnienie trwałej pokrywy gleby (realizowane między innymi w założeniach i wykonaniu programów rolno – środowiskowych) a innym równie skutecznym jest utrzymanie urozmaiconego krajobrazu. Jego stałym elementem był niegdyś „las chłopski”, jako część kompleksów leśnych, ale również w znacznej części jako małe, rozdrobnione arealowo lasy śródpolne, zapewniające surowiec na bieżące potrzeby gospodarstw i pełniące jak się okazało po latach ogromną rolę środowiskową.

W oparciu o uzyskaną wiedzę rolnicy – właściciele lasów – będą mogli sterować produkcją leśną w sposób zgodny z jednej strony ze sztuką leśną (wymóg prawny) z drugiej zaś z własnymi potrzebami w tym zakresie. Ważnym zadaniem jest, by najlepsze doświadczenia w tym zakresie implementować w działalność gospodarczą.

Zadanie 13. Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej

Biorąc pod uwagę potrzebę upowszechniania dobrych praktyk rolniczych i produkcyjnych utworzono w województwie wielkopolskim sieć gospodarstw demonstracyjnych.

Gospodarstwa demonstracyjne są miejscem realizacji szkoleń, demonstracji i pokazów w celu ułatwienia transferu wiedzy z nauki do praktyki. Obecnie sieć zrzesza 98 gospodarstw. W części z nich (49) zainstalowano polowe stacje meteorologiczne przesyłające dane na serwer poprzez sieć komórkową (GSM).

W 2016 roku i kolejnych latach planuje się wprowadzić systemy wspomaganie decyzji zakresie ochrony żyta przed rdzą brunatną, jabłoni przed parchem, buraków cukrowych przed rolnicami, pszenicy przed septoriozą i inne.

- Gospodarstwa demonstracyjne w 2016 roku będą miejscem realizacji szkoleń, demonstracji pokazów i praktyk, które będą udostępniały dane na potrzeby analiz wykonywanych przez doradców rolniczych.
- Stanowiąc będą inkubatory transferu wiedzy z nauki do praktyki przy współudziale profesjonalnego publicznego doradztwa.

Zadanie 14. Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw

Celem powyższego zadania operacyjnego jest Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowanie właściwych postaw.

Ustawa o ochronie zwierząt precyzuje jakie zwierzęta mogą być zabijane, w jaki sposób i przez kogo. Ustawa zabrania znęcania się nad zwierzętami, poprzez m.in. umyślne zranienie lub okaleczenie zwierzęcia, nie stanowiące dozwolonego prawem zabiegu lub doświadczenia na zwierzęciu w tym znakowanie zwierząt

stałocieplnych przez wypalanie lub wymrażanie, przycinanie psom uszu i ogonów; używanie do pracy albo w celach sportowych lub rozrywkowych zwierząt chorych, a także zbyt młodych lub starych oraz zmuszanie ich do czynności, których wykonywanie może spowodować ból.

W ramach przedmiotowego zadania planowane jest wykonanie szkoleń dla mieszkańców obszarów wiejskich i rolników w zakresie obowiązujących regulacji prawnych związanych z ochroną zwierząt, zapewnieniem dobrostanu poszczególnych gatunków zwierząt oraz konsekwencji ich nieprzestrzegania. Mieszkańcy informowani będą o obowiązkach wynikających z przepisów wykonawczych z zakresu ochrony zwierząt dotyczących w szczególności: warunków ich bytowania, transportu, zarządzania, żywienia, minimalnych warunków utrzymania zwierząt, prowadzenia dokumentacji weterynaryjnej. Planowane są publikacje na temat dobrostanu zwierząt, rozwieszanie plakatów dotyczących właściwych zasad utrzymywania zwierząt, informowanie odpowiednich służb o rażących zaniedbaniach w utrzymaniu zwierząt oraz doradztwo indywidualne prowadzone w biurach ZD w powiatach, jak również bezpośrednio w gospodarstwach rolnych.

Przedmiotowe zadanie operacyjne WODR będzie realizował wspólnie z Departamentem Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

Priorytet II:

PODNOSZENIE POZIOMU ZARZĄDZANIA GOSPODARSTWEM ROLNYM

Zadanie 1. Podnoszenie wiedzy ekonomicznej w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym

Celem zadania jest podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarstwa rolnego.

Jednym z podstawowych problemów polskiego rolnictwa, od wielu lat dostrzeganym przez ekonomistów rolnictwa, jest niski poziom wiedzy ekonomicznej właścicieli gospodarstw rolnych. Znajomość i zrozumienie własnej sytuacji finansowej stają się coraz ważniejsze w warunkach gospodarki rynkowej. Prowadzący

gospodarstwo rolne powinien zdawać sobie sprawę z potencjału produkcyjnego gospodarstwa. Obecna kondycja rolnictwa wymaga od producentów rolnych zwiększenia orientacji rynkowej producentów rolnych oraz wytwarzania produktów konkurencyjnych cenowo, o najwyższej jakości. Producenci towarów i usług, również na obszarach wiejskich, muszą sprostać większej niż dotąd konkurencji.

Wzrost cen środków do produkcji rolnej, powoduje większe zainteresowanie rolników zmianą systemu rozliczania podatku VAT. Wielu rolników rezygnuje z systemu ryczałtowego i przechodzi na zasady ogólne, dzięki temu uzyskuje możliwość odzyskiwania części podatku i obniżenia kosztów prowadzonej działalności. Analiza celowości zmiany systemu opodatkowania, pozwala na wyliczenie w oparciu o dane za ostatni rok, czy taka decyzja jest uzasadniona ekonomicznie w konkretnym gospodarstwie.

Doradztwo ekonomiczne i podatkowe, jest formą doradztwa, która cieszy się największym zainteresowaniem rolników. Porady najczęściej dotyczą spraw finansowych, dlatego wymagają szczególnej staranności i powinny być poparte szczegółowymi analizami i wyliczeniami.

Przekazywane rolnikom wiadomości o aktualnej sytuacji w przepisach ubezpieczeniowych, terminach zawierania umów, wysokości składek oraz wielkości dofinansowania z budżetu państwa do składek ubezpieczeniowych pozwala rolnikom świadomie oceniać ryzyko prowadzonej działalności i umiejętnie nim zarządzać.

W 2016 roku prowadzone będą badania cen na targowiskach i cen środków produkcji rolnej u wybranych kontrahentów. Informacja rynkowa jest częścią systemu informacji rolniczej, wykorzystywanej przez uczestników rynku i kreatorów polityki rolnej. Sprawny system informacji rynkowej zapewnia przejrzystość rynku oraz wpływa na ograniczenie ryzyka podejmowania nietrafnych decyzji. System powinien sprzyjać także poprawie efektywności funkcjonowania mechanizmu rynkowego i umożliwić zaopatrzenie po niższych cenach, zapewniając jednocześnie wyższe dochody rolników. Podstawą systemu jest zbieranie, gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie informacji niezbędnych do podejmowania racjonalnych decyzji w zarządzaniu gospodarstwem rolnym.

Przedmiotowe zadanie operacyjne wpisuje się w Działanie 7.3.PROW 2014-2020 *Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi*

z zakresu zastępstw⁶. Realizacja działania ma umożliwić wzmocnienie mechanizmów transferu wiedzy i innowacji m.in. poprzez doradztwo, którego oferta będzie dostosowana do indywidualnych potrzeb rolnika lub grupy rolników, lub właścicieli lasów. Usługi doradcze w Działaniu 7.3. mogą również obejmować inne kwestie związane z ekonomicznymi, rolniczymi i środowiskowymi wynikami gospodarstwa rolnego (np. opracowanie biznesplanu, rentowność ekonomiczna, zarządzanie ryzykiem, strategię adaptacji do zmian klimatu i łagodzenia ich skutków, technologii produkcji); ekonomiką i zarządzaniem gospodarstwem.

Zadanie 2. Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN

Celem zadania jest podnoszenie wiedzy w zakresie możliwości optymalizowania wyników ekonomicznych gospodarstwa rolnego w oparciu o prowadzoną rachunkowość w konwencji zarządczej.

Prawidłowe wykorzystanie danych jest nieodzowną częścią procesu podejmowania decyzji, monitorowania funkcjonowania gospodarstwa, analizowania wyników, identyfikowania słabych i mocnych stron gospodarowania.

Korzyści płynące z prowadzenia rachunkowości mogą być krótko i długoterminowe. Dla przykładu, porównanie kosztu paszy treściwej i wyników produkcyjnych w gospodarstwie pozwala na szybkie podjęcie decyzji co do poziomu paszy treściwej w dawce. Analiza przepływu gotówki prowadzona przez wiele lat pozwala na ustawienie produkcji i sprzedaży tak, aby zapewnić bieżącą płynność finansową gospodarstwa.

W Polsce od 13 lat wdrażany jest system rachunkowości rolnej Polski FADN wśród ponad 12 tys. gospodarstw rolnych, w tym najwięcej w Wielkopolsce około 1830. Jest to obecnie jedyny system w Polsce, w którym, pod kierunkiem Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie, doradcy Ośrodków Doradztwa Rolniczego wraz z rolnikami w sposób metodyczny i zunifikowany zbierają dane. Nieocenioną zaletą systemu jest to, że wyniki z poszczególnych gospodarstw rolnych mogą być

---

⁶Zgodnie z PROW 2014-2020; Priorytet 1A. Zwiększanie innowacyjności i bazy wiedzy na obszarach wiejskich oraz 2A. Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw rolnych i ułatwanie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw rolnych.

porównywane w ramach FADN w Polsce, a także pomiędzy gospodarstwami z innych krajów należących do Unii Europejskiej. Możliwość porównania się na tle innych gospodarstw rolnych według określonych kryteriów (pod względem potencjału i kierunku produkcji) pozwala rolnikowi na wyciągnięcie bardzo praktycznych wniosków.

Odnosząc się do celów prowadzenia rachunkowości, ważnym zadaniem jest odwołanie się do sprawnego zarządzania gospodarstwem. Lepsze poznanie procesu produkcyjnego pozwala na wyeliminowanie szeregu niedociągnięć. Kierując się tą przesłanką, rolnicy powinni być zainteresowani prowadzeniem ewidencji i to oni powinni oczekiwać wsparcia od doradców w wykorzystaniu rezultatów rachunkowości w doradztwie ekonomiczno – organizacyjnym. W obecnej sytuacji prowadzenie ewidencji przez rolników jest motywowane przydatnością w zarządzaniu gospodarstwem rolnym i możliwością uzyskania porad ekonomicznych od specjalistów z ośrodków doradztwa rolniczego co pozwala na lepsze poznanie własnego gospodarstwa i uświadomienie możliwości obniżenia kosztów.

Zadanie 3. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

Celem zadania jest podnoszenie wiedzy rolników na temat zasad funkcjonowania Wspólnej Polityki Rolnej, kierunków wsparcia rolnictwa oraz możliwości pozyskania przez właścicieli gospodarstw rolnych środków finansowych na prowadzenie działalności rolniczej a także różne formy dywersyfikacji tej działalności. Ponadto w ramach zadania upowszechniane są informacje wśród rolników na temat krajowych i zagranicznych źródeł finansowania prowadzonej działalności. Środki te przeznaczone są m.in. na:

- poprawę konkurencyjności rolnictwa i leśnictwa przez wspieranie restrukturyzacji, rozwoju i innowacji;
- poprawę stanu środowiska naturalnego i terenów wiejskich przez wspieranie gospodarowania gruntami;
- poprawę jakości życia na obszarach wiejskich oraz popierania różnicowania działalności gospodarczej

Funkcjonowanie polskiego rolnictwa w ramach Jednolitego Rynku Europejskiego powoduje konieczność konkutowania na tym rynku i wymaga dostosowania gospodarstw rolnych do norm i standardów określonych ramach przepisów europejskich. Jednocześnie wzrastająca świadomość społeczna powoduje wzrost presji wywoływanej na producentach rolnych związanej z produkcją żywności wysokiej jakości, wytwarzanej bezpiecznie z zachowaniem standardów ochrony środowiska i zachowaniem dziedzictwa kulturowego. Istotne jest także stworzenie takich warunków funkcjonowania rolnictwa, aby obszary wiejskie były postrzegane jako miejsce przyjazne rolnikom i ich rodzinom, umożliwiające funkcjonowanie także w obszarach gospodarki nie związanych z rolnictwem.

Spełnienie wszystkich oczekiwań konsumentów i utrzymanie określonej produktywności w rolnictwie możliwe jest tylko przy odpowiednim wsparciu finansowym, stąd bardzo ważną rolę spełniają działania doradcze ułatwiające pozyskanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz innych instytucji krajowych lub zagranicznych pomocy finansowanej.

Trudności formalne, zmieniające się przepisy i często niezrozumiałe dla producentów rolnych procedury powodują, że bez systematycznego wsparcia merytorycznego świadczonego przez doradców, pozyskanie środków z poszczególnych źródeł skierowanych na obszary wiejskie byłoby niemożliwe.

Działania doradcze związane z pozyskiwaniem środków finansowych, niezmiennie od wielu lat, cieszą się ogromnym zainteresowaniem rolników. Szczególnie istotne jest to z punktu widzenia „otwierających” się możliwości wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Uruchamiane kolejno, poszczególne działania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w nowej perspektywie, będą kolejnym już impulsem dla modernizacji i rozwoju obszarów wiejskich w całym województwie. Poszczególne metody doradcze realizowane przez pracowników Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu przyczynią się z pewnością do lepszego wykorzystania środków skierowanych dla producentów rolnych i ich rodzin.

Przedmiotowe zadanie operacyjne ułatwi pełne wykorzystanie środków z praktycznie wszystkich działań PROW 2014-2020, ale także pomoże rolnikom w skorzystaniu ze wsparcia z pozostałych źródeł wsparcia prowadzonej działalności

Przedmiotowe zadanie będzie realizowane poprzez wykłady oraz wykłady specjalisty skierowane do wszystkich mieszkańców obszarów wiejskich, a ich zakres tematyczny obejmie kompleksową informację na temat możliwości pozyskania środków finansowych z wszystkich dziedzin rolnictwa i innych sektorów gospodarki dla których przewidziano wsparcie na obszarach wiejskich.

Realizacja działania ma także umożliwić wzmocnienie mechanizmów transferu wiedzy i innowacji również poprzez doradztwo, którego oferta będzie dostosowana do indywidualnych potrzeb rolnika lub grupy rolników, lub właścicieli lasów.

Usługi i metody doradcze obejmą wszystkie kwestie związane z formalnymi, prawnymi, ekonomicznymi, technologicznymi i środowiskowymi wymaganiami, których spełnienie jest konieczne dla pozyskania przez klientów Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu środków finansowych na prowadzoną działalność.

Priorytet III:

WIELOFUNKCYJNY, INTELIGENTNY IZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

Zadanie 1. Ochrona środowiska w rolnictwie

Obszary wiejskie spełniają szereg funkcji o priorytetowym znaczeniu dla zrównoważonego rozwoju kraju w sferze produkcji rolniczej, pozarolniczej i konsumpcji. Jednocześnie jest to terytorium, na którym ulokowana jest ogromna większość form ochrony przyrody, w tym europejska sieć obszarów Natura. W dokumencie PROW 2014 – 2020 znajdziemy zapis, że: „Polska charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk i naturalnego krajobrazu, także kształtowanych przez działalność rolniczą”. Kluczowe znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej mają użytki zielone. Realizacja zadania operacyjnego *Ochrona środowiska w rolnictwie* służyć ma przekazaniu, jak najszerszej grupie odbiorców, wiedzy w zakresie problemu zanieczyszczeń środowiska, pochodzących ze źródeł rolniczych oraz zwróceniu uwagi na brak możliwości odstąpienia od konieczności ochrony środowiska. Celem jest też przekazanie informacji na temat możliwości przystąpienia do realizacji programów rolnośrodowiskowych, a więc do aktywnego włączenia się producentów rolnych w ochronę środowiska, szczególnie poprzez zachowanie

różnorodności biologicznej, przywrócenie odpowiedniej gospodarki na łąkach i pastwiskach, stosowanie zimowej okrywy, zapobieganie erozji gleb, zmniejszenie wpływów biogenów do wód gruntowych.

Ogólnie znanym jest stwierdzenie, że intensyfikacja produkcji rolnej jest realnym zagrożeniem dla jakości środowiska naturalnego. Ale także jej nadmierna ekstensyfikacja może prowadzić do marginalizacji siedlisk oraz negatywnie wpływać na biologiczną różnorodność obszarów wiejskich. Szansą dla poprawy stanu środowiska naturalnego i klimatu są rosnące oczekiwania społeczne i zmiany w ukierunkowaniu WPR na lata 2014 – 2020, które sprzyjają wdrażaniu odpowiednich praktyk i inwestycji oraz działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym. Głównym celem PROW na lata 2014-2020 jest wzrost konkurencyjności rolnictwa z uwzględnieniem celów środowiskowych, czyli zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu.

W ramach przyjętego zadania operacyjnego prowadzone będą przede wszystkim wykłady specjalistyczne, demonstracje, seminaria, wyjazdy studyjne, pokazy i konkursy. Promowane będą działania prośrodowiskowe zaproponowane w PROW na lata 2014-2020 w tym przede wszystkim działania rolnośrodowiskowo – klimatyczne. Działania tego typu są ważnym przedsięwzięciem w systemie ochrony przyrody i krajobrazu oraz zrównoważonego rolnictwa na obszarach wiejskich, kierowanym bezpośrednio do gospodarstw rolnych. Celem realizowanego zadania operacyjnego jest też upowszechnianie zagadnień dotyczących nowych wyzwań WPR na lata 2014-2020 m.in. dotyczących sposobów łagodzenia skutków zmian klimatycznych, racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi, ochrony gleb przed degradacją, ochrony i zachowania różnorodności biologicznej oraz innowacyjności w zakresie tych wyzwań.

Wielkopolskę charakteryzuje intensywna produkcja rolnicza, w tym szczególnie intensywna produkcja zwierzęca. Poważnym problemem dla jakości środowiska, zwłaszcza wód są w tym regionie azotany pochodzenia rolniczego, które są bezpośrednią przyczyną zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Unia Europejska musiała rozwiązać problem przekroczeń poziomu miogenów pochodzących z działalności rolniczej. W 1991 r. przyjęto Dyrektywę 91/676/EWG dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych zwaną Dyrektywą Azotanową. Przepisy Dyrektywy

zobowiązują państwa członkowskie UE do wyznaczenia obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych czyli tzw. OSN. W Wielkopolsce problem dotyczy 63 gmin. Dla tych obszarów właściwe terytorialnie Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej opracowują 4 – letnie programy działań, których stosowanie ma spowodować ograniczenie odpływu azotu z rolnictwa do wód. W ramach zadania operacyjnego *Ochrona środowiska w rolnictwie* w obszarze Dyrektywy Azotanowej, wykłady i doradztwo adresowane są przede wszystkim do rolników, którzy posiadają użytki rolne na OSN.

Ciągle rosnące standardy i wymagania stawiane rolnictwu, związane z bezpieczeństwem żywności, kwestiami środowiskowymi i klimatycznymi, wymagają ustawicznego doskonalenia wiedzy i umiejętności oraz wypracowywania i wdrażania rozwiązań innowacyjnych. Skłania to specjalistów Działu Ekologii i Ochrony Środowiska do kontynuowania realizacji zadania operacyjnego *Ochrona środowiska w rolnictwie* uzupełnionego o nowe treści wynikające z założeń nowej WPR oraz celów i priorytetów PROW na lata 2014-2020.

Zadanie operacyjne *Ochrona środowiska w rolnictwie* wpisuje się w Działanie 7.11. *Działanie rolnośrodowiskowo – klimatyczne*⁷. Działanie rolnośrodowiskowo – klimatyczne ukierunkowane jest na zrównoważone gospodarowanie nawozami, działania zapobiegające erozji gleb i przyczyniające się do ochrony gleb i wód, zachowanie i ochronę cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, ochronę zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich, a także ochronę różnorodności krajobrazu.

Zadanie 2. Odnawialne źródła energii

Jednym z istotnych komponentów zrównoważonego rozwoju przynoszącego wymierne efekty ekologiczne i energetyczne jest wykorzystanie energii pochodzącej

---

⁷ Zgodnie z PROW 2014-2020; Priorytet 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem – 4A. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie różnorodności biologicznej, w tym na obszarach Natura 2000 i obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, oraz rolnictwa o wysokiej wartości przyrodniczej, a także stanu europejskich krajobrazów; 4B. Poprawa gospodarki wodnej, w tym nawożenie i stosowania pestycydów; 4C. Zapobieganie erozji gleby i poprawa gospodarowania glebą; Priorytet 5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym – 5D. Redukcja emisji gazów cieplarnianych i amoniaku z rolnictwa; 5E. Promowanie ochrony pochłaniaczy dwutlenku węgla oraz pochłaniania dwutlenku węgla w rolnictwie i leśnictwie.

ze źródeł odnawialnych, tj. energii wiatru, wody, promieniowania słonecznego, geotermalnej lub biomasy.

Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Polsce jest postrzegany głównie jako działanie zmniejszające obciążenie środowiska oraz zwiększające bezpieczeństwo energetyczne kraju. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy polska elektroenergetyka oparta jest w około 90 % na węglu, w związku z czym zdywersyfikowanie źródeł wytwarzania energii elektrycznej jest niezwykle istotne. Rozwój energetyki odnawialnej oparty będzie przede wszystkim na generacji rozproszonej, która jednocześnie przyczynia się do zmniejszenia strat związanych z przesyłem energii, a tym samym istotnie poprawia bezpieczeństwo energetyczne i redukuje emisję gazów cieplarnianych.

Aktualnym dokumentem strategicznym w zakresie rozwoju energetyki państwa jest *Polityka energetyczna Polski do 2030 r.* i już trwają prace nad projektem *Polityki energetycznej Polski do 2050 roku*. Jednym z priorytetów strategii jest zapewnienie osiągnięcia przez Polskę w 2020 r. co najmniej 15% udziału energii z odnawialnych źródeł w zużyciu energii finalnej brutto.

Zobowiązanie osiągnięcia powyższego celu wynika bezpośrednio z dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. W ramach realizacji zobowiązań zawartych w tej dyrektywie Rada Ministrów przyjęła „Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych”. Plan ten określa krajowe cele w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych zużyte w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia w 2020 r.

Osiągnięcie powyższego celu oparte będzie o dwa filary zasobów dostępnych i możliwych do wykorzystania w Polsce, tj. poprzez wzrost wytwarzania energii elektrycznej z generacji wiatrowej oraz większe wykorzystanie energetyczne biomasy. Polski system prawny w 2015 roku został uzupełniony przez uchwalenie ustawy poświęconej odnawialnym źródłom energii, której zapisy regulują również sprawy związane z funkcjonowaniem energetyki prosumenckiej, mikro i małych źródeł energii. Kolejnym ważnym efektem wdrożenia ustawy o odnawialnych źródłach energii będzie wdrożenie jednolitego i czytelnego systemu wsparcia dla producentów zielonej energii, który stanowić będzie wystarczającą zachętę inwestycyjną dla

budowy nowych jednostek wytwórczych, w szczególności opartych o lokalne zasoby odnawialne.

Oszczędne gospodarowanie zasobami energii i wody oraz zahamowanie negatywnego zjawiska zmian klimatu mogą być realizowane poprzez inwestycje w rolnictwie i gospodarce żywnościowej ukierunkowane na zmniejszenie zużycia zasobów, ograniczanie emisji, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Inwestycje w tym obszarze będą mogły być wspierane środkami finansowymi z PROW. Zgodnie z ogólnymi założeniami PROW na lata 2014 – 2020 wspierane będą rozwiązania inwestycyjne w przedsiębiorstwach i gospodarstwach, których efektem dodatkowym będzie między innymi oszczędność wody, energii, wykorzystanie produktów ubocznych lub odpadowych, wykorzystanie OZE lub produkcja surowców odnawialnych do produkcji energii. W efekcie realizowany będzie postulat zmniejszenia presji na środowisko i przeciwdziałania zmianom klimatu.

Tematyka proponowanych działań doradczych koncentrująca się na sposobach oszczędzania energii, prezentowaniu wykorzystania różnych rodzajów instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, bogata w treści przepisów nowej ustawy o odnawialnych źródłach energii, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 będzie podstawą prac doradczych i stanie się ważnym zadaniem specjalistów ds. OZE.

Planowane działania w ramach zadania operacyjnego wpisują się w założenia priorytetu rozwoju obszarów wiejskich - wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym, który obejmuje działania związane z poprawą efektywności korzystania z energii w rolnictwie i przetwórstwie spożywczym; działania związane z ułatwianiem dostaw i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii produktów ubocznych, odpadów, pozostałości i innych surowców nieżywnościowych dla celów biogospodarki oraz zagadnienia redukcji emisji gazów cieplarnianych i amoniaku z rolnictwa.

Do realizacji planowanych, w zakresie zadania operacyjnego: Odnawialne źródła energii, różnorodnych form pracy doradczej (wykłady, seminaria, konferencje, wyjazdy studyjne, pokazy i demonstracje) będzie wykorzystywana powstająca baza szkoleniowa Wielkopolskiego Centrum Innowacji Ekoenergetycznych w Sielinku,

która w roku 2015 została wyposażona między innymi w ścieżkę edukacyjną poświęconą odnawialnym źródłom energii a wcześniej w mikroinstalację fotowoltaiczną i makiety edukacyjne wizualizujące współczesne odnawialne źródła energii.

Zadanie 3. Rolnictwo ekologiczne

Bogactwo zasobów przyrodniczych, dzięki którym można produkować żywność o podwyższonej jakości, poszukiwanej na rynku europejskim jest ważnym atutem polskiego rolnictwa w tym szczególnie rolnictwa wielkopolskiego. Polska dopiero rozpoczęła rozwój rynku biożywności, dlatego obecnie ważne jest upowszechnianie wśród producentów rolnych ekologicznych metod produkcji jak i kształtowanie potencjalnych konsumentów. Popyt na żywność produkowaną metodami ekologicznymi jest jednym z mierników postaw proekologicznych.

Potencjał rozwoju tego sektora jest ogromny, bo żywność ekologiczna to nadal niewielka nisza w Polsce. W najbardziej rozwiniętych krajach Europy Zachodniej oraz w Ameryce Północnej udział produktów rolnictwa ekologicznego w całym rynku spożywczym wynosi od 2 do 6 proc. W Polsce w 2015 r. udział ten zbliżył się do 0,33 proc. Natomiast zmiany zasad wsparcia finansowego w nowym okresie finansowania PROW 2014-2020 w zakresie rolnictwa ekologicznego wpłynęły na ten sektor niekorzystnie. W roku 2014 po raz pierwszy od czasu, gdy Polska wstąpiła do Unii Europejskiej, odnotowano w naszym kraju spadek liczby producentów ekologicznych oraz zmniejszenie powierzchni użytków rolnych, na których stosowane były ekologiczne metody produkcji.

Rolnictwo ekologiczne to system gospodarowania najlepiej wpisujący się w strategię zrównoważonego rozwoju. Jest formą poprzez którą realizuje się względy społeczne tzn. uczy najbardziej wydajnego gospodarowania, gdzie nie tylko liczą się koszty produkcji w gospodarstwie, ale i koszty społeczne i przyrodnicze. Aktywizuje ludność wsi, dostarcza nowych miejsc pracy, umiejętnie wykorzystuje potencjał środowiska oraz podnosi żyzność i urodzajność gleby. Pozyskiwana tą metodą żywność gwarantuje wysoką jakość co w konsekwencji stanowi ważny element profilaktyki zdrowotnej społeczeństwa. Produkcja rolnicza metodami ekologicznymi jest najskuteczniejszą metodą ochrony środowiska i przyrody na terenach wiejskich.

O potrzebie rozwoju rolnictwa ekologicznego decydują przede wszystkim konsumenci, poprzez coraz częstsze poszukiwanie żywności powstałej w warunkach jak najbardziej zbliżonych do naturalnych. Zdaniem ekspertów jeżeli popyt na produkty ekologiczne będzie nadal rósł tak szybko, to barierę 1 proc. - za którą stoi sprzedaż sięgająca 3 mld zł - uda się przekroczyć w 2022 r.

Różne formy doradcze (wykłady, seminaria jednodniowe, wyjazdy studyjne, indywidualny instruktaż w gospodarstwie, pokaz upowszechnieniowy, demonstracje upowszechnieniowe) oferowane klientom WODR w Poznaniu w ramach zadania operacyjnego do tej pory przyczyniły się do wzrostu liczby gospodarstw ekologicznych w Wielkopolsce oraz powstawaniem przetwórci z wykorzystaniem surowców wysokiej jakości. W perspektywie dziesięcioletniej przyrost liczby certyfikowanych rolników w Polsce robi ogromne wrażenie: od 3 760 do 24 829. Niestety w roku 2014 odnotowano w stosunku do 2013 r. spadek ilości gospodarstw ekologicznych w Polsce na poziomie 6,1% a w Wielkopolsce o 4%. Jest to wynikiem zmian zasad wspierania finansowego rolnictwa ekologicznego w ramach PROW 2014-2020. Zadanie operacyjne Rolnictwo ekologiczne wpisuje się w Działanie 7.12. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020. Celem działania jest wspieranie dobrowolnych zobowiązań rolników, którzy podejmują się utrzymać lub przejść na praktyki i metody rolnictwa ekologicznego określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007, z późn. zm.).

Produkcja rolnicza zgodna z kryteriami rolnictwa ekologicznego pełni podwójną funkcję społeczną: z jednej strony dostarcza produktów żywnościowych o najwyższej jakości a z drugiej strony jest działaniem w interesie publicznym, gdyż przyczynia się do ochrony środowiska, poprawy bioróżnorodności i utrzymania cennych walorów krajobrazowych obszarów wiejskich.

Zadanie 4. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski

Celem zadania operacyjnego jest edukacja rolników i mieszkańców wsi z zakresu przedsiębiorczości, w tym powstawania przedsiębiorstw ekonomii społecznej na obszarach wiejskich Wielkopolski oraz doradztwo związane

z pozyskiwaniem funduszy unijnych na rozwój przedsiębiorczości, w tym powstawania podmiotów ekonomii społecznej (Regionalny Program Operacyjny, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój).

Zasadniczym problemem rozwojowym obszarów wiejskich w Wielkopolsce jest wysokie bezrobocie (w tym bezrobocie ukryte w rolnictwie) oraz postępująca migracja szczególnie młodych ludzi w poszukiwaniu pracy w dużych miastach i za granicą. Związane jest to niewątpliwie z brakiem pozarolniczych miejsc pracy dla osób zainteresowanych odejściem z rolnictwa oraz małą umiejętnością i skłonnością mieszkańców wsi do podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej. Wynika to najczęściej z powodu braku wystarczającej wiedzy, niskiego poziomu wykształcenia, braku środków finansowych, miejsca zamieszkania w dużej odległości od różnego rodzaju centrów aktywności i ogólnego poczucia braku możliwości zmiany czegokolwiek we własnym życiu. Ludzie dotknięci takimi problemami bardzo wolno dojrzewają do jakichkolwiek decyzji i są nieufni wobec wszelkich zmian.

Konieczne jest więc wsparcie działań zmierzających do rozwoju przedsiębiorczości oraz powstawania przedsiębiorstw społecznych tworzących miejsca pracy, szczególnie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania te niewątpliwie przyczynią się do wzrostu aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców wsi oraz ożywienia gospodarczego na terenach wiejskich. Z tego powodu zadanie operacyjne *Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski* jest niezwykle ważne, a jego realizacja powinna być kontynuowana przez kilka kolejnych lat.

Zadanie operacyjne *Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski* wpisuje się w Działanie 7.7. *Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej*⁸. Realizacja działania tworzy warunki dla konkurencyjnego i nowoczesnego rolnictwa oraz dla

---

⁸ Zgodnie z PROW 2014-2020; Priorytet 2. Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami – 2A. Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także zróżnicowania produkcji rolnej; 2B. Ułatwianie wejścia rolników posiadających odpowiednie umiejętności do sektora rolnictwa, a w szczególności wymiany pokoleń; Priorytet 6. Wspieranie włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich – 6A. Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy.

dywersyfikacji działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, przyczyniając się tym samym do zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego obszarów wiejskich. W ramach działania udziela się pomocy na rozwój działalności rolniczej oraz pozarolniczej. Pomoc w postaci premii kieruje się do zamierzających podjąć pracę w gospodarstwie rolnym oraz pracujących w gospodarstwach rolnych.

Podpisane 1 października 2015 r. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej wprowadziło szereg zmian w stosunku do obowiązujących dotychczas rozwiązań. W projekcie rozporządzenia wprowadzono szereg ułatwień dla podmiotów, w tym rolników i pszczelarzy, prowadzących sprzedaż bezpośrednią produktów pochodzenia zwierzęcego konsumentom końcowym oraz do zakładów prowadzących handel detaliczny bezpośrednio zaopatrujących konsumenta końcowego.

Rozszerzeniu uległ katalog produktów, wprowadzono podwyższenie limitów wielkości produkcji, określono minimalne wymagania higieniczne i szereg innych ułatwień. Istotnym zadaniem Ośrodka jest również przekazanie wiedzy z zakresu technologii procesów produkcyjnych, wymagań higienicznych, bezpieczeństwa żywności i wymagań prawno-administracyjnych przy zakładaniu działalności małego przetwórstwa.

W 2016 roku szczególnie zaznaczony zostanie przez Ośrodek temat sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych z gospodarstwa w świetle nowych przepisów prawnych.

Zadanie 5. Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodzin

Obszary wiejskie pod wpływem przemian gospodarczych i społecznych zmieniają swoje funkcje i chociaż funkcja produkcyjna jest pozostaje nadal najważniejsza to istotny staje się wielofunkcyjny i zrównoważony rozwój. W związku z takimi zmianami w środowisku wiejskim rośnie zapotrzebowanie nie tylko na zagadnienia ściśle związane ze sferą produkcyjną – prowadzeniem gospodarstwa rolnego, funduszami unijnymi, ale także na tematy dotyczące racjonalnego

prowadzenia wiejskiego gospodarstwa domowego. Tematyka w tym obszarze obejmuje wiele zagadnień potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania rodzin rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Stanowi to odpowiedź na zgłaszane potrzeby środowisk wiejskich pragnących poprawić warunki życia na obszarach wiejskich, a dzięki temu realizować swoje cele ekonomiczne, edukacyjne, kulturowe oraz społeczne.

W realizowanej przez doradców specjalizujących się w tematyce wiejskiego gospodarstwa domowego bardzo ważną jest problematyka promująca zdrowy styl życia, w tym profilaktyka zdrowotna, a także zagadnienia racjonalnego żywienia rodziny. Propagowanie postaw prozdrowotnych, zdrowego stylu życia i zasad racjonalnego żywienia wśród mieszkańców obszarów wiejskich ma na celu uświadamianie ludziom, że środowisko naturalne i społeczne oraz własne zachowania zdrowotne, a także styl życia są głównymi determinantami zdrowia człowieka.

Działalność doradcza Ośrodka w przyjętym zadaniu operacyjnym obejmie następujące kierunki:

- uświadamianie związków między zdrowiem człowieka a jego stylem życia oraz środowiskiem fizycznym i społecznym,
- działania na rzecz edukacji zdrowotnej i promowania zdrowego stylu życia,
- zapobieganie szerzeniu się niekorzystnych zachowań – złych nawyków oraz ich eliminowanie,
- upowszechnianie zasad racjonalnego żywienia,
- utrwalanie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia,
  - upowszechnianie przepisów dotyczących pomocy społecznej,
  - informowanie o obowiązujących przepisach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Realizacja przedmiotowego zadania operacyjnego realizowana będzie takimi metodami doradczymi jak: wykłady specjalisty, wykłady i pokazy. Umożliwią one zdobycie nowej wiedzy z zakresu funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego obejmującego głównie tematykę racjonalnego żywienia rodziny i profilaktyki zdrowotnej.

Zadanie operacyjne *Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki*

zdrowotnej rodziny wpisuje się w Działanie 7.7. *Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej*⁹. Realizacja działania tworzy warunki dla konkurencyjnego i nowoczesnego rolnictwa oraz dla dywersyfikacji działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, przyczyniając się tym samym do zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego obszarów wiejskich.

Zadanie 6. Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim

Celem zadania operacyjnego jest przedstawienie rolnikom korzyści ze wspólnego działania na rynku produktów rolnych oraz wspieranie powstawania podmiotów prawnych producentów przy wykorzystaniu aktualnych, krajowych uregulowań prawnych, jak również wskazywanie na możliwość integracji pionowej w celu korzystania przez producentów z wartości dodanej.

Wielkopolska jest wiodącym regionem pod względem ilości grup producentów rolnych. Aktualnie w województwie funkcjonuje blisko 410 grup w różnych grupach produktów. Ponadto w zakresie zespołowych form gospodarowania na rynku owoców i warzyw funkcjonuje 12 grup producentów owoców i warzyw oraz 31 organizacji producentów owoców i warzyw. Nadal występuje duże zainteresowanie rolników tworzeniem nowych grup, które jest możliwe w ramach PROW 2014-2020.

Zadanie operacyjne *Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim* wpisuje się w Działanie M.09 *Tworzenie grup i organizacji producentów*¹⁰. Działanie skierowane jest do grup i organizacji producentów. Celem działania jest dostosowanie produktów rolnych i procesu produkcyjnego do wymogów rynkowych, wspólnego wprowadzania towarów do obrotu, w tym przygotowania do sprzedaży, centralizacji sprzedaży i dostawy do odbiorców hurtowych, ustanowienia wspólnych zasad dotyczących informacji

---

⁹Zgodnie z PROW 2014-2020; Patrz przypis nr 11, strona 53.

¹⁰Zgodnie z PROW 2014-2020; Priorytet 3. Wspieranie organizacji łańcucha dostaw żywności, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, promowanie dobrostanu zwierząt i zarządzania ryzykiem w rolnictwie – 3A. Poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów oraz organizacje międzybranżowe.

o produkcji ze szczególnym uwzględnieniem zbiorów i dostępności produktów rolnych, rozwijania umiejętności biznesowych, marketingowych oraz organizowania i ułatwiania procesów wprowadzania innowacji, a także ochrony środowiska naturalnego.

Pracownicy Ośrodka nadal będą świadczyć doradztwo w zakresie udzielania pomocy prawnej przy wyborze formy gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielczości, rejestracji w KRS i przy sporządzeniu biznesplanu. Ponadto zainteresowani będą uzyskiwać bieżące informacje w zakresie zarządzania firmą, w tym w poprawnej realizacji biznesplanu oraz dostępności środków w ramach PROW 2014-2020 i innych form wsparcia. Jednocześnie będzie kontynuowana współpraca z Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu odnośnie metodologii wsparcia formalnych grup i organizacji w zakresie integracji poziomej i pionowej.

Zadanie 7. Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego

Dziedzictwo kulturowe Wielkopolski jest świadectwem tego, jak żyły kolejne pokolenia, jak budowały świątynie, domy i obejścia gospodarskie, jak wytyczały drogi, uprawiały ziemię. Zwyczaje, obrzędy, wszelkie przejawy twórczości, jak i wytwory rzemiosła oraz przedmioty codziennego użytku, a także sposoby gospodarowania i nabyte umiejętności, są elementami dziedzictwa. Dziedzictwo to także krajobraz, a więc przyroda przekształcona poprzez obecność i działalność człowieka: szachownice pól, układ wsi, przebieg dróg, poszczególne zabudowania i całe panoramy. Wszystkie te elementy składają się na historię miejsc i ludzi, którzy w tych miejscach żyją. Ale nie wszystko, co pozostawili nam przodkowie, traktujemy jako dziedzictwo. Istotne jest to, którym jego elementom wspólnota przypisze znaczenie i wartości. Te elementy stają się wówczas cennym dobrem, zasługującym na pielęgnowanie i ochronę. Budowla, jej kształt, kolor i sposób pokrycia dachu, drzewa posadzone przez przodków, aleje przydrożne, produkt regionalny, legenda, piosenka, taniec – nabierają wartości dzięki znaczeniu symbolicznemu lub historycznemu, czy dzięki walorom estetycznym. Czasem to znaczenie jest dla ogółu oczywiste, ale bywa, że trzeba sięgnąć do pamięci najstarszych mieszkańców lub do zachowanych dokumentów.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego realizuje szereg działań mających na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski. Inicjatywy związane z podtrzymaniem tradycji na wsi spowodowały, że zwyczaje i obrzędy są coraz bardziej widoczne w życiu mieszkańców Wielkopolski. Dzięki informacjom dotyczącym możliwości skorzystania z funduszy unijnych dużo wsi, miejsc kultury można było odnowić, zadbać, aby znowu pięknie wyglądały i przyciągały turystów. Pozwoliło to nie tylko na zachowanie dziedzictwa kulturowego ale pozwoliło ludziom na różnicowanie działalności rolniczej, przyciągnęło turystów i dało możliwości pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodu. Wyróżnianie żywności wysokiej jakości, produktów regionalnych i tradycyjnych to nie tylko korzyści finansowe dla producentów ale również promocja samego regionu. Realizacja działań dotycząca zachowania dziedzictwa kulturowego cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców obszarów wiejskich i daje bardzo pozytywne korzyści wielkopolskiej wsi.

Zadanie operacyjne *Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego* wpisuje się w Działanie 8.2.7 *Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich*¹¹. Dzięki powyższemu działaniu będzie możliwość realizacji operacji z zakresu gospodarki wodno – ściekowej poprzez operacje dotyczące zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych. Działanie 8.2.7 umożliwia dofinansowanie inwestycji dotyczących odnawiania obiektów zabytkowych, lub charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie oraz związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, pozwoli zachować dziedzictwo kulturowe i specyfikę obszarów wiejskich.

---

¹¹ Zgodnie z PROW 2014-2020; Priorytet 3. Wspieranie organizacji łańcucha dostaw żywności, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, promowanie dobrostanu zwierząt i zarządzania ryzykiem w rolnictwie – 3A. Poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów oraz organizacje międzybranżowe; Priorytet 6. Wspieranie włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich – 6B. Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich.

Priorytet IV:

**DZIAŁANIA WEWNĘTRZNE PROMUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA
ORAZ PODNOSZĄCE JAKOŚĆ ŚWIADCZONYCH USŁUG**

Zadanie 1. Doksztalcanie kadr własnych

W ramach zadania realizowane będą działania związane z podnoszeniem kwalifikacji pracowników Ośrodka. W głównej mierze szkolenia dotyczyć będą bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również kontroli zarządczej. Szkolenia tematyczne, związane z poszczególnymi priorytetami realizowanymi przez WODR ujmowane będą pod zadania operacyjne, będące uszczegółowieniem głównych priorytetów. W ramach doksztalcania kadry planuje się również spotkania we wszystkich Zespołach doradczych podczas których przekazywane będą informacje z zakresu aktualnej sytuacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich..

Zadanie 2. Współpraca ze środowiskami rolniczymi

Zadanie łączy współpracę doradców ze środowiskami rolniczymi i instytucjami pracującymi na rzecz rolnictwa. Informacje dotyczące współpracy zawierane są w artykułach opracowywanych przez doradców Ośrodka. Artykuły prezentowane są na stronie internetowej WODR, w Poradniku Gospodarskim oraz na łamach prasy lokalnej.

Zadanie 3. Zarządzanie i koordynacja pracy

W ramach realizowanego zadania, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu planuje przeprowadzanie narad z pracownikami oraz kadłą kierowniczą, w celu sprawnego zarządzania całą jednostką.

2.2 Działalność informacyjna – wydawnicza

Działania informacyjne w doradztwie można określić jako *świadome przekazywanie ludności rolniczej informacji związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, bez ich oceny, testowania i badania. Przekaz ten odbywa się na prośbę rolników ubiegających się o takie informacje*”.

Głównym założeniem działalności informacyjnej i wydawniczej jest informowanie potencjalnych odbiorców, zarówno rolników, jak i doradców Ośrodka o nowościach z zakresu technologii, ekonomiki, ochrony środowiska, wspierania rozwoju obszarów wiejskich oraz kierunkach i formach pracy doradczej, a także o zdarzeniach mających wpływ na prowadzenie gospodarstw rolnych w naszym województwie. Informacje z wyżej wymienionych zakresów wydawane są w formie ulotek, broszur i innych publikacji zwartych.

Oprócz wyżej wymienionej tematyki tych publikacji WODR w Poznaniu upowszechnia nowości poprzez rozpowszechnianie broszur, ulotek, krótkich informacji w formie kserokopii, których autorami są pracownicy instytutów, uczelni wyższych, administracji szczebla centralnego i wojewódzkiego. Każdy specjalista prowadzący wykłady podczas szkoleń jest zobowiązany do przygotowania streszczenia w formie pisemnej swojego wystąpienia. Dodatkowo, streszczenia te będą udostępniane podczas targów, wystaw i innych spotkań, a dane kontaktowe służyć będą zainteresowanym daną tematyką do nawiązania kontaktu ze specjalistą – autorem. Na działalność wydawniczą składają się również opracowania będące wsparciem wdrożeń, demonstracji, pokazów i kursów organizowanych przez Ośrodek. W celu zapewnienia sprawnie działającej informacji wydawane są co roku plakaty, informatory wystawowe, katalogi, zaproszenia.

W planie wydawniczym na 2016 rok założyliśmy również wydawanie miesięcznika Poradnik Gospodarski. Na łamach Poradnika Gospodarskiego publikowane będą artykuły, informacje, komunikaty i inne formy dziennikarskie w zakresie: ekonomii, technologii, ekologii i ochrony środowiska, znacznie powiększony będzie dział dotyczący porad prawnych i informacji o firmach działających w zakresie rolnictwa. Aby sprostać oczekiwaniom czytelników staramy się zamawiać artykuły u pracowników wyższych uczelni, instytutów naukowych, agencji rządowych. Autorami będą również doradcy WODR w Poznaniu, pokazujący swoje doświadczenia w pracy doradczej. W 2016 roku przewiduje się zamieszczenie

w Poradniku Gospodarskim około 250 artykułów. Poradnik Gospodarski jest miejscem wymiany doświadczeń i dyskusji. Jego łamy są udostępniane wszystkim, którzy w sposób konstruktywny chcą rozwoju polskiego rolnictwa, a także w celu popularyzacji ich pracy, w szczególności: związkom zawodowym rolników, organizacjom samorządowym rolników i innym ośrodkom doradztwa rolniczego.

W roku 2016 planowane są działania informacyjne w formie opracowań wykonywanych przez pracowników WODR w Poznaniu. Opracowania będą dotyczyć:

- aktualnej sytuacji w rolnictwie,
- plonów wybranych gatunków ogrodnich,
- sytuacji ekonomicznej w rolnictwie,
- ekologii i ochrony środowiska,
- rozwoju obszarów wiejskich,
- wyników współpracy z Lokalnymi Grupami Dyskusyjnymi,
- wyników prowadzonych demonstracji.

W działalności wydawniczej szczególnie dużo uwagi poświęcone zostanie zagadnieniom związanym z innowacyjnością w rolnictwie.

2.3 Platforma internetowa

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadzi działalność statutową także w postaci informacji elektronicznej. Nowoczesne podejście podyktowane jest zmieniającymi się warunkami i rozwojem społeczeństwa informacyjnego, także na wielkopolskiej wsi. Ukierunkowanie w stronę platform internetowych wynika też bezpośrednio z analiz potrzeb klientów Ośrodka.

Głównymi płaszczyznami działalności Ośrodka w Internecie są:

1. Strona internetowa www.wodr.poznan.pl

Strona internetowa WODR jest ważnym narzędziem upowszechniania doradztwa i informacji rolniczej w Wielkopolsce. Strona jest na bieżąco aktualizowana i dostosowywana do aktualnych potrzeb. W ramach strony funkcjonuje baza informacyjna tworzona systematycznie przez specjalistów WODR oraz podstrony Zespołów Doradczych w powiatach. W roku 2016 planowane jest uruchomienie

nowych podstron centrów wystawowych CWS Sielinko, CEW w Marszewie i CWE w Gołszynie.

2. Elektroniczna Platforma Świadczenia Usług.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu posiada komputerowy system zarządzania firmą - Elektroniczną Platformę Świadczenia Usług. Jest to oprogramowanie służące bezpośredniemu kontaktowi pracowników Ośrodka z rolnikami i mieszkańcami obszarów wiejskich – klientami WODR. Program jest autorskim rozwiązaniem tworzonym przez informatyków WODR.

W roku 2016 zamierzamy kontynuować rozbudowę Platformy w obszarze wdrażania usług systemów wspomagania decyzji w ochronie roślin o nowe choroby i szkodniki.

Będą to:

- a) sucha zgnilizna kapustnych w rzepaku
- b) rolnica w burakach
- c) skrzypionka w zbożach
- d) zestaw chorób grzybowych pszenicy.

Programy te opracowujemy we współpracy z Instytutem Ochrony Roślin, coraz z Instytutem Genetyki Roślin Polskiej Akademii Nauk.

3. Wiadomości elektroniczne przesyłane do rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, tak zwany mailing.

WODR cyklicznie raz w tygodniu wysyła informacje bezpośrednio do rolników drogą e-mailową. Przesyłane informacje są przygotowywane przez specjalistów branżowych Ośrodka przez cały tydzień. Rolnik na koniec tygodnia otrzymuje zebrany w tygodniu zestaw informacji. Wysyłane są także bieżące komunikaty.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w roku 2016 planuje wysłać **160 000** informacji i komunikatów drogą e-mailową.

2.4 Lokalne Grupy Dyskusyjne

Lokalne grupy dyskusyjne (LGD) zostały utworzone we wszystkich 31 powiatach. Tematyka jaką zajmują się Grupy związana jest, między innymi z ochroną roślin i ochroną środowiska, rolnictwem ekologicznym oraz biogazowniami, produkcją trzody chlewnej i bydła, upowszechnianiem nowych rozwiązań technologicznych, oraz wspieraniem przedsiębiorczości i rozwoju obszarów wiejskich. Zadania grupy

prowadzone są metodą dyskusji ułatwiającej wymianę wiedzy pomiędzy doradcą a rolnikami z określonego obszaru produkcji rolnej. Zdobyta w ten sposób przez rolnika wiedza pozwala samodzielnie rozwiązywać problemy lub wprowadzać nowości. Działalność istniejących LGD będzie kontynuowana w 2016 roku.

2.5 Centrum Przetwórstwa Rolno – Spożywczego

W Centrum Wystawowo-Szkoleniowym Sielinko działa od roku 2015 Centrum Przetwórstwa Rolno-Spożywczego, które ma służyć do edukacji w zakresie obróbki technologicznej mięsa, ryb i roślin oleistych.

Jedno z urządzeń służy do wyciskania na zimno nasion roślin oleistych. Urządzenie do tłoczenia na zimno i filtracji oleju roślinnego mieści się w pomieszczeniu „muzeum” przeznaczonym do celów szkoleniowo – dydaktycznych.

W tym samym budynku znajduje się komora wędzarnicza do ciepłego wędzenia. Przeznaczona jest do wędzenia ryb, mięs i przetworów mięsnych. Podstawowe funkcje urządzenia to: suszenie, wędzenie, parzenie, nawilżanie, schładzanie, podpiekanie, automatyczne mycie i praca.

Urządzenie do tłoczenia oleju i komora wędzarnicza będą służyć do celów szkoleniowych dla przetwórstwa na poziomie gospodarstwa. Szkolenia będą składać się z części teoretycznej i praktycznej. Każdy uczestnik szkolenia zapozna się z metodą tłoczenia oleju przy użyciu małego urządzenia oraz z wędzeniem w komorze wędzarniczej, oba urządzenia mogą być wykorzystywane w gospodarstwie.

2.6 Sieć gospodarstw demonstracyjnych

Sieć gospodarstw demonstracyjnych – Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Biorąc pod uwagę potrzebę upowszechniania dobrych praktyk rolniczych i produkcyjnych w 2012 roku utworzono w województwie wielkopolskim sieć gospodarstw demonstracyjnych, składających się z gospodarstw rolnych, których osiągnięcia i doświadczenia mają stanowić wzór dla innych gospodarstw rolnych znajdujących się na terenie województwa. Gospodarstwa te, reprezentują najwyższy

poziom produkcji rolniczej, dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii oraz bardzo dobrej organizacji produkcji; charakteryzują się bardzo wysokimi efektami ekonomicznymi. Gospodarstwa są miejscem realizacji szkoleń, demonstracji i pokazów w celu ułatwienia transferu wiedzy z nauki do praktyki.

Gospodarstwa demonstracyjne znajdują się w każdym powiecie województwa wielkopolskiego. Do sieci należy obecnie 98 gospodarstw. Wśród nich znajdują gospodarstwa z licznymi nagrodami i wyróżnieniami, to m.in. laureaci konkursu Wielkopolski Rolnik Roku, a także szkoły rolnicze. Gospodarstwa o profilu zwierzęcym zajmują się głównie hodowlą bydła mlecznego i trzody chlewnej, do sieci należą także gospodarstwa prowadzące hodowlę koni oraz brojlerów kurzych. W produkcji roślinnej dominują przede wszystkim zboża konsumpcyjne i paszowe, kukurydza oraz buraki cukrowe. Oprócz wymienionych, znajdują się także gospodarstwa rybackie, szkółkarskie, sadownicze, agroturystyczne, ekologiczne zajmujące się chowem bydła i produkcją mleka, gospodarstwa zajmujące się produkcją roślin cebulowych i ozdobnych – kwiatów ciętych oraz sześć szkół - techników rolniczych.

Współpraca WODR w Poznaniu z gospodarstwem demonstracyjnym obejmuje udostępnienie prowadzonego gospodarstwa rolnego na potrzeby przeprowadzanych przez WODR prac upowszechnieniowych (szkolenia, pokazy, demonstracje), zarówno dla rolników, jak i delegacji zagranicznych, pragnących zapoznać się z najlepszymi gospodarstwami w rejonie oraz udostępnienie danych technologiczno-ekonomicznych z gospodarstwa na potrzeby analiz wykonywanych przez WODR w Poznaniu. Właściciele gospodarstw, których dane umieszczone są w bazie danych Ośrodka, mają możliwość w ramach współpracy otrzymywać bieżące materiały szkoleniowe opracowane przez specjalistów WODR w Poznaniu, w zakresie wskazanym przez gospodarza.

Gospodarstwa współpracujące z doradcami WODR w Poznaniu są również przykładem obiektywnej informacji o zagrożeniach zoo- i fitosanitarnych w produkcji zwierzęcej i roślinnej. Pola uprawne gospodarstw demonstracyjnych mogą stanowić bazę obserwacyjną, na której prowadzony jest monitoring pojawów agrofagów, co stanowi podstawę integrowanej ochrony roślin. Ścisłe współdziałanie z doradcami Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu przyczynia się do

jeszcze efektywniejszego zarządzania gospodarstwem rolnym oraz umożliwia bezpośredni kontakt z najnowszymi osiągnięciami nauki w obszarze produkcji rolnej.

Przedstawiciele gospodarstw demonstracyjnych zaproszeni zostali do współpracy z doradcami Ośrodka i wymiany doświadczeń zawodowych na platformie lokalnych grup dyskusyjnych. Jest to grupa osób pracująca metodą dyskusji – tym sposobem uczą się, twórczo rozwiązują problemy lub wprowadzają nowości. Grupy te utworzono we wszystkich powiatach, mają charakter seminariów ułatwiających wymianę wiedzy pomiędzy doradcą a rolnikami z określonego obszaru produkcji rolnej.

Koncepcja i założenia wykorzystania sieci polowych stacji meteorologicznych w Gospodarstwach Demonstracyjnych WODR w Poznaniu

Działania WODR w Poznaniu zmierzają do wszechstronnego wsparcia rolników. Jedną z inicjatyw wychodzących naprzeciw ciągłym potrzebom jest założenie sieci polowych stacji meteorologicznych (52 sztuki). Na początek sieć ta powstała w oparciu o gospodarstwa demonstracyjne WODR w Poznaniu. Wiązało się to z wprowadzaniem od dnia 1 stycznia 2014 r. obowiązku stosowania zasad integrowanej ochrony roślin przez wszystkich profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin i wynika z postanowień art. 14 dyrektywy 2009/128/WE oraz art. 55 rozporządzenia nr 1107/2009/WE. Ogólne zasady integrowanej ochrony roślin zostały określone w załączniku III do ww. dyrektywy.

Jednym z narzędzi ułatwiających wdrożenie zasad integrowanej ochrony roślin są systemy wspomagające podejmowanie decyzji w ochronie roślin. Systemy te są pomocne w określaniu optymalnych terminów wykonywania zabiegów ochrony roślin, a tym samym pozwalają uzyskać wysoką efektywność tych zabiegów przy ograniczeniu stosowania chemicznych środków ochrony roślin do niezbędnego minimum.

Cele praktycznego wykorzystania stacji pogodowych w gospodarstwach demonstracyjnych w województwie wielkopolskim:

- odczyt lokalnych prognoz agrometeorologicznych w wybranych miejscach na obszarze Wielkopolski z lokalnej sieci stacji agrometeorologicznych utworzonej przez WODR w ramach gospodarstw demonstracyjnych

i włączenie ich w istniejący system monitoringu agrofagów (zaraza ziemniaka, zaraza pomidora, parch jabłoni, inne),

- zastosowanie w praktyce systemu dystrybucji systemów wspomaganie decyzji do gospodarstw rolnych z jednoczesną weryfikacją ich jakości,
- szacowanie wymiernych skutków (efektów) stosowania systemów wspomaganie decyzji przez gospodarstwa rolne różnego typu,
- stworzenie standardu prognozowania agrometeorologicznego w lokalnej skali, który we współpracy z innymi (Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu) pozwoli niedalekiej przyszłości na szersze zastosowanie i wykorzystanie systemów wspomaganie decyzji w praktyce rolniczej.

Stacje meteorologiczne działają autonomicznie, przekazują dane na serwer za pomocą sieci komórkowej. Każda ze stacji wyposażona jest w baterię – akumulator o mocy co najmniej 0,5W, czas działania bez doładowywania minimum osiem miesięcy. Zasilanie pochodzi z panelu słonecznego. System posiada parametry pozwalające na bezobsługowe zasilanie stacji w warunkach pogodowych województwa wielkopolskiego. Komunikacja indywidualnej stacji z serwerami odbywa się w technologii GSM, każda ze stacji posiada własną, wbudowaną kartę SIM. Istnieje możliwość archiwizacji danych lokalnie, z wszystkich czujników z możliwością automatycznego uzupełnienia danych na serwerze w momencie przerwy w komunikacji.

Dane z serwera będą udostępniane rolnikom na stronie internetowej WODR za pośrednictwem Elektronicznej Platformy Świadczenia Usług.

2.7 Praktyki dla studentów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w ramach współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu w 2016 roku zorganizuje praktyki dla studentów z wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu z kierunku Medycyna Roślin. Studenci odbywać będą praktyki w wybranych gospodarstwach demonstracyjnych oraz na terenie CWS Sielinko. Celem praktyk jest uzyskanie praktycznej wiedzy z zakresu ochrony roślin. Opiekunami studentów są pracownicy Centrum Edukacyjnego Integrowanej Ochrony Roślin zlokalizowanego w CWS

Sielinko, a także doradcy specjalizujący się w tematyce ochrony roślin. Praktyki prowadzone będą w oparciu o program ramowy praktyk, który został zaakceptowany przez władze wydziału.

1. Zapoznanie studentów z podstawowymi gatunkami roślin uprawnych.
2. Poznanie wybranych agrofagów roślin – patogeny, szkodniki i chwasty.
3. Poznanie systemu funkcjonowania doradztwa rolniczego.
4. Pogłębienie zainteresowania integrowaną ochroną roślin.
5. Poznanie ryzyka dla stanu środowiska wynikającego z produkcji roślinnej, w tym stosowania różnych metod ochrony roślin.
6. Umożliwienie studentom weryfikacji wiedzy, którą zdobyli na zajęciach dydaktycznych w praktyce.
7. Zdobywanie nowego zasobu spostrzeżeń i doświadczeń.

2.8 Imprezy masowe

Imprezy masowe są związane z działalnością informacyjną i upowszechnieniową. WODR w Poznaniu w 2016 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, planuje aktywnie uczestniczyć w organizacji imprez o zasięgu lokalnym, regionalnym i krajowym np. w dożynkach gminnych, powiatowych czy wojewódzkich imprezach rolniczych. W ramach imprez organizowane będą stoiska informacyjne Ośrodka, gdzie prezentowana będzie działalność WODR. Podczas targów odbywać się będą również liczne pokazy, demonstracje, wykłady i inne, dzięki którym uczestnicy będą mogli pogłębiać wiedzę z interesujących ich tematów. Dodatkowym celem imprez masowych organizowanych przez Ośrodek będzie integracja lokalnych społeczności i aktywizacja mieszkańców terenów wiejskich do wspólnych działań.

Wykaz zaplanowanych imprez masowych organizowanych przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w 2016 r. przedstawiono w tabeli 1.

Tab.1. Harmonogram imprez promocyjno – wystawowych organizowanych przez WODR w Poznaniu w 2016 roku

Data	Nazwa wydarzenia	Organizator	Miejsce imprezy	Tematyka
02.04.2016 r.	XXI Wielkopolskie Forum Pszczelarskie Sielinko	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu; Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Poznaniu	Centrum Wystawowo-Szkoleniowe Sielinko	Hodowla pszczół
03.04.2016 r.	Wiosenne Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Edukacyjno-Wystawowe w Marszewie	Nowości w produkcji roślinnej i zwierzęcej, usługi dla produkcji roślinnej i zwierzęcej, kiermasz ogrodniczy

04.2016 r.	Targi Rolnicze Piła Ogród	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Piła	Wystawa firm rolniczych i ogrodniczych
21-22.05.2016 r.	Regionalne Targi Rolnicze Gołaszyn – Wiosna 2016	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Wystawowo-Edukacyjne w Gołaszynie	Wystawa maszyn rolniczych, środków do produkcji rolnej, kiermasz ogrodniczy Wsparcie decyzji w ochronie roślin – Rośliny bobowate Impreza Strażacka
04-05.06.2016 r.	Wielkopolskie Targi Rolnicze	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Wystawowo-Szkoleniowe Sielinko	Wystawa i targi maszyn, sprzętu i środków do produkcji rolnej Impreza Strażacka Przetwórstwo i sprzedaż bezpośrednia
04-05.06.2016 r.	Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Wystawowo-Szkoleniowe Sielinko	Wystawa i ocena zwierząt hodowlanych
04-05.06.2016 r.	Dni Pola	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Wystawowo-Szkoleniowe Sielinko	Prezentacja najlepszych odmian roślin uprawnych oraz nawozów i środków ochrony Wsparcie decyzji produkcji roślinnej Dni Buraka Cukrowego
06.2016 r.	60-lecie Doradztwa – impreza integracyjna	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Wystawowo-Szkoleniowe Sielinko	Uroczyste obchody 60-lecia istnienia Doradztwa

18-19.06.2016 r.	MARSZEWSKIE DNI POLA Letnie Targi Rolno- Ogrodnicze AGROMARSZ XXVIII Regionalna Wystawa Koni Hodowlanych	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu; Związek Hodowców Koni Wielkopolskich	Centrum Edukacyjno- Wystawowe w Marszewie	Prezentacja kolekcji roślin uprawnych, sprzętu rolniczego oraz prezentacja dorobku hodowców koni z południowej Wielkopolski Impreza Strażacka Rolnictwo precyzyjne Dni Buraka Cukrowego
26.06.2016 r.	Targi Rolnicze – Kościelec	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Kościelec	Nowości w produkcji roślinnej, zwierzęcej, poletka demonstracyjne zbóż, roślin oleistych, kukurydzy
08.07.2016 r.	Dni Pola – przedźniwna ocena odmian zbóż i rzepaku	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Wystawowo- Szkoleniowe Sielinko	Nowości w produkcji roślinnej, ciągniki, sprzęt rolniczy, maszyny i narzędzia ogrodnicze
03.09.2016 r.	Wielkopolska Wieś Zaprasza	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Wystawowo- Edukacyjne w Gołaszynie	Promocja dorobku Kół Gospodyń Wiejskich, prezentacja Gospodarstw Agroturystycznych
10-11.09.2016 r.	XVIII Dni Ogrodnika – Targi Międzynarodowe	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, ZD Kalisz	Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie	Promocja najnowszych technologii i środków produkcji dla ogrodnictwa
24-25.09.2016 r.	Regionalna Wystawa Drobnego Inwentarza	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Wystawowo- Edukacyjne w Gołaszynie	Prezentacja ras drobiu

02.10.2016 r.	Jesienne Targi Rolno-Ogrodnicze AGROMARSZ: „Przyjazna Energia w domu i zagrodzie”	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Edukacyjno- Wystawowe w Marszewie	Ochrona środowiska oraz zielona energia na obszarach wiejskich i w gospodarstwie rolnym
07.10.2016 r.	Dzień kukurydzy	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Wystawowo- Szkoleniowe Sielinko	Prezentacja odmian kukurydzy Oraz maszyn do zbioru
10.2016 r.	60-lecie Doradztwa – Konferencja	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Centrum Edukacyjno- Wystawowe w Marszewie	Konferencja nt. „Postęp – innowacje w doradztwie rolniczym w latach 1956 – 2016”

2.9 Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich SIR

Komisja Europejska w ramach strategii Europa 2020, podkreśla istotną rolę badań i innowacyjności w przygotowaniu Unii Europejskiej do wyzwań przyszłości.

W celu wsparcia innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich, w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) tworzona jest Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR).

Realizacji celu SIR służyć będą następujące cele szczegółowe:

1. Ułatwianie tworzenia oraz funkcjonowania sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz pozostałymi podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Ułatwianie wymiany wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
3. Wsparcie tworzenia i organizacji grup operacyjnych na rzecz innowacji oraz opracowywania przez nie projektów.

Skuteczne wdrażanie wyników badań naukowych oraz innowacyjnych technologii wymaga budowy systemu identyfikacji problemów, ich rozwiązań oraz sprawnego przekazywania informacji do wszystkich zainteresowanych stron.

Aby przepływ informacji był efektywny budowana jest platforma współpracy pomiędzy różnymi instytucjami i podmiotami sfery badawczej, doradczej i produkcyjnej obejmującej wytwórców surowców – rolników oraz sferę przetwórstwa a także operatorów rynku.

Zadania sieci obejmują w szczególności: rozpowszechnianie wiedzy i doświadczeń w realizacji projektów innowacyjnych w rolnictwie i na obszarach wiejskich, identyfikowanie i aktywizację partnerów do współpracy w realizacji projektów innowacyjnych, doradztwo w tworzeniu i organizacji grup operacyjnych na rzecz innowacji oraz przygotowywaniu przez nie projektów.

SIR, podobnie jak KSOW ma charakter otwarty. W realizację części zadań SIR mogą włączyć się różne podmioty zaangażowane w rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich oraz zainteresowane realizacją lub wymianą informacji o projektach innowacyjnych.

Zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020, za koordynację realizacji zadań w ramach SIR odpowiada Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR), zaś jednostkami realizującymi zadania sieci SIR w poszczególnych województwach

są wojewódzkie jednostki doradztwa rolniczego (w tym Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu).

W ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) będzie realizowany Plan operacyjny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w latach 2016-2017 obejmujący organizację i realizację metod doradczych zgodnie z zapisami dotyczącymi Działania 2 i 5 Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Dwuletni Plan operacyjny w latach 2016-2017 obejmuje organizację i realizację konferencji i spotkań informacyjno-aktywizujących, przygotowanie publikacji oraz organizację stoisko informacyjne.

3. Metody doradcze w liczbach

Trzeci rozdział w całości traktuje o zaplanowanych metodach doradczych. W układzie tabelarycznym, znajdują się zaplanowane działania Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu na rok 2016. Trzecia tabela przedstawia całkowitą liczbę wszystkich metod doradczych zaplanowanych w ramach priorytetów. Kolejne tabele prezentują zaplanowane działania w ramach poszczególnych metod doradczych spośród wymienionych:

- wykład specjalisty,
- wykład,
- pokaz,
- demonstracja,
- wyjazd studyjny,
- konkurs,
- seminarium,
- konferencje,
- działanie ekonomiczne w gospodarstwie demonstracyjnym,
- analiza jednostkowych kosztów produkcji,
- porady,
- masowe formy (dni pola, dni kukurydzy, dni cebuli, dni rzepaku, święto sadownika, dzień hodowcy trzody chlewnej, dni ogrodnika, dzień zagrody),
- ocena ekonomiczna gospodarstwa,
- lokalne grupy dyskusyjne,
a także doształcanie kadry (stacjonarne, wyjazdowe i e-learning) oraz narady z pracownikami i inne.

W tabeli 3 zgrupowane zostały metody doradcze odnoszące się do działalności statutowej podstawowej w układzie czterech głównych priorytetów działalności Ośrodka. W 2016 roku pracownicy WODR w Poznaniu wykonają 4 168 metod, w skład których wchodzi takie metody jak: wykład specjalisty, pokaz, demonstracje, wyjazd studyjny, konkurs, seminarium, konferencja oraz wykład. Dodatkowe metody doradcze zostały ujęte w kolejnych tabelach.

Tab.2. Zestawienie liczby wszystkich metod doradczych zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r.

Priorytet	Liczba zaplanowanych metod	Liczba zaplanowanych odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych	1602	21427
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym	1349	17186
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	1217	17908
Suma:	4168	56521

3.1 WYKŁADY SPECJALISTY

Tab.3. Zestawienie liczby wykładów specjalisty zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016 r.

Zadanie	Liczba zaplanowanych metod	Liczba zaplanowanych odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych		
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	60	805
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	48	606
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	30	715
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	62	834
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	47	616
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	8	90
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	25	336
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	50	795
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	22	375
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	214	3137
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	38	537
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	10	109
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw	8	97

rolnych poprzez zalesienia		
Suma:	622	9052
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	95	1157
Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	151	1942
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	68	873
Suma:	314	3972
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		
Ochrona środowiska w rolnictwie	79	1263
Odnawialne źródła energii	53	716
Rolnictwo ekologiczne	38	516
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodzin	49	689
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	40	499
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	51	1115
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	30	451
Suma:	340	5249
Suma:	1276	18273

3.2 POKAZY

Tab.4. Zestawienie liczby pokazów zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r.

Zadanie	Liczba zaplanowanych metod	Liczba zaplanowanych odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych		
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	17	146
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	16	190
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	15	301
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	23	256
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	16	143
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	2	20
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	12	63
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	12	176
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	14	443
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	64	797
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	13	139
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	2	25

Suma:	206	2699
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		
Ochrona środowiska w rolnictwie	41	1591
Odnawialne źródła energii	4	40
Rolnictwo ekologiczne	1	10
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodzin	11	195
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	1	35
Suma:	60	1901
Suma:	266	4600

3.3 DEMONSTRACJE

Tab.5. Zestawienie liczby demonstracji zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r.

Zadanie	Liczba zaplanowanych metod	Liczba zaplanowanych odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych		
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	15	68
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	18	21
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	12	44

Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	27	159
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	16	25
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	2	20
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	11	46
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	11	7
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	12	507
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	67	326
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	13	40
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	2	3
Suma:	206	1266
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		
Ochrona środowiska w rolnictwie	10	10
Odnawialne źródła energii	1	1
Rolnictwo ekologiczne	6	6
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	6	6
Suma:	23	23
Suma:	229	1289

3.4 WYJAZDY STUDYJNE

Tab.6. Zestawienie liczby wyjazdów studyjnych zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r.

Zadanie	Liczba zaplanowanych metod	Liczba zaplanowanych odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych		
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	8	170
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	10	195
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	3	50
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	2	65
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	4	105
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	4	71
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	1	40
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	1	20
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	2	30
Suma:	35	746
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	11	270
Suma:	11	270
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		

Rolnictwo ekologiczne	2	19
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	9	165
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	14	320
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	6	52
Suma:	31	556
Suma:	77	1572

3.5 KONKURSY

Tab.7. Zestawienie liczby konkursów zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r.

Zadanie	Liczba zaplanowanych metod	Liczba odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych		
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	2	20
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1	10
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	2	150
Suma:	5	180
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	2	11
Suma:	2	11

Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		
Ochrona środowiska w rolnictwie	1	50
Rolnictwo ekologiczne	2	4
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	8	181
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	10	66
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	3	50
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	8	153
Suma:	32	504
Suma:	39	695

3.6 SEMINARIA

Tab.8. Zestawienie liczby seminariów zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r.

Zadanie	Liczba zaplanowanych metod	Liczba odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych		
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	1	60
Suma:	1	60
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	1	30

Suma	1	30
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		
Rolnictwo ekologiczne	1	40
Suma:	1	40
Suma:	3	130

3.7 KONFERENCJE

Tab.9. Zestawienie liczby konferencji zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016 r.

Zadanie	Liczba zaplanowanych metod	Liczba odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych		
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	1	60
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1	25
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	1	25
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	3	90
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postawpisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	1	20
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	2	100
Suma:	9	320
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym		

Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	15	269
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	1	25
Suma:	16	294
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		
Ochrona środowiska w rolnictwie	2	60
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodzin	1	35
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	1	15
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	1	80
Suma:	5	190
Suma:	30	804

3.8 WYKŁADY

Tab.10. Zestawienie liczby wykładów zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r.

Zadanie	Liczba zaplanowanych metod	Liczba odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych		
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	38	641
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	21	271
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	37	492
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	88	1160
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	38	611
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	3	45
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	28	337
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	9	115
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	64	856
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	106	1441
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	29	415
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postawpisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	56	735

Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	1	15
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	38	641
Suma:	518	7134
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	299	3812
Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	674	8390
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	32	437
Suma:	1005	12639
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		
Ochrona środowiska w rolnictwie	358	4715
Odnawialne źródła energii	26	308
Rolnictwo ekologiczne	24	267
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	174	2153
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	81	1183
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	2	15
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	60	804

Suma:	725	9445
Suma:	2248	29218

3.9 DODATKOWE METODY DORADCZE

Tab.11. Zestawienie liczby dodatkowych metod doradczych zaplanowanych przez WODR w Poznaniu na 2016 r.

Priorytet	Liczba zaplanowanych metod	Liczba odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych	4730	68134
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym	9545	962
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	293	34121
Suma:	14568	103217

Tab.12. Zestawienie liczby dodatkowych metod doradczych zaplanowanych przez WODR w Poznaniu na 2016 r. w podziale na priorytety i odpowiadające im zadania

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych metod	Liczba odbiorców
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych		
<i>Zadanie: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności</i>		
lokalne grupy dyskusyjne	8	80
masowe formy	3	501
relacje on-line	1	1000
Stoisko informacyjne	1	100
Suma w zadaniu:	13	1681
<i>Zadanie: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości</i>		

lokalne grupy dyskusyjne	8	82
próbne wykopki ziemniaków	218	nd**
Suma w zadaniu:	226	82
<i>Zadanie: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości</i>		
informacja na temat rynku nawozów w Województwie Wielkopolskim	451	nd**
lokalne grupy dyskusyjne	4	20
masowe formy	7	590
meldunki żniwne	1605	nd**
oceny przezimowania upraw	273	nd**
Stoisko informacyjne	1	100
szacunki plonów	318	nd**
Suma w zadaniu:	2659	710
<i>Zadanie: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego</i>		
lokalne grupy dyskusyjne	16	136
meldunki trzodowe	990	nd**
Suma w zadaniu:	1006	136
<i>Zadanie: Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej</i>		
masowe formy	1	100
Stoisko informacyjne	1	400
Suma w zadaniu:	2	500
<i>Zadanie: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości</i>		
lokalne grupy dyskusyjne	12	175

masowe formy	1	10000
Stoisko informacyjne	2	130
Suma w zadaniu:	15	10305
<i>Zadanie: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Zalecanych Odmian (LZO)</i>		
lista zalecanych odmian	71	nd**
lokalne grupy dyskusyjne	1	5
masowe formy	4	10080
Stoisko informacyjne	7	615
udział w Wielkopolskim Zespole Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego	2	nd**
Suma w zadaniu:	85	10700
<i>Zadanie: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych</i>		
lokalne grupy dyskusyjne	105	1285
masowe formy	19	10785
metodyki IP	20	nd**
monitoringi fitosanitarne	166	nd**
Stoisko informacyjne	1	20
Suma w zadaniu:	311	12090
<i>Zadanie: Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej</i>		
masowe formy	2	20000
porady doradcze w Gospodarstwach Demonstracyjnych	400	400
Stoisko informacyjne	2	110
Suma w zadaniu:	404	20510

Zadanie: Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia		
lokalne grupy dyskusyjne	1	5
Suma w zadaniu:	1	5
Suma w priorytecie:	4730	68134
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym		
<i>Zadanie: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym</i>		
analizy jednostkowe kosztów produkcji	641	nd**
ankiety agrobazar	451	nd**
ceny materiału siewnego i środków ochrony roślin	241	nd**
działania ekonomiczne w Gospodarstwie Demonstracyjnym	133	nd**
kalkulacje rolnicze	220	nd**
komisje klęskowe	455	nd**
koniunktura w rolnictwie	671	nd**
lokalne grupy dyskusyjne	22	135
masowe formy	1	80
monitoringi cen (tygodniowe)	3969	nd**
notowania cen (miesięczne)	1453	nd**
notowania cen targowiskowych (dla ZSRIR)	866	nd**
notowania cen usług mechanizacyjnych	152	nd**
oceny ekonomiczne gospodarstw	59	47
plony i ceny (komisja klęskowa)	52	nd**

Stoisko informacyjne	7	500
Suma w zadaniu:	9393	762
Zadanie: Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN		
oceny ekonomiczne gospodarstw	151	200
Suma w zadaniu:	151	200
Zadanie: Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych		
Ankieta	1	nd**
Suma w zadaniu:	1	nd**
Suma w priorytecie:	9545	962
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		
Zadanie: Ochrona środowiska w rolnictwie		
działania prośrodowiskowe w Gospodarstwie Demonstracyjnym	90	nd**
lokalne grupy dyskusyjne	11	54
masowe formy	5	200
udział w zespole Rady Gospodarki Wodnej RZGW we Wrocławiu	5	nd**
Suma w zadaniu:	111	254
Zadanie: Odnawialne źródła energii		
lokalne grupy dyskusyjne	4	30
masowe formy	6	23200
Stoisko informacyjne	3	30
Suma w zadaniu:	13	23260

<i>Zadanie: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny</i>		
lokalne grupy dyskusyjne	4	120
masowe formy	4	95
Suma w zadaniu:	8	215
<i>Zadanie: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski</i>		
lokalne grupy dyskusyjne	2	20
masowe formy	7	10203
monitoring agroturystyczny	119	nd**
Stoisko informacyjne	3	60
udział w pracach Krajowej Sieci Zagród Edukacyjnych	10	nd**
Suma w zadaniu:	141	10283
<i>Zadanie: Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim</i>		
lokalne grupy dyskusyjne	9	85
Suma w zadaniu:	9	85
<i>Zadanie: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego</i>		
masowe formy	2	12
Stoisko informacyjne	1	12
udział w pracach Kapituły Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarnego	8	nd**
Suma w zadaniu:	11	24
Suma w priorytecie:	293	34121
Suma łącznie:	14568	103217

*masowe formy – np. dni pola, dożynki, obsługa stoiska

** nd – nie dotyczy

3.10 PORADY

3.10.1 Porady indywidualne

Tab.13. Zestawienie liczby porad indywidualnych zaplanowanych przez WODR w Poznaniu na 2016 r.

Komórka organizacyjna	Liczba
Chodzież	918
Czarnków-Trzcianka	2381
Gniezno	1911
Gostyń	1737
Grodzisk	1698
Jarocin	1171
Kalisz	4169
Kępno	1925
Koło	5743
Konin	5357
Kościan	917
Krotoszyn	1608
Leszno	1133
Międzychód	2121
Nowy Tomyśl	1849
Oborniki	892
Ostrów	1897
Ostrzeszów	4794
Piła	1905
Pleszew	3537
Poznań	2924
Rawicz	1761
Słupca	2452
Szamotuły	1752
Śrem	1124
Środa	1648
Turek	3828
Wągrowiec	2680

Wolsztyn	1051
Września	1337
Złotów	1783
CEW	100
CWS	346
E	591
EOŚ	1557
ROW	1069
SPD	2621
Suma:	76 287

3.10.2 Porady w Gospodarstwie Demonstracyjnym

Tab.14. Zestawienie liczby porad indywidualnych udzielanych w gospodarstwach demonstracyjnych zaplanowanych przez WODR w Poznaniu na 2016 r.

Komórka organizacyjna	Liczba
Chodzież	5
Czarnków-Trzcianka	15
Gniezno	8
Gostyń	8
Jarocin	12
Kalisz	26
Kępno	4
Koło	12
Konin	16
Kościan	4
Krotoszyn	14
Leszno	14
Międzychód	15
Oborniki	4
Ostrów	4
Ostrzeszów	8
Piła	8
Pleszew	8
Poznań	14
Słupca	24
Szamotuły	6
Śrem	8
Środa	8
Turek	12
Wągrowiec	2
Wolsztyn	12
Września	8
Złotów	4
ROW	17
SPD	100
Suma:	400

3.11 DOKSZTAŁCANIE KADRY

Tab.15. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w ramach doształcania kadry na 2016 r.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych metod
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych	
<i>Zadanie: Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności</i>	
doształcanie kadry - e-learning	4
doształcanie kadry - stacjonarne	7
doształcanie kadry - wyjazdy studyjne	1
narady z pracownikami	3
Suma w zadaniu:	15
<i>Zadanie: Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości</i>	
doształcanie kadry - e-learning	2
doształcanie kadry - stacjonarne	4
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	10
<i>Zadanie: Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów</i>	
doształcanie kadry - e-learning	2
doształcanie kadry - stacjonarne	3
doształcanie kadry - wyjazdy studyjne	1
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	10
<i>Zadanie: Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości</i>	
doształcanie kadry - e-learning	2
doształcanie kadry - wyjazdy studyjne	4
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	10
<i>Zadanie: Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego</i>	
doształcanie kadry - e-learning	2
doształcanie kadry - stacjonarne	4
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	10
<i>Zadanie: Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej</i>	
doształcanie kadry - stacjonarne	2

narady z pracownikami	2
Suma w zadaniu:	4
<i>Zadanie: Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	4
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	10
<i>Zadanie: Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	4
dokształcanie kadry - stacjonarne	6
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	2
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	16
<i>Zadanie: Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	2
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	6
<i>Zadanie: Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	3
dokształcanie kadry - stacjonarne	8
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	1
narady z pracownikami	1
Suma w zadaniu:	13
<i>Zadanie: Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	4
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	10
<i>Zadanie: Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postawpisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	1
Suma w zadaniu:	1
<i>Zadanie: Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej</i>	
dokształcanie kadry – wyjazdy studyjne	4
Suma w zadaniu:	4
<i>Zadanie: Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	1
Suma w zadaniu:	1

Suma w priorytecie:	120
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym	
<i>Zadanie: Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	10
dokształcanie kadry - stacjonarne	22
narady z pracownikami	24
Suma w zadaniu:	56
<i>Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	4
dokształcanie kadry - stacjonarne	53
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	61
Suma w priorytecie:	117
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	
<i>Zadanie: Ochrona środowiska w rolnictwie</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	6
dokształcanie kadry - stacjonarne	15
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	3
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	28
<i>Zadanie: Odnawialne źródła energii</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	3
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	1
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	10
<i>Zadanie: Rolnictwo ekologiczne</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	3
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	1
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	10
<i>Zadanie: Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	6
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	1
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	13
<i>Zadanie: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	6

dokształcanie kadry - stacjonarne	12
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	22
<i>Zadanie: Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	4
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu:	10
<i>Zadanie: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	3
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	1
narady z pracownikami	4
Suma w zadaniu	10
Suma w priorytecie:	103
Priorytet IV - Działania wewnętrzne promujące działalność Ośrodka oraz podnoszące jakość świadczonych usług	
<i>Zadanie: Dokształcanie kadr własnych</i>	
dokształcanie kadry - e-learning	1
dokształcanie kadry - stacjonarne	44
szkolenia okresowe z BHP	14
Suma w zadaniu:	59
<i>Zadanie: Zarządzanie i koordynacja pracy</i>	
badania okresowe pracownika	1
narady z pracownikami	402
Suma w zadaniu:	401
Suma w priorytecie:	462
Suma łącznie:	802

3.12 WYDAWNICTWA

Tab.16. Zestawienie liczby metod realizowanych w ramach działalności wydawniczej zaplanowanych na 2016 r.

Miejsce zamieszczenia	Liczba
Metoda doradcza: artykuł	
Poradnik Gospodarski	295
prasa lokalna	94
strona internetowa WODR	1142
baza klientów	568
inne*	47
Suma:	2148
Metoda doradcza: Broszura	
strona internetowa WODR	1
Suma	1
Metoda doradcza: opracowanie aktualna sytuacja	
Poradnik Gospodarski	3
strona internetowa WODR	24
inne*	24
Suma:	49
Metoda doradcza: opracowanie ekologia	
inne*	6
Suma:	6
Metoda doradcza: opracowanie ekonomiczne	
inne*	11
Suma:	11
Metoda doradcza: opracowanie plony	
inne*	3
Suma:	3
Metoda doradcza: opracowanie row	
Poradnik Gospodarski	1
baza klientów	14
inne*	3
Suma:	18

Metoda doradcza: podsumowanie demonstracji - opracowanie	
Poradnik Gospodarski	2
prasa lokalna	2
strona internetowa WODR	17
baza klientów	1
inne*	23
Suma:	45
Metoda doradcza: podsumowanie LGD - opracowanie	
Poradnik Gospodarski	2
strona internetowa WODR	30
baza klientów	1
inne*	2
Suma:	35
Metoda doradcza: Ulotka	
prasa lokalna	3
inne*	6
Suma:	9
Suma:	2325

inne*: gminne biuletyny informacyjne i prasa lokalna, opracowania na potrzeby Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, opracowania wewnętrzne

3.13 DZIAŁALNOŚĆ CENTRÓW

Tab.17. Zestawienie metod doradczych zaplanowanych w Centrach na 2016 r.

Metoda doradcza	Zadanie	Organizator	Liczba zaplanowanych metod
Centrum Edukacyjno-Wystawowe w Marszewie			
<i>Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych</i>			
Demonstracje	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	1
Demonstracje	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	SPD	1
Demonstracje	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Pleszew	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	1
dokształcanie kadry - stacjonarne	Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	SPD	4
dokształcanie kadry - stacjonarne	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	SPD	3
dokształcanie kadry - stacjonarne	Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	SPD	4
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	2
konferencje	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	SPD	1
masowe formy	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	CEW	1
masowe formy	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	CEW	1
masowe formy	Upowszechnienie wśród rolników i	CEW	1

	mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw		
masowe formy	Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	CEW	1
narady z pracownikami	Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	1
narady z pracownikami	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	2
narady z pracownikami	Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	SPD	4
narady z pracownikami	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	SPD	3
narady z pracownikami	Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	SPD	2
Pokazy	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Konin	1
Pokazy	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	SPD	1
Pokazy	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	SPD	1
Pokazy	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Pleszew	2
Pokazy	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	SPD	1
Stoisko informacyjne	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	Pleszew	1
Stoisko informacyjne	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	SPD	1
Stoisko informacyjne	Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	Pleszew	1
Wykłady	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Pleszew	2

Wykłady specjalisty	Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	SPD	1
Suma priorytet:			47
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym			
dokształcanie kadry - stacjonarne	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	E	5
dokształcanie kadry - stacjonarne	Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	E	10
konferencje	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	E	1
narady z pracownikami	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	E	8
Seminaria	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	E	1
Wykłady specjalisty	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	E	11
Wykłady specjalisty	Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	Pleszew	2
Suma priorytet:			38
Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich			
dokształcanie kadry - stacjonarne	Ochrona środowiska w rolnictwie	EOŚ	1
dokształcanie kadry - stacjonarne	Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	ROW	2

konferencje	Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	ROW	1
Konkursy	Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	Pleszew	1
masowe formy	Ochrona środowiska w rolnictwie	CEW	1
masowe formy	Odnawialne źródła energii	CEW	1
masowe formy	Odnawialne źródła energii	EOŚ	1
narady z pracownikami	Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	ROW	2
Pokazy	Ochrona środowiska w rolnictwie	Pleszew	1
Stoisko informacyjne	Odnawialne źródła energii	Pleszew	1
Wykłady specjalisty	Ochrona środowiska w rolnictwie	EOŚ	4
Wykłady specjalisty	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich	Pleszew	1
Wykłady specjalisty	Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	ROW	9
Wykłady specjalisty	Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	Pleszew	1
Suma priorytet:			27
<i>Priorytet IV - Działania wewnętrzne promujące działalność Ośrodka oraz podnoszące jakość świadczonych usług</i>			
dokształcanie kadry - stacjonarne	Dokształcanie kadr własnych	IT	3
narady z pracownikami	Zarządzanie i koordynacja pracy	Pleszew	6
narady z pracownikami	Zarządzanie i koordynacja pracy	CEW	4
Suma priorytet:			13
Suma centrum:			125
Centrum Wystawowo-Szkoleniowe Sielinko			

Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych			
Demonstracje	Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	1
Demonstracje	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	2
Demonstracje	Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	Poznań	1
Demonstracje	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	CWS	2
Demonstracje	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	SPD	1
Demonstracje	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	SPD	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	SPD	1
dokształcanie kadry - stacjonarne	Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	1
dokształcanie kadry - stacjonarne	Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	SPD	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	SPD	8
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	1
konferencje	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	SPD	1
masowe formy	Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	SPD	1
masowe formy	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Nowy Tomyśl	1
masowe formy	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	CWS	1

narady z pracownikami	Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	SPD	1
narady z pracownikami	Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	1
narady z pracownikami	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	SPD	1
narady z pracownikami	Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	SPD	2
narady z pracownikami	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	SPD	3
narady z pracownikami	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	SPD	1
Pokazy	Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	SPD	1
Pokazy	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Krotoszyn	2
Pokazy	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Poznań	1
Pokazy	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	SPD	1
Pokazy	Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	Poznań	1
Pokazy	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	CWS	1
Pokazy	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	SPD	1
Pokazy	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Nowy Tomyśl	1
Pokazy	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	SPD	1
Pokazy	Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	Koło	1
relacje on-line	Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	IT	1

Seminaria	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	SPD	1
Stoisko informacyjne	Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	SPD	1
Stoisko informacyjne	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	SPD	1
Wyjazdy studyjne	Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	Gniezno	1
Wyjazdy studyjne	Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	Krotoszyn	1
Wyjazdy studyjne	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Konin	1
Wyjazdy studyjne	Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	Międzychód	1
Wyjazdy studyjne	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	Gniezno	1
Wyjazdy studyjne	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	Czarnków-Trzcianka	1
Wykłady	Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	Nowy Tomyśl	4
Wykłady	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	Międzychód	2
Wykłady	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	Nowy Tomyśl	1
Wykłady specjalisty	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Nowy Tomyśl	1
Wykłady specjalisty	Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	Nowy Tomyśl	1
Wykłady specjalisty	Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	Nowy Tomyśl	2
Wykłady specjalisty	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Nowy Tomyśl	2
Wykłady specjalisty	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	SPD	2

Wykłady specjalisty	Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	SPD	1
Suma priorytet:			72
Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym			
dokształcanie kadry - stacjonarne	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	E	8
dokształcanie kadry - stacjonarne	Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	E	15
narady z pracownikami	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	E	4
narady z pracownikami	Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	E	4
Wykłady	Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	Krotoszyn	1
Wykłady	Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	Nowy Tomyśl	1
Wykłady specjalisty	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	Nowy Tomyśl	2
Wykłady specjalisty	Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	Nowy Tomyśl	1
Suma priorytet:			36

Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich			
Dokształcanie kadry - stacjonarne	Ochrona środowiska w rolnictwie	EOŚ	1
dokształcanie kadry - stacjonarne	Odnawialne źródła energii	EOŚ	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	ROW	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	ROW	2
dokształcanie kadry - stacjonarne	Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	ROW	1
masowe formy	Ochrona środowiska w rolnictwie	CWS	1
masowe formy	Odnawialne źródła energii	CWS	1
masowe formy	Odnawialne źródła energii	EOŚ	1
narady z pracownikami	Odnawialne źródła energii	EOŚ	2
narady z pracownikami	Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	ROW	1
narady z pracownikami	Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	ROW	2
narady z pracownikami	Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	ROW	1
Pokazy	Ochrona środowiska w rolnictwie	Nowy Tomyśl	1
Pokazy	Odnawialne źródła energii	Poznań	2
Stoisko informacyjne	Odnawialne źródła energii	EOŚ	1
Wykłady specjalisty	Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie	Nowy Tomyśl	1

	wielkopolskim		
Suma priorytet:			22
Priorytet IV - Działania wewnętrzne promujące działalność Ośrodka oraz podnoszące jakość świadczonych usług			
dokształcanie kadry - stacjonarne	Dokształcanie kadr własnych	IT	3
narady z pracownikami	Zarządzanie i koordynacja pracy	Nowy Tomyśl	10
narady z pracownikami	Zarządzanie i koordynacja pracy	EOŚ	1
narady z pracownikami	Zarządzanie i koordynacja pracy	MD	8
Suma priorytet:			22
Suma centrum:			152
Centrum Wystawowo-Edukacyjne w Gołaszynie			
Priorytet I - Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych			
Demonstracje	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	SPD	1
Demonstracje	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Rawicz	1
dokształcanie kadry - stacjonarne	Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	SPD	2
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności	SPD	1
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	SPD	1
Konkursy	Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	Rawicz	1
lokalne grupy dyskusyjne	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Rawicz	2
masowe formy	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Rawicz	1

masowe formy	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	Rawicz	1
masowe formy	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Rawicz	1
narady z pracownikami	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	SPD	1
narady z pracownikami	Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	SPD	1
Pokazy	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	SPD	1
Pokazy	Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	Rawicz	1
Pokazy	Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	SPD	1
Pokazy	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Rawicz	1
Wykłady specjalisty	Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	Rawicz	1
Wykłady specjalisty	Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	Rawicz	1
Wykłady specjalisty	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	Rawicz	3
Wykłady specjalisty	Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	SPD	1
Suma priorytet:			24
<i>Priorytet II - Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym</i>			
dokształcanie kadry - stacjonarne	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	E	3
dokształcanie kadry - stacjonarne	Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	E	8
konferencje	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	Rawicz	1

narady z pracownikami	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	E	4
Wykłady	Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	Rawicz	2
Suma priorytet:			18
<i>Priorytet III - Wielofunkcyjny, inteligentny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich</i>			
dokształcanie kadry - stacjonarne	Ochrona środowiska w rolnictwie	EOŚ	10
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	Ochrona środowiska w rolnictwie	EOŚ	3
konferencje	Ochrona środowiska w rolnictwie	EOŚ	1
konferencje	Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	Rawicz	1
Konkursy	Ochrona środowiska w rolnictwie	Rawicz	1
Konkursy	Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	Rawicz	2
Konkursy	Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	Rawicz	1
masowe formy	Ochrona środowiska w rolnictwie	Rawicz	1
masowe formy	Odnawialne źródła energii	EOŚ	1
masowe formy	Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	Rawicz	2
masowe formy	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	Rawicz	2
narady z pracownikami	Ochrona środowiska w rolnictwie	EOŚ	4

Pokazy	Ochrona środowiska w rolnictwie	Rawicz	1
Pokazy	Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	Rawicz	3
Pokazy	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	Rawicz	1
Wyjazdy studyjne	Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	Gostyń	3
Wykłady specjalisty	Ochrona środowiska w rolnictwie	Rawicz	1
Wykłady specjalisty	Ochrona środowiska w rolnictwie	EOŚ	4
Wykłady specjalisty	Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	Rawicz	1
Wykłady specjalisty	Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego Wielkopolski	Rawicz	1
Suma priorytet:			44
<i>Priorytet IV - Działania wewnętrzne promujące działalność Ośrodka oraz podnoszące jakość świadczonych usług</i>			
narady z pracownikami	Zarządzanie i koordynacja pracy	Rawicz	8
Suma priorytet:			8
Suma centrum:			94
Suma:			371

3.14 SZKOLENIA KOMERCYJNE

Tab.18. Zestawienie liczby szkoleń komercyjnych zaplanowanych na 2016 r.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych metod
uzup. (1-dn.) kursy w zakresie stosowania środków ochrony roślin	46
podst. (2-dn.) kursy w zakresie stosowania środków ochrony roślin	6
Suma:	52

3.15 DZIAŁALNOŚĆ DORADCZA KOMERCYJNA

Tab.19. Zestawienie liczby metod w ramach działalności doradczej komercyjnej zaplanowanej na 2016 r.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych metod
FADN (liczba książek)	1830
Konferencje i imprezy komercyjne	2
Zlecenia komercyjne*	10 052
Suma:	11 884

*w tym m.in. plany CC, plany dla GPR, plany RS, płatności obszarowe, wnioski RS, wnioski PROW

3.16 Działalność nieodpłatna WODR w Poznaniu w ujęciu ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

W tabeli 20 przedstawione zostały wszystkie zadania z zakresu doradztwa rolniczego, które zaplanowane zostały do realizacji w roku 2016.

Tab.20. Działalność statutowa WODR w Poznaniu w 2016 r. zgodnie z zadaniami z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Liczba zaplanowanych usług w zadaniach ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego				
Zadanie ustawy			Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
Szkolenie dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w szczególności w zakresie:				
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt a	Stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego	349	5119
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt b	Rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	319	4665
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt c	Rachunkowości w gospodarstwach rolnych	101	1335
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt d	Rolnictwa ekologicznego	65	842
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt e	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	52	862
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt f	Unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego	233	3042
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt g	Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	825	10332
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt h	Modernizacji gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwo oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	156	2249
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt i	Zarządzania gospodarstwem rolnym	421	5718
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt j	Promocji produktów lokalnych i regionalnych	49	722

Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt k	Metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	655	9629
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt l	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego	85	1138
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt m	Upowszechnienia rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	31	403
Art. 4 ust 2 pkt 1	ppkt n	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	293	4121
Art. 4 ust 2 pkt 2		Działalność informacyjna wspierająca rozwój produkcji rolniczej	164372	164860
Art. 4 ust 2 pkt 3		Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	2769	2818
Art. 4 ust 2 pkt 4		Pomoc rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	16114	16113
Art. 4 ust 2 pkt 5		Analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowych w tym zakresie	23579	12905
Art. 4 ust 2 pkt 7		Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	31387	126625
Art. 4 ust 2 pkt 8		Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego	6221	6898
Art. 4 ust 2 pkt 9		Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	89	10330
Art. 4 ust 2 pkt 10		Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych	6463	6463
Art. 4 ust 2 pkt 11		Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej	3364	247
Suma:			257 992	396 7436

Tab.21. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r. zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 1 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt a		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego</i>		
Wyjazdy studyjne		
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	8	170
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	4	105
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	4	71
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	1	20
Suma:	17	366
Wykłady		
Ochrona środowiska w rolnictwie	7	15
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	38	641
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	9	115
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	64	856
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	29	415
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	9	135
Suma:	156	2177
Wykłady specjalisty		
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	60	805
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	50	795
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	22	375
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	38	537
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	6	64
Suma:	176	2576
Suma:	349	5119
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt b		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych</i>		
konferencje		
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	1	60
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1	25

Suma:	2	85
Seminaria		
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	1	60
Suma:	1	60
Wyjazdy studyjne		
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	10	195
Suma:	10	195
Wykłady		
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	21	271
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	37	492
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	88	1160
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	3	45
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	1	15
Suma:	150	1983
Wykłady specjalisty		
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	48	606
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	30	715
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	62	834
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	8	90
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	8	97
Suma:	156	2342
Suma:	319	4665
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt c		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie rachunkowości w gospodarstwach rolnych</i>		
konferencje		
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	1	25
Suma:	1	25
Wykłady		
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	32	437
Suma:	32	437
Wykłady specjalisty		
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	68	873
Suma:	68	873
Suma:	101	1335
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt d		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności</i>		

<i>w zakresie rolnictwa ekologicznego</i>		
Seminaria		
Rolnictwo ekologiczne	1	40
Suma:	1	40
Wyjazdy studyjne		
Rolnictwo ekologiczne	2	19
Suma:	2	19
Wykłady		
Rolnictwo ekologiczne	24	267
Suma:	24	267
Wykłady specjalisty		
Rolnictwo ekologiczne	38	516
Suma:	38	516
Suma:	65	842
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt e		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich</i>		
konferencje		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	1	15
Suma:	1	15
Wyjazdy studyjne		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	13	305
Suma:	13	305
Wykłady		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	26	381
Suma:	26	381
Wykłady specjalisty		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	12	161
Suma:	12	161
Suma:	52	862
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt f		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego</i>		
konferencje		
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	1	35
Suma:	1	35
Wyjazdy studyjne		
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	9	165
Suma:	9	165
Wykłady		
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	174	2153
Suma:	174	2153

Wykłady specjalisty		
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	49	689
Suma:	49	689
Suma:	233	3042
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt g		
Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych		
Wykłady		
Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	674	8390
Suma:	674	8390
Wykłady specjalisty		
Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	151	1942
Suma:	151	1942
Suma:	825	10332
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt.h		
Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku		
konferencje		
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	1	25
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	2	100
Suma:	3	125
Wyjazdy studyjne		
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	3	50
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	2	65
Suma:	5	115
Wykłady		
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	38	611
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	28	337
Suma:	66	948
Wykłady specjalisty		
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	47	616
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	25	336
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	10	109
Suma:	82	1061
Suma:	156	2249
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt. h		
Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku		
konferencje		
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	1	25
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	2	100

Suma:	3	125
Wyjazdy studyjne		
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	3	50
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	2	65
Suma:	5	115
Wykłady		
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	38	611
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	28	337
Suma:	66	948
Wykłady specjalisty		
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	47	616
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	25	336
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	10	109
Suma:	82	1061
Suma:	156	2249
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt. i		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym</i>		
konferencje		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	15	269
Suma:	15	269
Seminaria		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	1	30
Suma:	1	30
Wyjazdy studyjne		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	11	270
Suma:	11	270
Wykłady		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	299	3812
Suma:	299	3812
Wykłady specjalisty		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	95	1157
Suma:	95	1157
Suma:	421	5538
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt j		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności zakresie promocji produktów lokalnych i regionalnych</i>		
Wyjazdy studyjne		
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	4	52
Suma:	4	52
Wykłady		
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	32	460
Suma:	32	460
Wykłady specjalisty		
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze	13	210

szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego		
Suma:	13	210
Suma:	49	722
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt k		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska</i>		
konferencje		
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	3	90
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postawpisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	1	20
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	1	80
Suma:	5	190
Wyjazdy studyjne		
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	1	40
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postawpisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	2	30
Suma:	3	70
Wykłady		
Ochrona środowiska w rolnictwie	109	1458
Odnawialne źródła energii	26	308
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	106	1441
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postawpisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	56	735
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	2	15
Suma:	299	3957
Wykłady specjalisty		
Ochrona środowiska w rolnictwie	30	444
Odnawialne źródła energii	53	716
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	214	3137
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	51	1115
Suma:	348	5412
Suma:	655	9629
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt l		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego</i>		
Wyjazdy studyjne		
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze	2	40

szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego		
Suma:	2	40
Wykłady		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	29	414
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	28	344
Suma:	57	758
Wykłady specjalisty		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	9	139
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	17	241
Suma:	26	380
Suma:	85	1178
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt m		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku</i>		
Wyjazdy studyjne		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	1	15
Suma:	1	15
Wykłady		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	17	253
Suma:	17	253
Wykłady specjalisty		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	13	135
Suma:	13	135
Suma:	31	403
Art. 4 ust 2 pkt 1 ppkt n		
<i>Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych</i>		
konferencje		
Ochrona środowiska w rolnictwie	2	60
Suma:	2	60
Wykłady		
Ochrona środowiska w rolnictwie	242	3242
Suma:	242	3242
Wykłady specjalisty		
Ochrona środowiska w rolnictwie	49	819
Suma:	49	819
Suma:	293	4121

Tab.22. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r. zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 2 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
Ankieta		
Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	1	nd**
Suma:	1	nd**
artykuły		
Dokształcanie kadr własnych	1	nd**
Ochrona środowiska w rolnictwie	166	nd**
Odnawialne źródła energii	70	nd**
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	58	nd**
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	28	nd**
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	433	nd**
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	41	nd**
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	91	nd**
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	47	nd**
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	22	nd**
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	44	nd**
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	102	nd**
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	62	nd**
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	159	nd**
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	58	nd**
Rolnictwo ekologiczne	53	nd**
Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	13	nd**
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	23	nd**
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	62	nd**
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	115	nd**
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	168	nd**
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	36	nd**
Współpraca ze środowiskami rolniczymi	109	nd**
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze	36	nd**

innowacji z nauki do praktyki rolniczej		
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	33	nd**
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	111	nd**
Zarządzanie i koordynacja pracy	7	nd**
Suma:	2148	nd**
Broszura		
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	1	nd**
Suma:	1	nd**
opracowania aktualnej sytuacji		
Ochrona środowiska w rolnictwie	6	nd**
Odnawialne źródła energii	1	nd**
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	5	nd**
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1	nd**
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	8	nd**
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	1	nd**
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	2	nd**
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	1	nd**
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	1	nd**
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	1	nd**
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	7	nd**
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	1	nd**
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	4	nd**
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	1	nd**
Rolnictwo ekologiczne	1	nd**
Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	1	nd**
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	4	nd**
Współpraca ze środowiskami rolniczymi	1	nd**
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	1	nd**
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	1	nd**
Suma:	49	nd**
opracowania ekologia		
Ochrona środowiska w rolnictwie	4	nd**
Odnawialne źródła energii	1	nd**
Rolnictwo ekologiczne	1	nd**
Suma:	6	nd**
opracowania ekonomiczne		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie	10	nd**

zarządzania gospodarstwem rolnym		
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	1	nd**
Suma:	11	nd**
opracowania plony		
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1	nd**
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	1	nd**
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	1	nd**
Suma:	3	nd**
opracowania row		
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	15	nd**
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	1	nd**
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	1	nd**
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	1	nd**
Suma:	18	nd**
podsumowania demonstracji - opracowania		
Ochrona środowiska w rolnictwie	2	nd**
Odnawialne źródła energii	2	nd**
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	4	nd**
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1	nd**
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	1	nd**
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	15	nd**
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	1	nd**
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	2	nd**
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	4	nd**
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	1	nd**
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	9	nd**
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	1	nd**
Rolnictwo ekologiczne	1	nd**
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	1	nd**
Suma:	45	nd**
podsumowania LGD - opracowania		
Ochrona środowiska w rolnictwie	2	nd**
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	1	nd**
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1	nd**
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	3	nd**

Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1	nd**
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	3	nd**
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	3	nd**
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	19	nd**
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	2	nd**
Suma:	35	nd**
porady		
Dokształcanie kadr własnych	1613	1613
Suma:	1613	1613
porady doradcze w Gospodarstwach Demonstracyjnych		
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	400	400
Suma:	400	400
relacje on-line		
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	1	1000
Suma:	1	1000
Stoiska informacyjne		
Odnawialne źródła energii	3	30
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	1	100
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	7	500
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1	100
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	1	400
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	1	100
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	2	130
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	7	615
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	1	20
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	1	60
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	1	10
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	3	60
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	2	110
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	1	12
Suma:	32	2247
Ulotki		
Ochrona środowiska w rolnictwie	1	nd**
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	3	nd**
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	2	nd**

Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	2	nd**
Współpraca ze środowiskami rolniczymi	1	nd**
Suma:	9	nd**
EPSU		
informacje i komunikaty drogą e-mailową***	160 000	160 000
Suma:	160 000	160 000
Suma:	164 372	165 260

** nd – nie dotyczy

*** informacje przekazywane drogą e-mailową do klientów WODR w Poznaniu z zakresu tematyki z Priorytetów I, II oraz III

Tab.23. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r. zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 3 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
porady		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	2767	2767
Suma:	2767	2767
praktyki		
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	1	41
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	1	10
Suma:	2	51
Suma:	2769	2818

Tab.24. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r. zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 4 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
porady		
Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	16113	16113
Suma:	16113	16113
Suma:	16113	16113

Działalność WODR w Poznaniu opiera się również na realizacji zadań związanych z doksztalaniem kadry doradczej. Doradcy uczestniczą cyklicznie w szkoleniach stacjonarnych, internetowych, jak również wyjazdach studyjnych, celem pogłębienia wiedzy

z danego zakresu oraz poszerzaniu wiedzy na temat aktualnej sytuacji w rolnictwie oraz na obszarach wiejskich.

Zestawienie metod dotyczących dokształcania kadry zaplanowanych zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 4 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego przedstawiono poniżej.

Szkolenia dla doradców WODR w Poznaniu	Liczba zaplanowanych form zadania
szkolenia - CDR	
Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	1
Suma:	1
Suma:	1

Tab.25. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r. zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 5 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
ankiety agrobazar		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	451	nd**
Suma:	451	nd**
ceny materiału siewnego i środków ochrony roślin		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	241	nd**
Suma:	241	nd**
informacja na temat rynku nawozów w Województwie Wielkopolskim		
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	451	nd**
Suma:	451	nd**
meldunki trzodowe		
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	990	nd**
Suma:	990	nd**
meldunki żniwne		
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1605	nd**
Suma:	1605	nd**
monitoringi cen (tygodniowe)		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	3969	nd**
Suma:	3969	nd**
notowania cen (miesięczne)		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	1453	nd**
Suma:	1453	nd**
notowania cen targowiskowych (dla ZSRIR)		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie	866	nd**

zarządzania gospodarstwem rolnym		
Suma:	866	nd**
notowania cen usług mechanizacyjnych		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	152	nd**
Suma:	152	nd**
porady		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	9420	9420
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	3485	3485
Suma:	12905	12905
Suma:	23461	12905

** nd – nie dotyczy

Działalność WODR w Poznaniu opiera się również na realizacji zadań związanych z doszkadzaniem kadry doradczej. Doradcy uczestniczą cyklicznie w szkoleniach stacjonarnych, internetowych, jak również wyjazdach studyjnych, celem pogłębienia wiedzy z danego zakresu oraz poszerzaniu wiedzy na temat aktualnej sytuacji w rolnictwie oraz na obszarach wiejskich.

Zestawienie metod dotyczących doszkadzania kadry zaplanowanych zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 5 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego przedstawiono poniżej.

Szkolenia dla doradców WODR w Poznaniu	Liczba zaplanowanych form zadania
doszkadzanie kadry - e-learning	
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	10
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	4
Suma:	14
doszkadzanie kadry - stacjonarne	
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	22
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	53
Suma:	75
Masowe formy – doszkadzanie	
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	1
Suma:	1
narady z pracownikami	
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	24
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	4
Suma:	28
Suma:	118

Tab.26. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r. zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 7 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
Demonstracje		
Ochrona środowiska w rolnictwie	10	10
Odnawialne źródła energii	1	1
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	15	68
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	18	21
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	12	44
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	27	159
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	16	25
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	2	20
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	11	46
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	11	7
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	12	507
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	67	326
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	13	40
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	2	3
Suma:	217	1277
Konkursy		
Ochrona środowiska w rolnictwie	1	50
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	2	20
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	2	11
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1	10
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	2	150
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	3	50
Suma:	11	291
lokalne grupy dyskusyjne		
Ochrona środowiska w rolnictwie	11	54
Odnawialne źródła energii	4	30
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	8	80
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	8	82
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	22	135
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia	4	5

kosztów i zwiększenia jakości		
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	16	136
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	12	175
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	1	5
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	105	1285
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	9	85
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	1	5
Suma:	201	2077
masowe formy		
Ochrona środowiska w rolnictwie	5	200
Odnawialne źródła energii	6	23200
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	3	1
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	1	80
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	2	225
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	7	590
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	1	100
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	1	2000
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	1	10000
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	4	10080
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	19	10785
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	1	40
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	1	10000
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	2	20000
Suma:	54	87301
Pokazy		
Ochrona środowiska w rolnictwie	41	1591
Odnawialne źródła energii	4	40
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	17	146
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	16	190
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	15	301
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	23	256
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	16	143
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	2	20
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	12	63
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	12	176

Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	14	443
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	64	797
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	13	139
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	2	25
Suma:	251	4330
porady		
Odnawialne źródła energii	1745	1745
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	2229	2229
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	1936	1936
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	2439	2439
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	4441	4441
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	2778	2778
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	556	556
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	2281	2281
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	1520	1520
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	6869	6869
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	1883	1883
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	879	879
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	778	778
Suma:	30334	30334
Suma:	31068	125610

Działalność WODR w Poznaniu opiera się również na realizacji zadań związanych z doszkadzaniem kadry doradczej. Doradcy uczestniczą cyklicznie w szkoleniach stacjonarnych, internetowych, jak również wyjazdach studyjnych, celem pogłębienia wiedzy z danego zakresu oraz poszerzaniu wiedzy na temat aktualnej sytuacji w rolnictwie oraz na obszarach wiejskich.

Zestawienie metod dotyczących doszkadzania kadry zaplanowanych zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 7 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego przedstawiono poniżej.

Szkolenia dla doradców WODR w Poznaniu	Liczba zaplanowanych form zadania
doszkadzanie kadry - e-learning	
Ochrona środowiska w rolnictwie	6
Odnawialne źródła energii	2
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	4
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	2
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	2

Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	2
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	2
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	2
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	4
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	2
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	3
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	2
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	1
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	2
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	1
Suma:	37
dokształcanie kadry - stacjonarne	
Ochrona środowiska w rolnictwie	15
Odnawialne źródła energii	3
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	7
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	4
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	3
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	4
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	2
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	4
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	6
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	8
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	4
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	4
Suma:	64
dokształcanie kadry - wyjazdy studyjne	
Ochrona środowiska w rolnictwie	3
Odnawialne źródła energii	1
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	1
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	1
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	4
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	2
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	1
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	4
Suma:	17
Masowe formy – dokształcanie	
Ochrona środowiska w rolnictwie	2
Odnawialne źródła energii	16
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	3
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	1
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	11

Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	4
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	1
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	1
Wykorzystanie gospodarstw demonstracyjnych w transferze innowacji z nauki do praktyki rolniczej	1
Suma:	40
szkolenia - CDR	
Ochrona środowiska w rolnictwie	14
Odnawialne źródła energii	1
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	1
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	2
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	1
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	6
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	7
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	1
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	10
Suma:	43
szkolenia zewnętrzne - poza CDR	
Odnawialne źródła energii	4
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	2
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	2
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	2
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	9
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	1
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	7
Upowszechnienie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt, obowiązków wynikających z tych przepisów i kształtowania właściwych postaw	4
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	1
Wzrost efektywności wykorzystania potencjału gospodarstw rolnych poprzez zalesienia	1
Suma:	33
Wykłady specjalisty – stażyści	
Odnawialne źródła energii	3
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	8
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	8
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	3
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	2
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	11
Suma:	35
narady z pracownikami	
Ochrona środowiska w rolnictwie	4
Odnawialne źródła energii	4
Optymalizacja produkcji mleka i wołowiny z uwzględnieniem ochrony środowiska i spełnienia zasad wzajemnej zgodności wzajemnej zgodności	3
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i	4

zwiększenia jakości	
Poprawa efektywności produkcji roślin oleistych i bobowatych w aspekcie obniżenia kosztów	4
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	4
Poprawa jakości i opłacalności produkcji żywca wieprzowego	4
Poprawa opłacalności produkcji pasiecznej	2
Poprawa stanu technicznego pomieszczeń inwentarskich	4
Produkcja warzyw i owoców wysokiej jakości	4
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	4
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	1
Racjonalna gospodarka na użytkach zielonych	4
Wspieranie zespołowych form gospodarowania w województwie wielkopolskim	4
Suma:	50
Suma:	319

Tab.27. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r. zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 8 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
Demonstracje		
Rolnictwo ekologiczne	6	6
Suma:	6	6
Konkursy		
Rolnictwo ekologiczne	2	4
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	8	181
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	8	153
Suma:	18	338
lokalne grupy dyskusyjne		
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	4	120
Suma:	4	120
masowe formy		
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	4	95
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	2	12
Suma:	6	107
Pokazy		
Rolnictwo ekologiczne	1	10
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	11	195
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	2	30

Suma:	14	235
porady		
Rolnictwo ekologiczne	1683	1683
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	2675	2675
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	1734	1734
Suma:	6092	6092
Wdrożeń innowacji		
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	1	30
Suma:	1	30
Suma:	6141	6928

Działalność WODR w Poznaniu opiera się również na realizacji zadań związanych z doszkadzaniem kadry doradczej. Doradcy uczestniczą cyklicznie w szkoleniach stacjonarnych, internetowych, jak również wyjazdach studyjnych, celem pogłębienia wiedzy z danego zakresu oraz poszerzaniu wiedzy na temat aktualnej sytuacji w rolnictwie oraz na obszarach wiejskich.

Zestawienie metod dotyczących doszkadzania kadry zaplanowanych zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 8 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego przedstawiono poniżej.

Szkolenia dla doradców WODR w Poznaniu	Liczba zaplanowanych form zadania
doszkadzanie kadry - e-learning	
Rolnictwo ekologiczne	2
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	2
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	2
Suma:	6
doszkadzanie kadry - stacjonarne	
Rolnictwo ekologiczne	3
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	6
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	3
Suma:	12
doszkadzanie kadry - wyjazdy studyjne	
Rolnictwo ekologiczne	1
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	1
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	1
Suma:	3
Masowe formy – doszkadzanie	
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	7

Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	2
Suma:	9
narady z pracownikami	
Rolnictwo ekologiczne	4
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	4
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	4
Suma:	12
szkolenia - CDR	
Rolnictwo ekologiczne	19
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	5
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	1
Suma:	25
szkolenia zewnętrzne - poza CDR	
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	4
Suma:	4
Wykłady specjalisty – stażyści	
Wspieranie rozwoju i właściwego funkcjonowania wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego żywienia i profilaktyki zdrowotnej rodziny	6
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	3
Suma:	9
Suma:	80

Tab.28. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r. zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 9 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
Demonstracje		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	6	6
Suma:	6	6
Konkursy		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	10	66
Suma:	10	66
lokalne grupy dyskusyjne		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	2	20
Suma:	2	20
masowe formy		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	7	10203
Suma:	7	10203
Pokazy		

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	1	35
Suma:	1	35
Suma:	26	10330

Działalność WODR w Poznaniu opiera się również na realizacji zadań związanych z doształcaniem kadry doradczej. Doradcy uczestniczą cyklicznie w szkoleniach stacjonarnych, internetowych, jak również wyjazdach studyjnych, celem pogłębienia wiedzy z danego zakresu oraz poszerzaniu wiedzy na temat aktualnej sytuacji w rolnictwie oraz na obszarach wiejskich.

Zestawienie metod dotyczących doształcania kadry zaplanowanych zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 9 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego przedstawiono poniżej.

Szkolenia dla doradców WODR w Poznaniu	Liczba zaplanowanych form zadania
doształcanie kadry - e-learning	
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	6
Suma:	6
doształcanie kadry - stacjonarne	
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	12
Suma:	12
Masowe formy – doształcanie	
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	10
Suma:	10
narady z pracownikami	
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	4
Suma:	4
szkolenia - CDR	
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	16
Suma:	16
szkolenia zewnętrzne - poza CDR	
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	15
Suma:	15
Suma:	63

Tab.29. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r. zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 10 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
porady		
Ochrona środowiska w rolnictwie	6463	6463
Suma:	6463	6463
Suma:	6463	6463

Tab.30. Zestawienie liczby metod zaplanowanych w WODR w Poznaniu na 2016r. zgodnie z Art. 4 ust 2 pkt 11 z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Metoda doradcza	Liczba zaplanowanych usług	Liczba zaplanowanych odbiorców
analizy jednostkowe kosztów produkcji		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	641	nd**
Suma:	641	nd**
działania ekonomiczne w Gospodarstwie Demonstracyjnym		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	133	nd**
Suma:	133	nd**
działania prośrodowiskowe w Gospodarstwie Demonstracyjnym		
Ochrona środowiska w rolnictwie	90	nd**
Suma:	90	nd**
kalkulacje rolnicze		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	220	nd**
Suma:	220	nd**
komisje klęskowe		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	455	nd**
Suma:	455	nd**
koniunktura w rolnictwie		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	671	nd**
Suma:	671	nd**
lista zalecanych odmian		
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	71	nd**
Suma:	71	nd**
metodyki IP		
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	20	nd**
Suma:	20	nd**
monitoring agroturystyczny		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	119	nd**
Suma:	119	nd**

monitoringi fitosanitarne		
Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	166	nd**
Suma:	166	nd**
oceny ekonomiczne gospodarstw		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	59	47
Upowszechnianie rachunkowości rolnej w konwencji zarządczej opartej na metodologii zastosowanej przez system Polski FADN	151	200
Suma:	210	247
oceny przezimowania upraw		
Poprawa efektywności produkcji zbóż w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	273	nd**
Suma:	273	nd**
plony i ceny (komisja kłęskowa)		
Podnoszenie wiedzy ekonomicznej rolników w zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym	52	nd**
Suma:	52	nd**
próbne wykopki ziemniaków		
Podnoszenie efektywności produkcji ziemniaków w aspekcie obniżenia kosztów i zwiększenia jakości	218	nd**
Suma:	218	nd**
udział w pracach Kapituły Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarnego		
Zachowanie dziedzictwa kulturowego Wielkopolski ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulinarnego	8	nd**
Suma:	8	nd**
udział w pracach Krajowej Sieci Zagród Edukacyjnych		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym przetwórstwa i agroturystyki na obszarach wiejskich Wielkopolski	10	nd**
Suma:	10	nd**
udział w Wielkopolskim Zespole Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego		
Propagowanie odmian roślin uprawnych z Listy Odmian Zalecanych (LOZ)	2	nd**
Suma:	2	nd**
udział w zespole Rady Gospodarki Wodnej RZGW we Wrocławiu		
Ochrona środowiska w rolnictwie	5	nd**
Suma:	5	nd**
Suma:	3364	247

** nd – nie dotyczy

Art.4 ust.2pkt1 Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Zakres terytorialny działalności Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu obejmuje obszar całego województwa wielkopolskiego. Doradcy WODR w Poznaniu prowadzą szkolenia dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich za pomocą nast. metod doradczych: wykładów oraz wykładów specjalisty, seminariów, konferencji, oraz wyjazdów studyjnych.

Corocznie przeprowadzane jest również badanie potrzeb doradczych wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich biorących udział w wykładach specjalisty, które dają odpowiedź na temat aktualnych potrzeb w rolnictwie i pozwala na bieżące dostosowywanie oferty szkoleniowej Ośrodka do wymagań klientów.

Art.4 ust.2 pkt2 Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Działalność informacyjna polega na udostępnianiu informacji odpowiadającej potrzebom rolników, które następnie wykorzystywane są przez nich w celu poprawy efektywności funkcjonowania gospodarstwa. Przedmiotowe zadanie realizowane jest za pośrednictwem takich metod doradczych jak, m. In. artykuł, broszura, ulotka, porady, wszelkie opracowania realizowane przez pracowników Ośrodka, a także poprzez uczestnictwo doradców Ośrodka na stoiskach informacyjne podczas imprez masowych oraz relacja on-line udostępniana podczas imprez masowych.

Tematyka udzielanych porad jest bardzo szeroka i corocznie dostosowywana do rosnących wymagań stawianych przez klientów Ośrodka. W działalności informacyjnej WODR w Poznaniu wykorzystuje stronę internetową, która jest ważnym narzędziem udostępniania informacji rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich. Jest ona aktualizowana na bieżąco pod kątem nowości dotyczących rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. W ramach strony funkcjonuje także specjalistyczna baza informacyjna, która tworzona jest systematycznie przez specjalistów WODR w Poznaniu oraz podstrony zespołów doradczych w powiatach.

Art.4 ust.2 pkt3 Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W 2016 roku pracownicy WODR w Poznaniu będą udzielali pomocy rolnikom oraz mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie nabywania, jak również uzupełniania przez nich formalnych kwalifikacji zawodowych potwierdzonych uzyskaniem tytułu zawodowego w zawodach, które przydatne są w prowadzeniu działalności rolniczej.

Od 2014 roku Ośrodek współpracuje z Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu w zakresie organizowania praktyk studenckich dla studentów z wydziału Ogrodniczego kierunku Medycyna Roślin. Podczas praktyk studenci nabywają praktyczne doświadczenie, jak również pogłębiają wiedzę i nabywają umiejętności zawodowe.

Dodatkowo udzielane będą przez doradców Ośrodka porady, których celem jest przekazanie informacji na temat podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Art.4 ust.2 pkt4 Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.

Priorytetem w pracy doradczej na 2016 rok w dalszej mierze będzie realizacja zadań, mających na celu pomoc rolnikom oraz mieszkańcom obszarów wiejskich w efektywnym wykorzystaniu środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej. Szczególny nacisk położony zostanie na uzyskiwanie wsparcia w ramach działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pracownicy Ośrodka przekazują rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich aktualną wiedzę na temat bieżących możliwości wsparcia finansowego zarówno ze środków unijnych jak i krajowych.

Pomoc pracowników Ośrodka polega na konsultacji problemu z rolnikiem. Konsultacje obejmujące powyższe zadanie prowadzone jest w formie porad indywidualnych, które ewidencjonowane są w systemie elektronicznym. Tematyka udzielanych porad jest bardzo szeroka i corocznie dostosowywana do rosnących wymagań stawianych przez klientów Ośrodka.

Art.4 ust.2 pkt5 Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie.

Realizacja powyższego zadania znajduje odzwierciedlenie w wykonywaniu przez pracowników WODR w Poznaniu takich metod doradczych jak np.: meldunki żniwne i trzodowe, szacunki plonów, monitoringi oraz notowania cen oraz ankiety rynkowe.

W 2016 roku prowadzone będą badania cen na targowiskach i cen środków produkcji rolnej. Informacja rynkowa jest częścią systemu informacji rolniczej, wykorzystywanej przez uczestników rynku i kreatorów polityki rolnej. System powinien sprzyjać także poprawie efektywności funkcjonowania mechanizmu rynkowego i umożliwić zaopatrzenie po niższych cenach, zapewniając jednocześnie wyższe dochody rolników. Podstawą systemu jest zbieranie, gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie informacji niezbędnych do podejmowania racjonalnych decyzji w zarządzaniu gospodarstwem rolnym.

Art.4 ust.2 pkt7 Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

WODR w Poznaniu w ramach upowszechniania metod produkcji rolniczej prowadzi poletka doświadczalne zlokalizowane w centrach edukacyjnych w ramach których założona została kolekcja odmian roślin z Listy Odmian Zalecanych.

Ośrodek prowadzi również unikatową w skali kraju sieć gospodarstw demonstracyjnych, reprezentujących najwyższy poziom produkcji rolniczej oraz będące miejscem realizacji wielu metod doradczych takich jak m. in: demonstracje, pokazy, które ułatwiają transfer wiedzy z nauki rolniczej do praktyki.

W ramach upowszechniania metod produkcji rolniczej wykorzystywane są także stacje meteorologiczne, będące cennym źródłem danych dla programów komputerowych wykorzystywanych w systemach decyzyjnych w rolnictwie, a przede wszystkim w programie NegFry stosowanym w ochronie ziemniaków przed zarazą ziemniaka.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego podejmuje wiele działań zmierzających do promowania postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej oraz poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych. Pracownicy Ośrodka w ramach tego zadania

realizują m.in. metody doradcze pokazy, demonstracje, konkursy, masowe formy oraz lokalne grupy dyskusyjne oraz wdrożenie innowacji.

Art.4 ust.2 pkt8 Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego.

WODR w Poznaniu aktywnie włącza się w realizację działań zmierzających do uświadomienia mieszkańcom obszarów wiejskich Wielkopolski znaczenia zachowania dziedzictwa kulturowego dla dalszego rozwoju tych obszarów oraz budowania poczucia własnej wartości i tożsamości. Dodatkowo Ośrodek podejmuje założenia wprowadzania ekologicznego stylu życia na terenach wiejskich.

Pracownicy Ośrodka realizując przedmiotowe zadanie opierają się m.in. na metodach doradczych: pokazy, demonstracje, konkursy, masowe formy, LGD oraz porady.

Art.4 ust.2 pkt9 Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

Celem zadania jest popularyzacja indywidualnej przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszarów wiejskich Wielkopolski oraz ułatwianie różnicowania działalności, zakładania nowych małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy na wsi.

Pracownicy Ośrodka realizują m.in. pokazy, demonstracje, konkursy, masowe formy, lokalną grupę dyskusyjną. Ponadto pracownicy Ośrodka upowszechniają idee turystyki i agroturystyki jako dobrego dodatkowego źródła dochodu w gospodarstwie rolnym poprzez współpracę ze stowarzyszeniami agroturystycznymi z terenu wielkopolski.

Art.4 ust.2 pkt10 Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Promowane będą działania zaproponowane w ramach PROW na lata 2014-2020, w tym przede wszystkim działania rolnośrodowiskowo – klimatyczne, jak również działania związane z Dyrektywą Azotanową dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych,. Działania tego typu są

jednym z istotnych przedsięwzięć w systemie ochrony przyrody i krajobrazu oraz zrównoważonego rolnictwa na obszarach wiejskich, kierowanym bezpośrednio do gospodarstw rolnych. Realizacja działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych ma spowodować, w niedługiej perspektywie czasowej, wzrost bioróżnorodności, zmniejszenie odpływu biogenów z pól do wód gruntowych, ograniczenie erozji gleb oraz ekstensyfikację produkcji na cennych przyrodniczo trwałych użytkach zielonych, jak i zwiększenie dbałości o zachowanie siedlisk roślin i zwierząt, przede wszystkim w ramach sieci Natura 2000.

WODR w Poznaniu współpracuje w ramach powyższego zadania m.in. z: Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska, Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Poznaniu i Wrocławiu, Instytutem Ochrony Roślin w Poznaniu.

Pracownicy Ośrodka realizują zadanie poprzez udzielanie porad rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich.

Art.4 ust.2 pkt11 Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.

Przedmiotowy punkt Ustawy realizowany będzie w ramach zadania związanego z analizą przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych. Zadanie to opierać się będzie m.in. na analizie ankiet (przeprowadzanych od 2010 roku) dotyczących wpływu pozyskanych środków pomocowych na funkcjonowanie gospodarstw.

Upowszechnianie wyników analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych wiąże się z realizacją działalności informacyjnej, która polega na dostarczaniu klientowi niezbędnej wiedzy na temat określonego zagadnienia. Pozyskana przez rolnika w ten sposób wiedza jest podstawą do racjonalnego, efektywnego i skutecznego podejmowania decyzji zmierzających do minimalizowania ryzyka prowadzonej działalności.

W ramach upowszechniania wyników Ośrodek wykorzystuje opracowania instytucji naukowych w kontaktach z rolnikami. Na działalność informacyjną składają się między innymi takie działania jak publikowanie informacji i artykułów na stronie internetowej, prowadzenie bazy danych.

3.17 Działalność odpłatna WODR w Poznaniu w ujęciu ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

W ramach ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego Ośrodek prowadzi również działalność odpłatną do której zalicza się:

Art. 4ust.4 pkt 1 ppkt c) kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej

Szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie, zgodnie z art. 67 oraz art. 69 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2013 r. poz. 455) mogą być przeprowadzone tylko przez jednostki organizacyjne wpisane do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie przeprowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin. Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu decyzją Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu Nr 30/64/16436 z dnia 27.05.2010 r. uzyskał upoważnienie do prowadzenia szkoleń w przedmiotowym zakresie.

Szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie organizowane przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, każdego roku cieszą się bardzo dużą frekwencją wśród rolników Województwa Wielkopolskiego, a także powiatów ościennych województwa. Spowodowane jest to wysoką pozycją Ośrodka, jako jednostki szkoleniowej, a także zaufaniem jakim cieszy się Ośrodek wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Art. 4ust. 4 pkt 1ppkt d) działalność wydawnicza i poligraficzna, laboratoryjna, hotelarska i gastronomiczna

Główną pozycją wydawniczą w 2016 roku będzie miesięcznik „Poradnik Gospodarski” w nakładzie 2000 egzemplarzy/miesięcznie. Na jego łamach publikowane będą artykuły, informacje, komunikaty i inne formy dziennikarskie w zakresie ekologii, technologii, ekonomii oraz ochrony środowiska. Ośrodek, aby sprostać wymaganiom

i oczekiwaniom czytelników zamawia artykuły u pracowników wyższych uczelni, instytutów badawczych i naukowych, a także agencji rządowych.

WODR w Poznaniu prowadzi działalność hotelarską i gastronomiczną za pośrednictwem Centrum Edukacyjno-Wystawowego w Marszewie, Centrum Wystawowo-Szkoleniowego Sielinko i Centrum Wystawowo-Edukacyjnego w Gołaszynie.

Art. 4 ust. 4 pkt 1 ppkt e) gospodarka pasieczna

Pasieka WODR Poznań, Centrum Wystawowo-Szkoleniowego w Sielinku liczy 40 rodzin pszczelich. Pasieka spełnia rolę szkoleniową, hodowlaną oraz produkcyjną. W części produkcyjnej pasieki prowadzona jest gospodarka pasieczna, zmierzająca do pozyskiwania wysokiej jakości produktów pszczelich – głównie miodu.

Art.4 ust. 4pkt 3 organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno-spożywczego

WODR w Poznaniu w 2016 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, planuje aktywnie uczestniczyć w organizacji imprez o zasięgu lokalnym, regionalnym i krajowym np. w dożynkach gminnych, powiatowych czy wojewódzkich imprezach rolniczych (szczegółowy wykaz imprez organizowanych przez WODR znajduje się w tabeli 1 na stronie 73).

Art. 4 ust.4 pkt 4

- a) opracowania oceny możliwości inwestycyjnych gospodarstw rolnych,
- b) analizy i opracowania ekonomiczne, finansowe i technologiczne,
- c) oceny użyteczności maszyn rolniczych,
- d) plany nawozowe lub plany przechowalnictwa nawozów naturalnych,
- e) plany rolno-środowiskowe,
- f) plany przestawienia gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi lub plany produkcji w gospodarstwach ekologicznych.

WODR w Poznaniu planuje podobnie jak w latach ubiegłych prowadzenie działalności komercyjnej w zakresie sporządzania różnego rodzaju wniosków o płatność.

Szczegółowy wykaz usług komercyjnych w zakresie sporządzania wyżej wymienionej dokumentacji znajduje się w cenniku WODR w Poznaniu.

Art.4 ust.4 pkt5wypelnianie wniosków lub innych dokumentów niezbędnych do Ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

WODR w Poznaniu planuje podobnie jak w latach ubiegłych prowadzenie działalności komercyjnej w zakresie sporządzania różnego rodzaju wniosków o płatność. Szczegółowy wykaz usług komercyjnych w zakresie sporządzania wyżej wymienionej dokumentacji znajduje się w cenniku WODR w Poznaniu.

4. Współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz obszarów wiejskich i rolnictwa

Realizacja zadań statutowych jest związana ze współpracą z wieloma organizacjami i instytucjami naukowymi, dydaktycznymi oraz państwowymi i prywatnymi działającymi na rzecz wsi i rolnictwa. Dzięki współpracy z administracją rządową i samorządową oraz związkami i organizacjami zawodowymi rolników możliwa jest realizacja powierzonych zadań.

4.1 Współpraca z Samorządem Województwa Wielkopolskiego

Współpraca między Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, a Samorządem Województwa Wielkopolskiego dotyczy wspólnego działania w zakresie strategii rozwoju województwa oraz opiniowania najważniejszych spraw dotyczących problemów wsi i rolnictwa. Współpraca z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego, a w szczególności z Departamentem Rolnictwa i Rozwoju Wsi polega na wspólnych działaniach w zakresie przekazywania przez WODR danych dotyczących sytuacji rolnictwa, w tym rynków rolnych oraz analiz i opracowań tematycznych, upowszechniania dorobku rolnictwa i walorów regionu oraz dziedzictwa

kulturowego poprzez udział doradców w organizacji konkursów: „Wielkopolski Rolnik Roku”, „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”, „Konkurs na najlepszy obiekt turystyki na obszarach wiejskich w Wielkopolsce” oraz w Kapitulę nadającej certyfikat przynależności do „Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarnego”.

Z inicjatywy Departamentu w roku w roku 2016 doradcy Ośrodka będą aktywnie podejmowali następującą tematykę: „Rentowność oraz poprawa konkurencyjności w obszarze produkcji przetwórstwa mleka ze wskazaniem środków finansowych wspierających ten proces w Programie PROW 2014-2020”; „Poprawa funkcjonowania sektora trzody chlewnej z wykorzystaniem środków finansowych z Programu PROW 2014-2020 w zakresie wsparcia inwestycji w gospodarstwach rolnych”; „Nowoczesne zasady w zakresie upraw łagodzące skutki niedoboru wody w czasie wegetacji”.

Ponadto WODR w Poznaniu współpracuje z Departamentem Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w zakresie promocji i wdrażania programu rozwoju obszarów wiejskich. Współpraca z Wielkopolskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych obejmuje zagadnienia poprawy stosunków wodnych w rolnictwie. Przedstawiciele Departamentu Urzędu Marszałkowskiego będą uczestniczyć w naradach kadry kierowniczej WODR w Poznaniu. Współpraca z samorządem Województwa Wielkopolskiego dotyczyć będzie również udziału w imprezach masowych organizowanych przez WODR w Poznaniu.

Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi organizuje wspólnie z WODR w Poznaniu Wielkopolskie Dni Energii 2016 – Impreza nawiązująca tematyką do Europejskiego Tygodnia Zrównoważonej Energii, który organizowany jest w Brukseli. Organizacja wyżej wymienionego wydarzenia będzie spójna z ideą stosowania odnawialnych źródeł energii oraz efektywnością energetyczną wpływającą na rozwój gospodarki niskoemisyjnej Regionu.

Od 2014 r. WODR we współpracy z Departamentem Rolnictwa i Rozwoju Wsi realizuje zadania w zakresie upowszechniania wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt.

WODR w Poznaniu w 2016 roku sporządzi i wyda opracowanie nt. „Stanu rolnictwa i obszarów wiejskich w 2015r.”

4.2 Współpraca z samorządem terytorialnym gmin i powiatów

Współpraca obejmuje m.in. wspólne działanie w zakresie realizacji strategii rozwoju gmin i powiatów. Doradcy uczestnicząc w sesjach rad powiatowych i gminnych omawiają

problemy i zagadnienia dotyczące rolnictwa. Pracownicy angażują się w prace komisji konkursowych w ramach konkursów organizowanych przez Urzędy Gmin i Starostwa Powiatowe, uczestniczą w sesjach i posiedzeniach komisji rolnictwa. Zaangażowanie doradców dotyczy także wyceny strat wynikających z zaistniałych klęsk żywiołowych.

Samorządy wspomagają WODR w Poznaniu w zakresie realizacji wybranych zadań doradczych, współdziałając w organizacji imprez okolicznościowych i kulturalnych.

Współpraca Ośrodka z samorządami ma służyć rozwojowi obszarów wiejskich poprzez zwiększenie rozpoznawalności i atrakcyjności danego regionu. WODR jako podmiot powołany do wspierania rozwoju obszarów wiejskich wykorzystuje swój potencjał oraz wiedzę do realizacji określonych usług promocyjnych.

4.3 Współpraca z Wielkopolską Izłą Rolniczą

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu ściśle współpracuje z samorządem rolniczym. Celem tej współpracy jest ustalenie i realizacja wspólnych działań oraz wymiana informacji, doświadczeń dotyczących aktualnych potrzeb i problemów środowiska rolniczego. Planowane współdziałanie pomiędzy instytucjami dotyczyć będzie, m.in. pozyskiwania funduszy unijnych dotyczących szkoleń, zagadnień związanych z sytuacją wsi i rolnictwa, analizą kosztów produkcji, działania na rzecz tworzenia grup producenckich, czy rynków zbytu. Współpraca będzie polegała na wspólnej realizacji wykładów dla rolników, doradców i pracowników Izby oraz wyjazdów studyjnych oraz współorganizacji imprez masowych.

Współpraca Ośrodka z Wielkopolską Izłą Rolniczą przejawia się również we wspólnym przygotowywaniu materiałów merytorycznych do miesięczników: „Poradnik Gospodarski” oraz „Siewca”.

4.4 Współpraca z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwem Środowiska

Pozyskiwanie aktualnych informacji związanych z prawodawstwem, aktualną polityką państwa w obszarze wsi i rolnictwa oraz zasad wspierania gospodarstw rolnych i obszarów wiejskich to główne zagadnienia dotyczące współpracy WODR w Poznaniu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Współpraca z Ministerstwem Środowiska obejmuje pozyskiwanie informacji dotyczących prawa, zarówno w zakresie zapobiegania, jak i ograniczania zanieczyszczeń w gospodarstwach rolnych i na obszarach wiejskich. Bezpośrednio WODR w Poznaniu współpracuje w zakresie podawania danych o poziomie cen artykułów rolno-spożywczych w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej.

W 2016 roku WODR w Poznaniu będzie ubiegał się o realizację Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. Po podpisaniu umowy przewiduje się realizację komponentów pomocy technicznej we wszystkich programach operacyjnych zorientowanych na wsparcie poszczególnych programów:

- 112. Ułatwianie startu młodym rolnikom;
- 121. Modernizacja gospodarstw rolnych;
- 126. Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych;
- 142. Grupy producentów rolnych;
- 211, 212. Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- 214. Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe);
- 221, 223. Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne;
- 311. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;
- 312. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.

Wsparcie Zespołu obejmować będzie pomoc wnioskodawcom i beneficjentom w zakresie:

- prawidłowości dokumentowania i rozliczania poniesionych przez beneficjentów kosztów,
- prawidłowości dokumentowania realizacji operacji,
- wniosków w sprawie zmian umów o przyznanie pomocy,
- przygotowywania odpowiedzi na pisma otrzymywane przez wnioskodawców lub beneficjentów z Agencji w ramach postępowania w sprawie przyznania pomocy oraz postępowania o wypłatę pomocy, w tym przygotowywania środków zaskarżenia,
- przygotowywania odpowiedzi lub zastrzeżeń do protokołów (raportów) z kontroli u wnioskodawców i beneficjentów,
- spraw dotyczących zwrotu pomocy finansowej oraz zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków.

4.5 Współpraca z Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim

Współpraca z Wydziałem Infrastruktury i Środowiska Urzędu Wojewódzkiego polega na działaniach w zakresie realizacji zadań zleconych przez administrację rządową, a także przekazywaniu informacji i opracowań (m.in. przebieg prac w rolnictwie, kalkulacja kosztów jednostkowych określonych kierunków produkcji rolnej). Doradcy Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu biorą udział w pracach komisji ds. klęsk żywiołowych, w naradach i szkoleniach. W zakresie ograniczenia zagrożeń epidemiologicznych WODR w Poznaniu współpracuje także z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Województwa Wielkopolskiego

4.6 Współpraca z innymi instytucjami pracującymi na rzecz wsi i rolnictwa

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Oddział Regionalny w Poznaniu –współpraca obejmować będzie m.in. przekazywanie informacji o kierunkach działalności ARiMR, pomocy w przygotowaniu wniosków i biznesplanów dla rolników ubiegających się o dotację w ramach programów PROW 2014-2020.

Agencja Rynku Rolnego, Oddział Terenowy w Poznaniu – współpraca dotyczyć będzie pozyskiwania informacji rynkowych oraz informacji o systemach kwotowania produkcji, programach pomocowych finansowanych ze środków krajowych i unijnych, czy też dopłatach do materiału siewnego.

Wsparcie organizacyjne konkursu Najlepsze gospodarstwo ekologiczne w Wielkopolsce.

Agencja Nieruchomości Rolnych – współpraca w zakresie przekazywania informacji o aktualnej sytuacji w obrocie ziemią.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu – współpraca dotyczyć będzie organizacji kursów z zakresu stosowania środków ochrony roślin dla rolników wykonujących zabiegi ochrony roślin sprzętem naziemnym oraz pozyskiwania bieżących informacji, zaleceń i najnowszych przepisów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnej ochrony roślin i produkcji integrowanej. Współpraca dotyczyć będzie podejmowanych działań w zakresie integrowanej ochrony roślin.

Bardzo istotną będzie współpraca z Ośrodkiem w zakresie *Internetowego systemu sygnalizacji agrofagów oraz monitoringu agrofagów*.

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Poznaniu – współpraca obejmować będzie przekazywanie informacji o stanie zagrożenia podstawowymi jednostkami chorobowymi w obszarze weterynarii.

Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Poznaniu SANEPID – współpraca będzie dotyczyła pozyskiwania informacji związanych z postępowaniem w gospodarstwach rolnych w obliczu zagrożenia epizootycznego. Dodatkowo uzyskiwane będą informacje w zakresie badań wody, gleby i ziemiopłodów z gospodarstw ekologicznych, bezpieczeństwa żywności przy produkcji produktów regionalnych, tradycyjnych oraz żywienia gości w gospodarstwach agroturystycznych.

Okręgowa Stacja Chemiczno Rolnicza w Poznaniu – współpraca będzie obejmować przekazywanie informacji o właściwościach chemicznych gleb na podstawie wykonywanych analiz oraz współdziałanie w ramach oceny stanu środowiska na obszarach szczególnie narażonych.

Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu – współpraca będzie polegać na organizowaniu szkoleń i seminariów dla doradców oraz rolników w zakresie tematyki promocji ekologicznego stylu życia oraz udostępniania materiałów dydaktycznych. A także zaangażowanie się w organizację imprez masowych organizowanych przez Ośrodek oraz ZPKWW.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska – przekazywanie informacji o aktualnym stanie środowiska.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu i Wrocławiu – współpraca będzie polegać na organizowaniu szkoleń i seminariów dla doradców i rolników w zakresie realizacji Dyrektywy Azotanowej oraz na wymianie informacji dotyczących w/w zadań.

Związki Zawodowe Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych m. in. Związek Zawodowy Rolnictwa "Samoobrona" oraz Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność” – w zakresie organizacji szkoleń oraz szukania rozwiązań bieżących problemów mieszkańców wsi i rolników.

Związki branżowe producentów rolnych – wspólne działania będą polegać na organizowaniu wystaw zwierząt oraz wymianie doświadczeń i przekazywaniu informacji.

- Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza w Warszawie, Dział Hodowli i Oceny Drobiu w Poznaniu,

- Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie, Oddział Regionalny w Poznaniu,
- Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego,
- Polski Związek Hodowców i Producentów Gęsi,
- Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS w Poznaniu,
- Regionalny Związek Hodowców Owiec i Kóz w Poznaniu,
- Związek Hodowców Koni Wielkopolskich,
- Związek Kółek i Organizacji Rolniczych,
- Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza.

Polski Związek Pszczelarski – realizacja Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa, współpraca w zakresie realizacji szkoleń i konferencji.

Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Wielkopolskiego

W roku 2016 nawiązana zostanie współpraca w zakresie realizacji na terenie całego województwa pokazów z udziałem jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej na temat: Bezpieczeństwa w gospodarstwie rolnym. Dodatkowo podczas imprez masowych oraz targów organizowanych na terenie Centrów WODR w Poznaniu zorganizowane zostaną Imprezy Strażackie upowszechniające rolę prewencji oraz bezpieczeństwa pracy gospodarstwie rolnym.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Państwowa Inspekcja Pracy – współpraca dotyczyć będzie pozyskiwania informacji w zakresie zasad bezpiecznej pracy w rolnictwie oraz możliwości uczestnictwa w szkoleniach oraz organizacji konkursów.

Urząd Statystyczny w Poznaniu – prowadzenie szacunków roślin uprawnych, spisów kwartalnych i oceny upraw.

Polskie Towarzystwo Agronomiczne – pozyskiwanie informacji w zakresie nauk agronomicznych oraz współpraca w zakresie organizacji szkoleń, wyjazdów szkoleniowych.

Polskie Towarzystwo Ochrony Roślin – współpraca w zakresie organizacji szkoleń i wyjazdów szkoleniowych.

Redakcje radia i telewizji oraz lokalnymi mediami – w zakresie informowania o podejmowanych działaniach na rzecz mieszkańców wsi i rolników, imprezach masowych organizowanych przez WODR, prezentacji gospodarstw rolnych należących do Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych utworzonych w WODR w Poznaniu.

Spółdzielnie – współpraca w zakresie informacji cenowych dotyczących usług rolniczych, wynajem sal na kursy, szkolenia.

- Spółdzielnia „Grupy Wielkopolskie”,
- Spółdzielnie Mleczarskie,
- Spółdzielnie Kótek Rolniczych.

Stowarzyszenia – współpraca ze stowarzyszeniami dotyczyć będzie działań w zakresie organizacji wykładów dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, pokazów, imprez masowych, konkursów i seminariów, konsultacji oraz wymiany doświadczeń oraz propagowania wśród mieszkańców obszarów wiejskich strategii i działań podjętych przez LGD. WODR w Poznaniu współpracuje, m.in. z:

- Stowarzyszenie Księgowych w Polsce Oddział w Poznaniu,
- Stowarzyszenie „Kraina nad Notecią”,
- Agroturystyczne stowarzyszenie Ziemi Ostrzeszowskiej,
- Organizacja Turystyczna Szlak Piastowski,
- Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich w Wielichowie,
- Lider Zielonej Wielkopolski,
- Szamotulskie Stowarzyszenie Agroturystyczne,
- Lokalna Grupa Rybacka „Warta-Notec”,
- Stowarzyszenie „Puszcza Notecka”.
- Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów,
- Wielkopolskie Stowarzyszenie Sołtysów,
- Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich na Rzecz Promocji i Rozwoju Gminy Ślesin,
- Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych Wschodniej Wielkopolski,
- Stowarzyszenie Proekologiczne Ziemi Wielkopolskiej „PROEKO”.

Koła Gospodyń Wiejskich – współpraca dotyczy pomocy w organizacji szkoleń, konkursów oraz masowych imprez – gminnych i powiatowych.

Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego – organizacja wojewódzkiego finału konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo”, popularyzacja wytwarzania produktów regionalnych przez mieszkańców obszarów wiejskich, zwrócenie uwagi na możliwości uzyskania dodatkowego źródła dochodu w gospodarstwie poprzez wytwarzanie produktów lokalnych.

Hodowla Roślin Smolice, Hodowla Roślin Strzelce – współpraca w zakresie doboru najnowszych odmian roślin uprawnych do praktyki rolniczej, szkolenia dla doradców i rolników.

Banki – konsultacje w zakresie wymogów i procedur ubiegania się o kredyty preferencyjne, pozyskiwanie niezbędnych informacji w zakresie kredytowania inwestycji w gospodarstwach rolnych.

BIO-WORLD Sp.o.o. Krajowe Centrum Mikroorganizmów w Bratuszynie - współpraca w zakresie realizacji demonstracji i ekologizacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu ubiega się o możliwość współpracowania z instytucjami pracującymi na rzecz rolnictwa na terenie Wielkopolski.

4.7 Współpraca z placówkami naukowymi i oświatowymi

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Poznaniu, Krakowie i Radomiu – współpraca z Centrum Doradztwa Rolniczego w zakresie szkolenia kadry doradczej Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, wymiany materiałów dydaktyczno – szkoleniowych i informacyjnych.

Dodatkowo Ośrodek angażuje się w realizację zadań zleconych przez CDR, takich jak ankietyzacja, oraz zbieranie danych, a także wykorzystanie doświadczeń w zakresie przetwórstwa produktów rolnych i sprzedaży bezpośredniej.

Uniwersytety Przyrodnicze i Rolnicze – współpraca będzie polegać na pozyskiwaniu informacji dotyczących nowych trendów w rolnictwie oraz na udziale w seminariach, konferencjach organizowanych przez Uniwersytet Przyrodniczy. Ponadto możliwe będzie także przeprowadzanie demonstracji, szkoleń oraz pokazów w biogazowni zlokalizowanej na terenie Rolniczo Ogrodniczego Gospodarstwa Doświadczalnego w Przybrodzie, jak również w Zakładzie Doświadczalnym Technologii Produkcji Pasz i Akwakultury w Muchocinie. Ponadto WODR w Poznaniu będzie udzielał pomocy studentom przy zbieraniu informacji m.in. do prac magisterskich i doktorskich, a także przyjmował chętne osoby na praktyki studenckie.

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu – współpraca będzie polegać na uczestnictwie w szkoleniach, konferencjach i spotkaniach. Dodatkowo uzyskiwane będą bieżące informacje dotyczące ochrony roślin w formie publikacji

i materiałów szkoleniowych oraz realizacji wdrożenia dotyczącego wspomaganie decyzji w zwalczaniu agrofagów. Współpraca w zakresie badania aspektów ekonomicznych w ochronie roślin i rolnictwa ekologicznego (analiza kosztów ochrony roślin w kosztach bezpośrednich uprawa rolniczych). Udział w realizacji zadań współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Szkoła Główna Handlowa – Instytut Rozwoju Gospodarczego – badania prowadzone za pośrednictwem ankiet.

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy – współpraca będzie realizowana w zakresie wdrażania i upowszechniania rachunkowości rolnej według systemu Polskiego FADN. Prowadzone będą badania w ramach Systemu Zbierania Danych o Produktach Rolniczych AGROKOSZTY.

Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego, Zakład Przetwórczy Zbóż i Piekarstwa w Warszawie – całoroczna analiza próbek ziarna, w celu wykonania oceny technologicznej odmian uprawianych w Wielkopolsce.

Instytut Zootechniki w Balicach k/Krakowa, Zakład Doświadczalny w Pawłowicach – współpraca będzie związana z uzyskiwaniem najnowszych informacji na temat produkcji zwierzęcej oraz na udziale w szkoleniach, konferencjach i seminariach organizowanych przez Instytut, przeprowadzanie ankiet w wytypowanych gospodarstwach nastawionych na produkcję mleka i żywca wieprzowego.

Wielkopolskie Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt w Poznaniu, z siedzibą w Tulcach – współpraca w zakresie poprawy genetycznej pogłowia zwierząt i efektywności produkcji zwierzęcej, a także organizacji wystaw zwierząt hodowlanych. Oddział WCHiRZ w Kościelcu w zakresie organizacji Targów rolniczych w Kościelcu.

Centralny Ośrodek Badań Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej – korzystanie z wydawnictw i opracowań dotyczących zalecanych odmian w rejonie Wielkopolski na podstawie wyników Porejestrowych Doświadczeń Odmianowych, udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez COBORU.

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie – wymiana doświadczeń, udział w szkoleniach, pobieranie prób.

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy – współpraca będzie dotyczyła wymiany doświadczeń na temat oprogramowania tworzonego przez Instytut wykorzystywanego w doradztwie (bilans azotu i plan nawożenia).

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach – wyjazdy doradców i rolników na szkolenia, przesyłanie materiałów wykorzystywanych w pracy doradczej.

Instytut Technologiczno-Przyrodniczy Oddział w Poznaniu – współpraca w zakresie analizy energetycznej w gospodarstwach rolnych i wykorzystania odnawialnych źródeł energii, wyjazdy doradców i rolników na szkolenia, przesyłanie materiałów wykorzystywanych w pracy doradczej.

Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu – współpraca w zakresie wykorzystania roślin na cele energetyczne, wyjazdy doradców i rolników na szkolenia, przesyłanie materiałów wykorzystywanych w pracy doradczej.

Politechnika Poznańska - Instytut Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa, Zakład Urbanistyki w zakresie promocji odnawialnych źródeł energii.

Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Słupi Wielkiej – współpraca w zakresie Porejstrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego.

Inne instytuty naukowo – badawcze – współpraca w organizowaniu szkoleń, seminariów oraz wymianie informacji.

- Instytut Mleczarstwa,
- Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych,
- Instytut Nowych Syntezy Chemicznych,
- Instytut Ogrodnictwa, w tym Oddział Pszczelnictwa w Puławach,
- Instytut Przemysłu Mięsnego i Tłuszczowego,
- Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich,
- Instytut Żywności i Żywienia,
- Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach,
- Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy w Poznaniu.

W ramach współpracy ze **szkołami rolniczymi** podejmowane będą działania obejmujące zapoznanie młodzieży z działalnością doradczą Ośrodka. Do udziału w szkoleniach, seminariach, pokazach i imprezach masowych zapraszane będzie grono pedagogiczne wraz z uczniami. Ośrodek przekaże do szkół rolniczych wykaz dokładnych metod wraz z zakresem tematycznym, z których będą mogli skorzystać uczniowie oraz kadra dydaktyczna. Podczas takich spotkań uczestnicy zapoznawani będą z osiągniętymi wynikami prac upowszechnieniowych oraz zostaną wskazane gospodarstwa, które kwalifikują się do

odbywania praktyk uczniowskich, a także odbywania praktyk w Zespołach Doradczych w powiatach, Centrach oraz centrali Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

Wykaz skrótów

ARiMR	- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ARR	- Agencja Rynku Rolnego
COBORU	- Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
CWE w Gołaszynie	- Centrum Wystawowo – Edukacyjne w Gołaszynie
CEW w Marszewie	- Centrum Edukacyjno – Wystawowe w Marszewie
CWS Sielinko	- Centrum Wystawowo – Szkoleniowe Sielinko
E	- Dział Ekonomiki
EOŚ	- Dział Ekologii i Ochrony Środowiska
IT	- Dział Zastosowań Teleinformatyki
LZO	- Lista Zalecanych Odmian
MD	- Dział Metodyki Doradztwa
OSN	- Obszary Szczególnie Narażone
PDOiR	- Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe i Rolnicze
PW	- Dział Informacji i Wydawnictw
ROWPiA	- Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Przedsiębiorczości i Agroturystyki
SPRSJiD	- Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa
WODR w Poznaniu	- Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
ZD w powiecie	- Zespół Doradczy w powiecie

Załącznik1

załącznik nr P-V-7.3. Badanie potrzeb doradczych rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

Badanie potrzeb doradczych rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

Ankieta jest anonimowa

I. Proszę podać zagadnienia istotne dla rozwoju Pana/Pani gospodarstwa (przedsiębiorstwa), które powinny być tematyką szkoleń realizowanych przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (maksymalnie 3 wskazania z danego bloku tematycznego):

Produkcja roślinna:

- Ochrona roślin
- Nawożenie
- Zboża
- Okopowe
- Rośliny przemysłowe
- Rośliny pastewne
- Rośliny motylkowe
- Rośliny energetyczne
- Produkcja integrowana
- Mechanizacja produkcji polowej
- Trwale użytki zielone
- Produkcja ogrodnicza
- Produkcja leśna

Produkcja zwierzęca:

- Trzoda chlewna
- Przeżuwacze
- Konie
- Pszczoły
- Drób/ drobny inwentarz
- Mechanizacja produkcji zwierzęcej
- Budownictwo

Ekonomika:

- Zarządzanie gospodarstwem rolnym
- Kalkulacje opłacalności produkcji
- Rachunkowość rolna, w tym w systemie Polski FADN
- Informacja rynkowa (analizy rynków produkcji roślinnej, zwierzęcej, notowania cen)
- Finansowanie inwestycji w rolnictwie
- Koszty eksploatacji maszyn rolniczych
- Podatek VAT oraz inne podatki w rolnictwie
- Ubezpieczenia rolnicze
- Pomoc związana z wystąpieniem szkód wywołanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi

Obszary wiejskie:

- Grupy producentów rolnych
- Dziedzictwo kulturowe
- Agroturystyka
- Pomoc unijna i rozwój wsi
- Przedsiębiorczość, w tym przetwórstwo i sprzedaż produktów z gospodarstwa
- Rodzina i zdrowie
- Wiejskie Gospodarstwo Domowe

Środowisko:

- Ochrona środowiska
- Rolnictwo ekologiczne
- Odnawialne źródła energii
- Program rolnośrodowiskowy
- Dyrektywa Azotanowa

Inne:

.....

.....

II. WODR w Poznaniu oprócz działań statutowych prowadzi działalność komercyjną. Z jakiego rodzaju usług oferowanych przez WODR w Poznaniu zamierza Pan/Pani w najbliższym czasie skorzystać?

(maksymalnie 3 wskazania):

- Ułatwianie startu młodym rolnikom
- Modernizacja gospodarstw rolnych
- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- Tworzenie mikroprzedsiębiorstw
- Grupy producentów rolnych
- Opracowanie planu przedsięwzięcia inwestycyjnego
- Opracowanie kalkulacji rolniczych
- Opracowanie planu nawożenia
- Program rolnośrodowiskowy

- Ocena gospodarstwa w zakresie spełnienia wymogów wzajemnej zgodności (cross compliance)
- Kurs stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy
- Kurs operatorów kombajnów zbożowych
- Kurs agroturystyczny

Inne: .....

.....

III. Miejsce wypełnienia ankiety:

Powiat .....

Gmina .....

Data .....

wielkość gospodarstwa

- do 1 ha
- 2- 5 ha
- 6 - 15 ha
- powyżej 16 ha

Ankietowany:

wiek

- poniżej 30 lat
- 31 - 40 lat
- 41 - 50 lat
- 51 - 60 lat
- powyżej 61 lat

pleć

- kobieta
- mężczyzna
- rolnik
- mieszkaniec obszarów wiejskich